PERŞEMBE 16 NİSAN 1936 · Yıl 11. N.355 / 3658

TAN EVİ
TELEFON: 24318, 24319, 24310.
Ankara caddesi No 100.

12 Sayfa
5 kuruş

TAN
İSTANBUL

Gürültü ile mücadele için tamim hazırlandı

[Yazısı 3 üncü sayfamızda]

"Türkiye çok dürüst hareket etmiştir,,

Devletler Boğazlar notamızı gayet iyi karşılıyorlar

Yugoslavya Boğazlar işinin iyi bir şekilde halline çalışacak

Fransız gazeteleri "Türk notası pakt bozanlara arsıulusal dürüstlük dersi vermektedir „ diyor

Notamızın uyandırdığı tesirler

Boğazlar hakkındaki notamızın Avrupa siyasi merkezlerinde uyandırdığı tesirlerle bu tesirlerden mülhem olarak o merkezlerin dili sayılan gazetelerde hâsıl ettiği görülen akisler, daha şimdiden, memleketimiz için büyük bir diplomatik muvaffakiyet şeklinde tecelli etmektedir.

Asırlardanberi dünya nizamına hâkim devletler gözünde bile ders alınacak örnek bir teşebbüs değeri kazanan isteğimizin, evvelce söylediğimiz gibi, zaten başka türlü karşılanması mantıkan imkânsızdı. Fakat ne de olsa, bu kadar mühim bir mesele üzerinde bu derece umumi bir tasvip, beynelmilel münasebetlerde nadir vesikaya nasip olmuş bir mazhariyettir ki, bunu da bilhassa şu ana sebeplere borçluyuz:

1 — Atatürk rejiminin karakteristiklerinden biri olan sulhperverlikteki samimiyetimizin, kendini asla nakzetmemiş sabit ve müstakar bir dış siyasa ile, artık bütün dünyada tereddüt ve şüphe kabul etmiyen bir kanaat halini almış olması,

2 — Memleketimizin tamamiyet ve emniyetine taallûk eden bir mukavele ahkâmını, bugünkü vaziyetlerle tabantabana tezat halinde bularak hükümlerini değiştirmek zaruretini duyduğumuz zaman dahi, - bütün imkânlara hâkim olmamıza rağmen - görüşme ve anlaşma sistemini bir taraflı karar ve hareket sistemine tercih etmek suretile beynelmilel münasebetlere verdiğimiz kıymet ve ehemmiyetin, bilhassa imzamızın haysiyetine karşı gösterdiğimiz dikkat ve hassasiyetin hakikaten bugünkü Avrupa için örnek bir hattı hareket ahlâk ve kuvvetini taşıması,

3 — Bütün isteğimizin nihayet memleketimizin müdafaasına, binnetice emniyetine ve dolayısile Avrupa ile Asyanın birleştiği ve büyük bir Avrupa denizine geçit veren mühim bir sevkülceyş noktasında dünya sulhü bakımından yüklendiğimiz ideal ve insani vazifeleri başarmak mecburiyetlerimizin tabii neticesi bulunması,

4 — Boğazların tahkimini isterken Avrupanın bu mesele ile alâkadar karışık vaziyetlerini iki sayfada hulâsa edecek ve bu hulâsayı bütün hukuki, siyasi, askeri delil ve müeyyidelerine istinat ettirerek açık bir mantıkla ve dürüst konuşmamız,

5 — Teşebbüsümüzü tam zamanında yapmış olmamız!

Boğazları tahkim mecburiyetimizi anlatan notamızın birkaç noktada hulâsa ettiğimiz bu esaslı hüviyeti ve hüviyetinin bu kudretleridir ki, bir türlü telif edilemiyen menfaatler yüzünden bugün karşı karşıya gelmiş siyasi cephelerde, ayni meseleye muhtelif zaviyelerden bakmadan doğan değişik görüşler değil, fakat cephelerin ayrılığına rağmen yalnız bir müşterek tasvip ve anlayış havası husule getirmiştir. Bu arada İngiltere, Rusya, Fransa, Almanya gibi bütün siyasi tarihlerinde Boğazlarla bilhassa meşgul olmuş büyük devletler matbuatının hep birden hakkımızı teslimde bir an tereddüt etmemiş olmaları ise, 923 teki havanın nekadar değişmiş ve Boğazlara hâkim, kudretli, fakat sulhperver bir Türkiyenin beynelmilel âlemde nasıl bir siyasi emniyet ve müvazene âmili haline gelmiş olduğunu göstermesi itibarile ayrıca dikkat ve memnuniyet uyandıracak bir vaziyettir.

Notamızın, herbirine ayrı dostluk ve emniyet bağlariyle merbut bulunduğumuz komşu memleketlerdeki hüsnü tesiri ise, tahkimat isteğimizin bizim emniyetimizle yakından alâkadar memleketlerde de tam tasvibini gösterir ki, bu da, ayni ihtiyacın müşterek ifadesi olmak itibarile bilhassa kayda değer bir kıymettir. Bu arada meselâ Yunanlıların da gayri askeri mıntaka dahilinde bulunan kendilerine ait adaları tahkim etmek istemelerini, aramızdaki mevcut Entente Cordiale bakımından olduğu kadar Boğazların tahkiminden matlûp olan emniyetin tam temini noktasından da, tasvip etmemek kabil değildir.

Ali Naci KARACAN

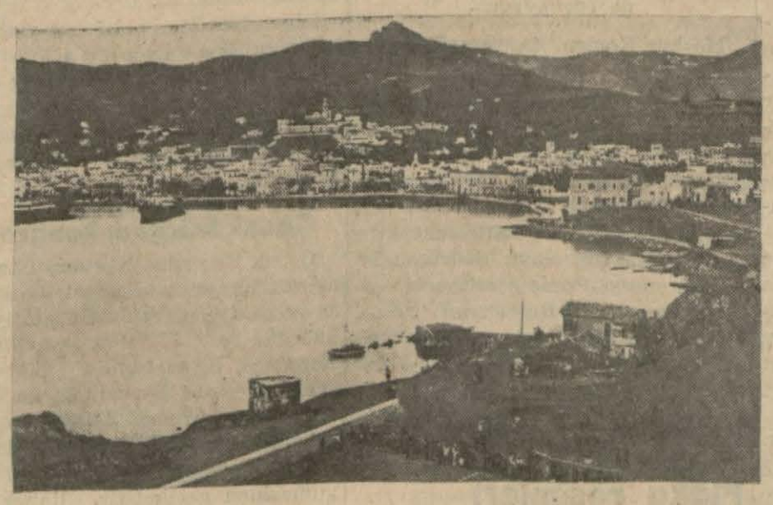

Yunan adalarından Tinos adası

Belgrad, 15. (A.A.) — Vreme gazetesi, Boğazların tahkimi hakkındaki Türk teşebbüsüne ait haberleri verirken, şu mütaleada bulunmaktadır :

" Bütün milletler arasında şimdiye kadar hiç görülmemiş bir büyüklükte bir silâhlanma yarışının başladığı ve sulhü garanti eden muahedelerin

[Arkası 10 uncuda]

Üniversite rektörünün konferansı

Boğazlar mukavelesindeki teminat ortadan kalktı

Harektimiz ve notamız tamamen hukukîdir

İstanbul Üniversitesi Rektörü Cemil Bilsel dün saat 18,30 da Üniversite konferans salonunda bir konferans vererek, Boğazlar meselesini ve Lozanda yapılan müzakereleri anlatmıştır.

Konferansta, Üniversite dekanları, profesörleri, talebeleri ve diğer yüksek mektep talebeleri hazır bulunmuştur.

Rektör Cemil Bilsel, alkışlar arasında kürsüye gelmiş ve söze başlamıştır:

"— Hükûmetimizin, politikada genel prensibinin ne olduğunu bilirsiniz. Bu iki kelime ile izah edilebilir. "Yurtta sulh, cihanda sulh.,, Hükûmetimiz, yurtta sulhü ve cihanda sulhü tehdit eden durumlardan dolayı, son günlerde gazetelerde okuduğunuz şeyi yaptı. Mesele, bir hukuk meselesi idi. Benim okuttuğum dersin meselesi idi. Bundan dolayı, yalnız hukukçuları değil, bütün gençleri yakından alâkadar ettiğinden istedim ki, Üniversitedeki genç arkadaşlarımla açıkça konuşayım.

Hepimiz meseleyi ve alacağı vaziyeti bilmeliyiz. Bu, bir mutlak borçtur.

[Arkası 10 uncuda]

Cemil Bilsel konferansını veriyor

Erkânı harbiyeler temasa giriştiler

Belçika sahillerine 6 İngiliz fırkası gönderileceği söyleniyor

Londra, 15 (A.A.) — İngiliz, Fransız ve Belçika erkânı harbiyeleri arasındaki görüşmelere bu sabah Amiralık dairesinde başlanmıştır. Görüşmeler gizli yapılmaktadır. Etrafa haber ımmıştır. Müzakerat hükûmet esrasızmaması için icap eden tedbirler arının faşedilmemesi hakkındaki kanunun himayesi altında cereyan etmektedir.

Müzakerelerde İngiltereyi General Dill, General Yennig, Hava mareşali muavini Courthey, deniz erkânı harbiyesi başkan muavini Amiral James, Albay Ronald Adam, Deniz kaptanı Syfret, kumandan Andrews ve Yüzbaşı Harris temsil edeceklerdir. Buraya vâsıl olan Fransız delegeleri General Schveigutt'un başkanlığı altındadır. Diğer Fransız delegeleri deniz erkânı harbiyesi başkan vekili Amiral Gabriel ve Hava erkânı harbiyesi

[Arkası 10 uncuda]

23 Nisanda başlıyacak romanımız

Adem'le Havva !

Yazan : Bürhan Cahit

Değerli romancımız Bürhan Cahidin Adem'le Havva adlı romanını 23 Nisanda neşre başlıyoruz.

Kadın nedir? Arkadaş mı? Sevgili mi? Sade hazır yiyen bir müsrif mi? Erkeğe yardımcı mı? Kadın için kullanılan klişe haline gelmiş fikirler, şefkat ve sevgi hassaları hakikatte var mı? Yoksa kadın erkeğe daima ıztırap veren bir mahlûk mu?

BURHAN CAHİT

Bürhan Cahit hazırladığı bu romanında, bu tarihî muammayı bir de romancı gözile çözmeğe çalışacaktır.

Romandaki kahramanlar bu muammayı münakaşa edecekleri için fazla tafsilâta lüzum görmüyoruz. Ancak, diyebiliriz ki, bu roman kuru bir macera değil,kadın ve erkek bahislerinin dünkü ve bugünkü kuvvetlerini anlatan mükayeseli ve münakaşalı bir sergüzeşttir.

13 ler komitesi toplanırken

İmparator mühim bir muzafferiyet kazandı

Habeş İmparatoriçesi ve kızı radyoda birer nutuk vererek hüngür hüngür ağladılar

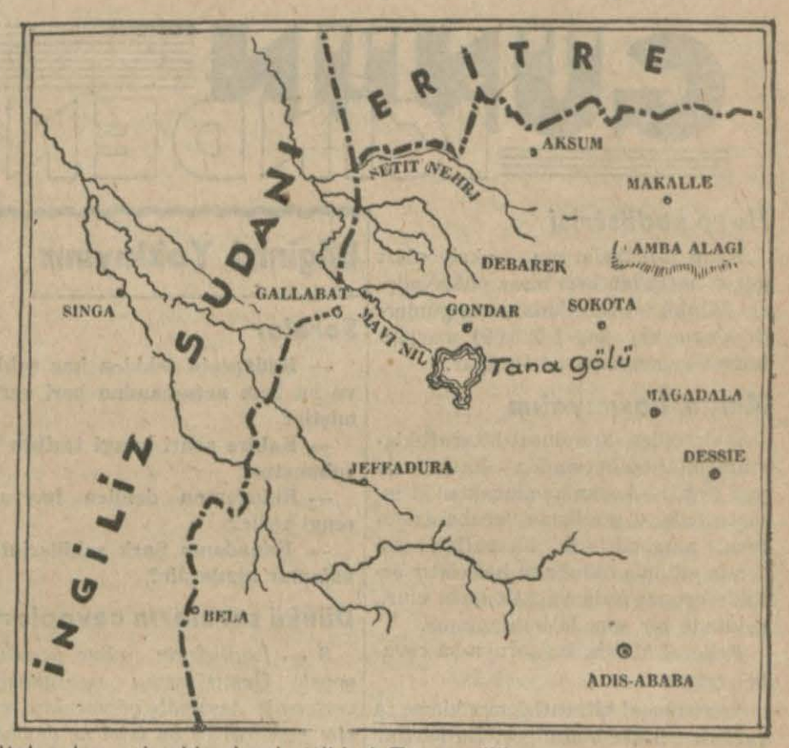

İtalyanların şimalde işgal ettikleri Tsana gölü mıntakası ve İngiliz Sudanı hududunu gösterir harita

Diredaua, 15 (A.A.) — Reuter Ajansı bildiriyor: Buraya gelen haberlere göre Ogaden cephesinde çok şiddetli muharebeler olmaktadır. Habeşler, İtalyanların keşif tayyare bombardımanlarına rağmen bir karış toprak feda etmediklerini söylemektedirler.

İtalyanların Dessieye girdiği teyit ediliyor

Roma, 15 (A.A.) — Resmen haber verildiğine göre, İtalyan kıtaatı bu sabah Dessie'ye girmiştir.

Tsana gölünde Mussolini dağı

Asmara, 15 (A.A.) — Reuter muhabirinden: Üç gün evvel İtalyanlar tarafından zaptedilen Tsana gölü üzerinde Gargara yarım adasının en yüksek tepesine "Mussolini dağı,, adı verilmiştir. Bu münasebetle, Faşist par

[Arkası 5 incide]

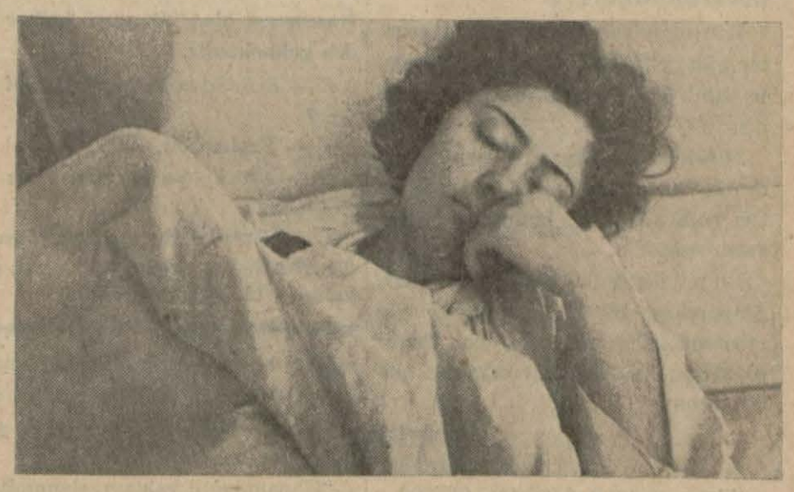

Evvelki akşam Nişantaşında bir facia oldu, evli bir muallim sevdiği talebesini yaraladı, kendisi de öldü. Bu hâdisenin tafsilâtını 10 uncu sayfada bulacaksınız. Yukarki resimde, yaralanan Ranayı görüyorsunuz

Karilerimizi
SİGORTA
Ediyoruz

"TAN" okuyucularını, kendilerine hiçbir külfet yüklemeden, SİGORTA ettirecektir. Bu mühim teşebbüsümüzün bütün tafsilâtını Millî Bayramımız, aynı zamanda Gazetemizin yıldönümü olan 23 NİSANDA bildireceğiz.

DÜŞÜNDÜKÇE

Kuvvet felsefesi

Bu asrın pazıda, kafada ve sinirde aradığı bir tek şey kuvvettir. Kuvvet felsefesi bize geçen asırdan geldi: Nietzsche, Hıristiyanlığı insan ruhuna aşıladığı merhameti kökünden sökerek yerine "üstün adam" ın kudret iradesini yerleştirmek istiyor, Darwin varlığın bütün egzersizini mücadelede buluyordu. Maddeci ve müsbet ilimlerin hepsi tarafından teşvik edilen kuvvet fikri, açık veya kapalı, her yeni felsefeye hâkimdir.

Bu sır kitapta da, sporda da, politikada da bir tek şey biliyor: Mücadele. Maç, münakaşa, harp veya ihtilâl.

Yeni adam, "kudret iradesi" filozofunun rüyasındaki "üstün adam" olmak istiyor: Mussolini bunun için Habeşistana, Hitler bunun için Rene yürüdü.

Kuvvet, aksiyon adamlarının muasır felsefede inandıkları bir tek fikirdir. Ust tarafı hudutsuz lâkırdı.

Merhamet, yalnız merhamete lâyik olanlarda yaşayan bir zâf mübadelesi haline gelmek üzeredir. Fakat ölüme mahkûm bütün insanlar merhamete lâyik olmaktan kurtulamıyacaklarına göre, merhamet, kuvvetler arasındaki muvazenenin ebedî nâzımı halinde kalacaktır.

Peyami SAFA

GÜNÜN İÇİNDEN

Harp endüstrisi

Krup fabrikalarının aksiyonları geçen haftadan beri biraz yükselmiştir. Çünkü bu fabrikalar, son günlerde Yugoslavyadan 1,523,091 markhk harp levazımı siparişi almıştır.

Aman, basmıyalım

İsviçreliler, arsıulusal bitaraflıklarının ihlâl edilmesinden - hakları da yok değil! - korkmuş olacaklar ki İsviçre federal meclisine "acaba arsıulusal muahedelerle bitaraflığımızın temin edilmiş olduğunu hatırlatır şekilde propaganda yapsak nasıl olur„ şeklinde bir soruda bulunulmuş.

Federal Meclis, bu soruya şu cevabı veriyor:

"Arsıulusal bitaraflığımız kimse tarafından inkâr edilmiyor. Bu şartlar altında, matbuat ve radyo vasıtasile bu hakkımızı hatırlatan sistematik bir propagandada bulunmak yalnız faydasız değil, ayni zamanda da zararlıdır. Bir fikir etrafında yapılacak sistematik bir propaganda, zıt bir düşüncenin ortaya atılmasına fırsat verir. Açık ve herkesçe kabul edilmiş bir düşünce, fuzulî bir propaganda ile kuvvetlendirilmiş olmaz„

Federal meclis bu kararile:

"Aman, uyuyan yılanın kuyruğuna basmıyalım!" demek istiyor.

Almanyanın eski müstemlekeleri

Ren meselesi savsaklana dursun, bir gün gelip Almanyanın müstemleke işini de ortaya atacağı şüphesizdir.

Netekim Almanya, 1 Nisanda Londrada Ribentrop vasıtasile tevdi ettiği sulh plânında bunu açıkça hissettirmektedir.

Bu münasebetle okuyucularımıza, Almanyanın büyük harpten evvelki müstemlekelerinin nelerden ibaret olduğunu hatırlatmağı faydasız bulmuyoruz:

	Kilometre murabbaı
Almanya şark Afrikası	995000
Almanya cenubu garbî	„ 835000
Kamerun	790000
Yeni Kine	240000
Togo	87200
Samoa adaları	2572
Karolin ve Marşal adaları	2476
Kiao - Çeu imtiyazı	552

Bu müstemlekeler, aşağı yukarı beş Almanyaya bedeldi (nüfus itibarile değil, toprak itibarile).

Büyük harpten sonra bu müstemlekeler şu suretle taksim edildi:

Ingiltereye: Togo'nun garbi (yani sekizde üçü), Kamerun'un garbi (yani sekizde biri), Şark Afrikasının yirmide on dokuzu, Cenubu garbî Afrikasının tamamı, Yeni Kine'nin tamamı, Samoa adalarile diğer birkaç ada.

Fransaya: Togo'nun şarkı (yani sekizde beşi), Kamerun'un şarkı (yani sekizde yedisi)

Belçikaya: Şark Afrikasının yirmide biri.

Japonyaya: Karolin ve Marşal adalarile Maryan adaları grupu.

Amerikaya: Guam adası.

Ehemmiyetli, ehemmiyetsiz havadisler

Bu sıralarda ehemmiyetsiz havadisleri, ehemmiyetlilerden ayırmak mühim bir meseledir. Birçok Amerika gazetelerinin teşkil ettiği bir şirket Avrupadaki muhabirlerine şöyle bir tamimgöndermiş:

"Ehemmiyetli vak'ayı, ehemmiyetsiz vak'adan ayırt etmeği biliniz. Misal: Bir köpek bir adamı ısırırsa vak'a ehemmiyetsizdir. Fakat adam köpeği ısırırsa vak'a ehemmiyetlidir„

Bilginizi Yoklayınız

Sorular

— Budapeşte eskiden kaç şehirdi ve bu isim nezamandan beri verilmiştir?

— Kahire şehri hangi tarihte kurulmuştur?

— Bukalemun denilen hayvanın rengi nedir?

— Kanadanın Şark sahillerini ilk bulanlar kimlerdir?

Dünkü soruların cevapları

S — İngilizlerin eline geçmeden evvel Ümit burnu mıntakasında yerleşmiş Avrupalı göçmenlere ne isim verilirdi ve bu isim ne demekti?

C — "Köylü" demek olan Boer.

S — Alessandro di Maryano Filipepi) kimdir ?

I — Bottiçelli namile tanınmış olan meşhur İtalyan ressam (1447 - 1510).

S — Borsa ismi nereden gelir ?

C — On altıncı asra doğru, Brüj kasabasının tüccarları (Van der Purse) isminde birisinin evinde toplanarak aralarındaki işleri tanzim ederler di. Bu adamın evinin kapısının üstünde üç tane kese resminden ibaret bir arma vardı. Borsa ismi "kese" nin fransızcası olan "Bourse" kelimesinden gelmektedir.

S — Belçika milli marşını ismi nedir ?

C — Brabanson.

S — Brezilyaya bu ismi niçin verilmiştir?

C — Brezilyanın asıl ismi Brazildir. Brazil ise, Brezilyada pek çok bulunan bir ağacın ismidir.

Hakoa köşesi

Numara 3 — Kaleciden ve sağ müdafiinden sonra işte Hakova'nın sol müdafii Vays.

ŞEHİRDE OLUP BİTENLER

Çukurova

Türk - Fransız hakem mahkemesi işe başladı

Türk - Fransız Muhtelit Hakem mahkemesi, dün eski Maarif Nezareti binasında Asserin başkanlığında aza Gondolf, Jondon ve kâtip Furnenin iştirakile ilk toplantısını yapmıştır. Fransız Gümrükler umum müdürü ve bitaraf hâkim Şöden de toplantıda bulunmuştur.

Mahkeme heyeti, saat on buçukta yaptığı bu içtimada, evvelce frer ve sörlerden müteşekkil olan ruhban cemiyetlerine verilen mallara ait davayı incelemiştir. Dava sırasında, ruhban cemiyetleri meselesi üzerinde hükûmetimizin noktai nazarını Bayan Beraet Zeki müdafaa etmiş, bu cemiyetlerin dört mümessili de bulunmuştur. Mesele, yakında karara bağlanacaktır.

Eskiden bir Fransız Şirketi tarafından idare olunan ve yine işletme mukavelesinin tecdidi istenilen Çukurova çiftliğinde mütehassıs bir Hollandalı profesörün yaptığı tetkikler şirketle Türk hükûmeti arasındaki hükümsüz mukavelenin yenilenmesine kanunen imkân bulunmadığını göstermiştir.

Bu incelemelerden sonra hakeme havale edilen Çukurova davasına da bugün saat onda bakılacaktır. Muhakemede hükûmetimizin hukuku nu Profesör Mahmut Esat Bozkut Profesör Mahmut Esat Bozkurt müdafaa edecektir.

Muhtelit mahkeme, bu davayı müteakıp, İstanbul Belediyesinin 1913 te Paristeki Periye Bankasından yapmış olduğu istikraz meselesini görüşecektir. Bankanın avukatlığını, Lonkli adında bir Fransız hukukçusu ifa edecektir. Süveyş kanalını açan meşhur mühendis Ferdinad dö Leseps'in akrabalarından Kont dö Leseps de şehrimizdedir. Kontun burada bulunuşu, muhtelit mahkemeye tevdi edilmiş bazı meselelerle alâkadar görülmektedir.

Mahkeme, bugün Çukurova ve Periye davalarından sonra Daras işine de bakacaktır. Heyetin çalışmaları, aym sonuna kadar devam edecektir.

Vilâyette

Soyadlarını değiştirmek istiyenler

Soyadı kanununa göre 2 Temmuza kadar bütün ailelerin soyadı almaları lâzımdır. Dün, Vilâyete gelen bir emirde, tesçil ettirdikleri soyadlarını değişitrmek isteyenlerin nüfus şubelerine müracaat edebilecekleri bildirilmiştir.

Buna nazaranı soyadlarını tekrar değiştirmek isteyenler hakkındaki muamele 2 Temmuza kadar mahkeme kararı olmadan yapılacaktır.

* Maliye şubelerinin İstanbul mülkî teşkilâtma uydurulmasını tetkik eden müdürler komisyonu işin ilk safhasını bitirmiş ve raporunu Maliye Vekâletine göndermiştir.

Istanbul şubelerinden altısı kaldırılmaktadır. Mülkî teşkilâta göre nahiyelerde icabına göre bir ve iki şube kurulacaktır.

* Kaçakçılık komisyonu dün vali muavini Hüdai Karatabanın başkanlığında toplanmıştır. Komisyon, kaçakçılık işinde, muhafaza teşkilâtile polisin birlikte çalışmasını temin için bir talimatname tanzim etmektedir. Komisyona gelen raporlara göre kaçakçılık çok azalmıştır. Bilhassa uyusturucu madde kaçakçılığı yok gibidir.

Hamallık menediliyor

Ankaradan verilen bir habere göre, Dahiliye Vekâleti, hamalların sırtta eşya taşımalarını men'e karar vermiştir. Bu hususta yapılan tetkikat bitirildiğinden yakmda belediyelere bu yasağın tatbiki için emir verilecektir,

Istanbulda, ekseriyeti Liman ve gümrük emrinde bulunmak üzere altı bin hamal vardır.

Alâkadarların kanaatine göre, bu kararın tatbiki, gümrük ve liman tahmil tahlive islerinin de aksamasına sebep olacaktır.

Alman seyyahları geldi

"General Fon Stoyber„ vapurile dün şehrimize 400 Alman seyyahı gelmiştir.

Romen tayyarecisi

Prens Bibesko bugün geliyor

Prens Bibesko geçen seferki gelişinde Yeşilköyde...

Meşhur Romen tayyarecilerinden Prens Bibesko yarın öğleden sonra Kahireden şehrimize gelecektir.

Prens, hususî tayyaresile Yeşilköye inecek ve Tayyare Cemiyeti Direktörü İsmail Hakkı, tayyarecilerimiz ve Romanya konsolosluğu ileri gelenleri tarafından karşılanacaktır.

Yarın akşam, Hava Kurumu İstanbul şubesi Prens şerefine bir şölen verecektir. Romanyalı Prens, öbürgün sabahleyin, hava müsait olduğu takdirde, Bükreşe dönecektir.

Belediye

Plâka resimleri Peşin alınıyor

Otomobillerden alınmakta olan plâka resminin bademe her ay peşin olarak alınması hakkındaki kararın dün den itibaren tatbikına başlanılmıştır.

* Kadıköyündeki metrûk hal binasının üzerine elektrikle işleyen bir düdük konulmuştur. Bu düdük Galata kulesindeki Vakit küresi işaret verir vermez çalmacak, bu suretle Anadolu yakasındaki saatler âyar edilmiş olacaktır.

* Beyoğlunda Galatasaray lisesi yanındaki sokakta perşembe, cuma ve cumartesi günleri olmak üzere, haftada üç defa çiçek pazarı kurulması kararlaştırılmıştır.

* Bina istinaf ve tadili emlâk komisyonlarile arazi tahrir komisyonları azalıklarma bu gibi işlerde çalışmış, ehil olan kimseler seçilecektir. Seçim on güne kadar bitirilecektir.

Telefon

Ücretlerde yapılacak tenzilât miktarı

Ankarada Telefon Şirketinin satın alma mukavelesini şirket namına imzalayan Jan Boyo, dün akşamki ekspresle Parise hareket etmiştir.

Jan Boyo, hareketinden evvel, kendisile görüşen gazetecilere demiştir ki:

"— Ankaraya gitmekten maksadım, geçen ağustos ayında meslekdaşım Frank Jil'le tarafımdan hazırlanmış olan satış mukavelesini imzalamaktan ibaretti.

Şirketi, esasen Türk hükûmeti devralmış bulunuyor. Başka yapılacak hiçbir muamele kalmamıştır.

Her iki tarafça imzalanan mukavelenin Kamutay ve Sosyete tarafından tasdiki suretile bu iş te tamamlanmış olacaktır.„

Diğer taraftan, aldığımız malûma göre Hazirandan itibaren, tesisat masraflarının kırk liraya ve fazla mükâleme ücretlerinin beş ve umumî merkezlerden yapılacak muhavereler de 7,5 kuruşa indirilecektir.

Çocuk Esirgme kongresi

Çocuk Esirgeme Kurumu İstanbul merkezinin yıllık kongresi, bütün kaza ve nahiye murahhaslarının iştirakile dün saat 15,30 da yapılmıştır. Kongreyi, Sıvas saylavı Şemsettin açtıktan sonra Başkanlığa üniversite profesörlerinden Zühtü seçilmiş ve müteakiben idare heyetinin hazırladığı yıllık çalışma raporunun okunmasına geçilmiştir. Rapor muvafık görülmüş ve bir sene içinde 2500 yoksul ve yetim çocuğa yardım edildiği anlaşılmıştır.

Bu arada Doktor Hilmi bazı dileklerde bulunmuş, çocuk klinikleri, çocuk kreşleri açılması lüzumunu anlatan bir rapor vermiştir. Rapor, kısa bir müzakereden sonra kabul edilmiştir. Umumî heyet, en yakın zamanda bir arsa almarak oraya bir süt damlası tesis ve 26 nisanda Dağcılık Klübünde bir çocuk balosu verilmesi tekliflerini muvafık görmüş ve idare heyetine salâhiyet vermiştir. Bundan sonra idare heyeti seçimi yapılmış ve toplantı nihayet bulmuştur.

Fransız Üniversitelileri

Paris üniversitesinden bir talebe grupu, dün "Lamartin„ vapurile şehrimize gelmişlerdir. Kafile, rıhtımda Millî Türk Talebe Birliği tarafından karşılanmışlardır.

Küçük Haberler

* **Japon profesörünün gezintisi** — Tokyo Universitesi profesörlerinden Okodo, dün Japon sefareti memurları refakatinde şehrimizde gezinti yapmıştır.

* **İtalyan Ticaret odasında** — Şehrimizin Italyan Ticaret odası seneli toplantısını aym 21 inde Kaza Odasında yapacaktır.

* **Bulgar seyyahlar gitti** — Bir gündenberi şehrimizde bulunan Bulgar tecimeni, dün Büyükadada bir gezinti yaptıktan sonra, akşam trenle kendi memleketlerine dönmüşlerdir.

* **Ticaret odası meclisinde** — Dün Ticaret odası meclisi toplanmış. Bu toplantıda hammalların kaç kilo yük taşıyacağı meselesi etrafında görüşmeler olmuştur. Oda umumî katibi Cevat Düzenli, odanın bu meseleyi karar vermek için, Dahiliye Vekâleti tarafından hammallar hakkında yaptığı tetkikatın neticesinin beklenmesini söylemiştir.

Bundan başka yedi tüccara ödeme müsaadesi verilmiş, yalnız bir tüccara verilmemiştir.

Adliye

Maslak faciasının muhakemesi bitirildi

Kullandığı otomobille Maslak'ta lunda Jandarma Hasan Hüsnüyü neyerek ölümüne sebebiyet vermekten suçlu klişeci Alâeddinin durumuna dün üçüncü sulh ceza mahkemesinde bakılmıştır. Duruşma sonunda Alâeddinin bir sene hapsine ve 50 lira ağır para cezası ödemesine karar verilmiştir.

* Galata müskirat deposunun penklerini kırarak içeri giren ve şişe rakı ile iki gümüş lira ve eşya alarak kaçan Koço yakalanarak Adliyeye teslim edilmiştir.

* Tramvayda yolcuların arasına girerek para çalan Davidin duruşması dün ikinci cezada yapılmış ve suçlu bir sene hapse mahkûm edilmiştir.

* Danip Sigorta şirketinden rüşvet almaktan suçlu ve mevkuf Maltepe mütehassıslarından Mecdinin duruşmasına dün üçüncü sulh ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Suçlu vekili, alman paranın rüşvet olmadığını ancak Mecdinin vazife harici şirkete gittiğini ileri sürerek para aldığını iddia etmiştir. Duruşma 23 Nisana bırakılmıştır.

Mecliste dünkü münakaşalar

Şehir meclisi dün son toplantısını yaparak bu seneki mesaisini bitirdi

Şehir Meclisi, dün, nisan devresinin son içtimamı akdetmiştir.

Asrî sinema binasının Şehir tiyatrosu emrine verilmesi hakkındaki teklifi encümene havale edildikten sonra, Edirnekapıdaki çocuk yuvasına ait kadro işi görüşülmüş, kadronun 570 iblâğı kabul edilmiştir. Otobüs sahiplerinden alınacak cezalardan hariç olarak, şoför ve biletçilerden de ceza alınması yolundaki teklif, yeni belediye zabıtası talimatnamesini hazırlayan komisyona havale edilmiştir.

Küçük motörlerin resimden muaf tutulmaları kararı üzerine, buz dolapları ile diğer motörler arasında, alınacak resim noktasından bir fark mevcut olup olmadığının belediye reisliğince tetkiki münasip görülmüştür.

Şehir Meclisi, hususı idare ve belediyede ücretle çalışan ve tekaütlük hakları olmıyan odacı ve kapıcılar için bir yardım sandığı kurulmasını kabul etmiştir.

Ölülerin sınıflara ayrılması

Meclisin dünkü toplantısında, ölülerin techiz, tekfin ve sureti defni hakkındaki yeni talimatname ve tarife tekrar mevzuubahis olmuştur. Talimatnameyi tetkik eden mülkiye encümeni, ölülerin sınıflara ayrılması kararını isabetli bulmuştur.

Encümen mazbatasının okunması, dün mecliste yeni bir münakaşa kapısı açmıştır. Azadan bir kısmı, belediyenin otomobil, çelenk, gazete ilânı gibi işlerle meşgul olmasına külliyen itiraz etmişler, meselenin teşrinisani toplantısına bırakılmaması dileği karşısında da tekrar tetkik edilmek üzere muvakkaten kabulünü istemişlerdir.

Bunun üzerine talimatname ve tarifenin bir tecrübe devresine mahsus olduğu ve muvakkat mahiyeti haiz bulunduğu ileri sürülmüş, teşrinisanide yeniden behemehal tetkiki gibi kayitler konmaksızın makamın teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Bundan sonra 1 teşrinisanide toplanılmak üzere içtimaa geç vakit nihayet verilmiştir.

İspanya konsolosluğunda dünkü merasim

Ispanya cumhuriyetinin yıldönümü münasebetile, dün şehrimiz İspanya Başkonsolosu Palenziya ve eşi bir ziyafet vermişlerdir. Bu arada Ispanyol kolonisinin tebrikleri kabul edilmiştir.

Floryadaki tesisat

Vali ve Belediye reisi Muhiddin Üstündağ, refakatinde mühendisler olduğu halde, dün, Floryaya gitmiş, yapılmakta olan tesisatı tetkik etmiş ve bazı noksanların derhal ikmali için alâkadarlara emirler vermiştir.

Ne Dersiniz

Dinlenme

Günün ağır işleri altında çalışan ve yorulan adam, istirahate mühtaçtır. İstirahat yeri, yalnız meskendir. Fakat bazı meskenler, yorgunluğu giderecek bir âsudelik içinde değildir. Çok defa, mahalle içlerine kadar sokulmuş imalâthane ve fabrikalar, uykusizliğin düşmanı, daha doğrusu, sessizliği evinde arayanların başına belâ oluyor.

Evlerinin yanında gece gündüz çalışan makinenin gürültüsünden şikâyet edenler olduğu gibi, esnafın uykusunu bozmasına hırslananlar ve nihayet hem makine, hem satıcı gürültüsü içinde bunalanlarımız da var.

Bu işin önüne geçmek, sağlığın selâmeti namına lâzımdır. Bu uğurda çalışan teşkilât, seyyar gürültülere, belki, mâni olacaktır. Fakat bugün beklenilen şey, halkın istirahat saatlerinde işleyen makinelerin motör sesini kesmektir. Uyku ihtiyaçtır. Uyumayan hastadır. Dinlenmezse vücutte sağlık, düşünüşte istikamet bulunmaz.

Biz böyle düşünüyoruz,

Siz ne dersiniz

Ankara TELGRAFLARI

Müruriye resmi hakkında mühim lâyiha hazırlandı

Lâyihada iskele, rıhtım, ve kanallar açılması hakkında birçok yeni esasalr bulunuyor

Ankara, 10 (Tan) — Ekonomi Bakanlığı, mahallî idareler tarafından alınmakta olan müruriye resmine ait tarifelerin, Ekonomi Bakanlığınca tetkik ve tasdik olunduktan sonra tatbik edilmesine dair bir kanun lâyihası hazırlamıştır.

Bu lâyihanın hazırlanmasını mucip sebepler şunlardır:

1 — Limanlarımızda belediye ve hususî idareler elinde bulunan iskelelerde iskele resmi namı altında alınmakta olan ücretler, memleketin ekonomik faaliyetini sıkacak bir hal almıştır. Bu resim ekserî yerlerde İskelelerden geçirilen malın yüzde 5 inin geçtiği ve kolayca tahsil olunan bu paralarla mahallî idarelerin diğer ihtiyaçlarını karşılayarak iskeleler, masraf yapmadıkları ve bu yüzden iskeleleri inkişaf değil,hattâ bugünkü ihtiyacı bile temin edemiyecek vaziyette kaldığı görülmüştür.

2 — Mahallî idarelerin limanlarda iskele yapmak ve idare etmek sure tile deruhde ettikleri ücret mütenasip bir ücretten ibaret olması lâzımgelen bu resmin bu suretle mahiyeti değiştirilerek yalnız iskelenin bulunduğu şehri değil, vasi hinterlantlara ağır bir yük tahmil eden bir vergi şekline sokulmuş bulunuyor.

3 — İskele tarifelerinin tetkik ve tasdiki suretile tatbiki bugünkü gayritabiî ücretleri ortadan kaldırmak için kâfi gelecek ise de bu memleketin iç ve dış ve transit faaliyetlerinde büyük ro loynayan iskelerin ihtiyaç nisbetine tekemmül ettirilmesi için kâfi değildir.

Bu iskeleleri en iyi bir surette inşa ve lâzım gelen vesaitle techiz etmek için her birinin varidatı ile mukayyet olarak ayrı ayrı çalışması maksadı temin edemiyeceği muhakkak olduğundan bütün iskele işlerinin ayrı bir teşekkül halinde idaresi bu hususta yegâne muvaffakıyetli netice verecek yol olarak düşünülmüştür.

Lâyihanın ihtiva ettiği esaslara göre, vilâyetler hususi idarelerile belediyelerin ve köylerin elinde bulunan iskele, rıhtım ve kanallardan vilâyet idaresi kanunu ile belediye vergi ve resimlerini kanunu mucibince alınmakta olan müruriye resim ve ücretlerine dair tarifeler Ekonomi Bakanlığınca tetkik ve tasdik edildikten sonra tatbik olunacaktır. Ekonomi Bakanlığı bu tarifeler üzerinde lüzum gördüğü şekilde tadiller yapmak ve iktisadî icaplara müsteniden bazı limanlarda bazı eşyayı bu resimden muaf tutmak hakkını haiz olacaktır.

Her sene ikincikânun ay başında iskeleler ve rıhtımlarla kanallardan geçecek yolcu ile eşyadan cinslerine göre alınacak ücretlerin asgarî ve azamî hadlerini Ekonomi Bakanlığı alâkadar mahallî idarelere bildirecektir. Mahallî idareler tarafından bu hadler dahilinde yapılacak tarifeler mart ayı sonuna kadar Ekonomi Bakanlığma gönderilecek, tasdik olunduktan sonra haziran bidayetinde tatbik olunacaktır.

Müruriye resminden hâsıl olacak gayri safî varidatın en aşağı yarısı ait olduğu yerlerdeki iskele, rıhtım ve kanalların Ekonomi Bakanlığınca gösterilecek şekilde mahallî idareler ce tamir ve ıslah ve vesaitle teçhiz veya yeniden inşasma tahsis olunacaktır. Yalnız mahallî idarelerin sair hizmetleri için âdi masraf bütçelerine konacak miktar bu resim varidatının yüzde beşinden aşağı olamıyacaktır.

Halen belediye ve hususî idarelerle köylerin ellerinde bulunan rıhtım, iskele ve kanalları ayrı bir idare haline koymaya hükûmet mezun olacaktır. Bu takdirde hükûmet, bu tesisatın devrine mukabil bunların her birini varidatının yüzde 20 ini ait olduğu daireye vermek şartile, mütebaki gelirlerini birleştirip bu paralarla memleketin iskele, rıhtım ve kanallarını bir elden idare ve ihtiyaca göre bunları inşa ve ıslah etmek vazifelerile mükellef olmak üzere 2249 numaralı kanun esasları dahilinde Ekonomi Bakanlığına merbut bir idare teşkil etmiye veya bu işi mevcut ve yahut ilerde kurulacak deniz teşekküllerinden birine yaptırmıya salâhiyetli olacaktır. Bu idarenin teşekkülünden sonra limanlarda, iskele inşa ve tamir işleri munhasıran bu idare tarafmdan yapılacaktır.

Gürültü mücadelesi

Dahiliye vekâletinin mühim bir tamimi

Ankara, 15 (Tan) — İç Bakanlık, şehirlerimizde daimî bir şikâyete mevzu olan gürültü ile mücadeleye daha hassas bir alâka ile devam edilmesi ve vatandaşların mutlak bir sükûna kavuşmaları yolunda bütün vilâyet ve belediyelerin seferber edilmesi için ehemmiyetli bir tamim yapmıştır. Büyük şehirlerde yaşıyanların günlük hayatında yer alan bu meseleyi kat'î olarak halledecek olan bu mücadelenin nasıl yapılacağmı izah eden bu tamimde:

"Yeni belediye kanunumuzun kendilerini mahallî işlerde çok ilerde sayan memleketlere örnek olacak kadar ileri bir kanun olduğu tasrih edilerek, bunda şehir ve kasaba halkımızın müşterek ve medenî ihtiyaçlarının en yüksek bir ölçme üzerinden gözönünde bulundurulduğu ve idarecilerimizle belediyecilerimize yüksek vazifeler yükletildiği gibi yüksek salâhiyetler de verildiği ifade olunduktan sonra, halkm istirahatini ve şehirlerin sükûnunu bozacak gürültülerin tamamile önüne geçilmesi meselesinin bu vazifelerden biri olduğu işaret edilmektedir.,,

Ayni tamimde alman şikâyetlerin ve yaptırılan teftişlerin bu işin lâyıkile temin edilmediğini gösterdiği beyan olunmakta ve gürültü ile mücadele hakkında evvelce yapılan tebligat ise, bunun üzerine alınmış olan tedbirlerin yeniden gözden geçirilmesi ve tedbirlerin neden kâfi gelmediğinin esaslı bir surette tetkiki lüzumu ileri sürülmektedir.

Bu münasebetle, tamimde şu dikkate lâyik mütalealar ileri sürülmektedir:

"— Seyyar satıcıların, balıkçıların, limanlarda ve Boğaziçinde fazla gürültü yapan motörlerin başka memleketlerin tanzim edilmiş seyrüseferi, kornanın tamamen kaldırılmasına müsait olduğu halde, bizde korna ile müşteri çağıran, yahut, gelen geçen kadınlara korna ile söz atan, yayaları telâşa düşürmekle eğlenen şoförlerin limanda ve istas - yonda gelen seyyahları geldiklerine pişman eden hamal ve otel kapıcısı kavgalarının şehir içinde hastayı, çocuğu, çalışkan vatandaşı vakitsiz uyandıran ve rahatsız eden, Köprüden hareket eden Haliç, Boğaziçi, Akay vapurlarının kalkma saatleri mu ayyen olduğu halde bunların kalk - madan önce, kalkarken lüzumsuz yere düdük çalmalarının ve daha bunun gibi bir şehri gerek gündüz, gerekse gece oturulmaz bir hale getiren ve matbuatımızda acı tenkitlere geçilmesi ancak bütün sosyal, ekonomik ve teknik sebepler tetkik edilmek suretile kabildir.

Bu sebeplerin yerine, işine ve şehrine göre değişeceği de pek tabiîdir. Merkezden bir etüt yapılarak daha sarih direktiflerin verilmemesi bu yüzdendir. Fakat bu hususta belediye encümenleri, metodik bir surette çalışırlar ve idare âmirlerile belediye reisleri şahsen alâkadar olurlarsa şehirlerimizin üzerinden gürültücü, şamatacı vasfının silinmesi ve halkm muhtaç olduğu sükûta kavuşturul - ması ancak bir zaman ve gün meselesi halini alır.,,

KÜLTÜR

Öz kelimesini niçin seviyoruz?

Zamanımızda (Öz) kelimesi kadar dillerde gezen kelime pek azdır. Öz düşünce, öz fiil, öz ihtiras, öz sanat, öz şiir ilâh... gibi tabirler sık sık işittiğimiz tabirlerdendir.

"Öz,, kelimesi bir şeyin kendi mahiyetine tam uygunluğunu ifade eder.

Öz fiil: Herhangi bir gayeye alâkasızlık gösteren, ne faydalı, ne de ahlâkiliğe tâbi olmıyan, sadece serbest bir oyundan zevkalan (gratuit) fiili gösterir.

(André Gide) orijinal romanlarından biri olan (Les caves du Vatican) da öz fiile dair güzel bir misal vermiştir. Romanın kahramanı olan (Lafcadio) nun trende kompartıman arkadaşını hiç sebepsiz olarak pencereden dışarıya fırlatıp atması (öz fiil - acte pur) nümunesidir. Öz ihtiras: korkaklık, riyakârlık, endişe ilâh.. gibi başka bir kökten olan hislerle karışarak mahiyeti bozulmıyan ihtirastır.

Öz sanat: Artistik faaliyeti zihnin diğer bütün fonksiyonlarından ayıran eski sanat için sanat nazariyesini yalnız kastetmez, ayni zamanda her sanatta, mevzudan ve ifadeden müstakil olarak, her sanatın ameliyelerini izah ve tanzim etmeğe kabiliyetli olan derunî bir kanun bulunduğunu ileri sürer.

Öz şiir: Münakkit (Albert Thibaudet) nin ilk defa kullandığı bu tabir nesirle ifade olunamıyan, (Paul Valéry) nin dediği gibi "nesir olmıyan,, bir şiiri ifadeye çalışır.

*

Öz düşünce, öz fiil, öz ihtiras, öz sanat... İşte hepsinde öz kelimesi bulunan birkaç tabirin anlatmağa çalıştığı şeyler. Bu tabirler neden günün meselesi olmuştur? Bu kelimeye böyle sarılmağa sebep ne?

Yirminci asra kısa bir bakış bu suale cevap verecek mahiyettedir. Asrımız endüstri asrıdır. Endüstrinin son derece inkişafı, geniş mikyasta istihsale yol açtı. Dünyanın her tarafı, en ücra köşesi bile standardise eşya ile doldu, taştı ve taşmaktadır. Şehirlerdeki evlerin, evlerdeki mobilyelerin, hayatta en çok kullanılan eşyanın, kitap ve gazetelerin biribirinden farkı yok. Ferdiyet, ayni olan şeylerin dairesine kapatılmış gibidir; her şey kendisini teşkil eden şeyi, şahsiyeti özü kaybetmiştir. Bugünkü hayat, orijinal ve şahsî taraflarından her gün biraz daha uzaklaşmaktadır. Çünkü hepimiz seri halinde ortaya atılan ayni eşyayı, ayni formülleri kullanıyoruz. Hayatın (standardisation) u herkese muayyen bir ruhî seviye vermektedir. Çünkü radyo ile dinlenen konser ayni konserdir, çünkü — bilhassa Amerikada ve büyük Avrupa memleketlerinde — teşkilâtlı bir reklâm neticesi satılan ve okunan kitap ayni kitaptır. Çünkü herkes ayni şeyleri kullanıyor, ayni şeyleri beğeniyor. Eşya geldikleri fabrikanın karakterini yani "alâmeti farika,, sını taşıyor. Hepsi yekdiğeri gibidir, şahsiyetsizdir.

Seri halinde her tarafı dolduran, en uzak köşelere kadar nüfuz eden her çeşit mal, ruhları tesviye etmekte, onları seri halinde çıkarılan eşyaya benzetmektedir.

Eskiden bir mobilye hususî bir zevkin, bir şahsiyetin ifadesi idi; her şey ayrı bir düşünceye, ayrı bir hassasiyete cevaptı. Böylece her şey kendi şahsiyetine sahipti. Bugün ise her şey anonimdir, standardisé'dir. Binaenaleyh son zamanlarda her hadiseye (öz) kelimesinin eklenmesini, öz düşünceden, öz fiilden ve sanattan sık sık bahsolunmasını hayretle karşılamamalı.

Makineleşmiş bir asır olan yirminci asrın bir taraftan eşya, diğer taraftan insanlar ve fikirler arasındaki mesafeyi ortadan kaldırmağa meyletmesi ve her şeyi biribirine katması bir reaksiyon vücuda getirebilirdi. Bu reaksiyonun (öz) vasfında kendisini bulduğu büyük bir ihtimal ile iddia olunabilir. Bu reaksiyon, her mevcudiyet tipine, her faaliyet şekline hususî röliyefi, ve mutlak kıymeti vermek istiyen, her şeye ait orijinaliteyi kurtarmak emelini besliyen bir müdafaa reaksiyonudur.

Universite Doçentlerinden
Suut Kemal YETKIN

FELEK

10 kuruş = bir can

Gerçi iki kadeh zıkkımı yuvarlayıp zaten terazisinde olmıyan aklını zıvanasından çıkardıktan sonra 10 kuruşa bir can yakan bedbahtlar yok değildir. Zabıta haberleri bize arasıra bunların "kıymetsiz nümune,, lerini vermektedir. Lâkin benim bugün size söyliyeceğim başka bir hikâyedir.

Birkaç gün evvel bir adama ilk müdavat yapılmak icap etmiş. Polis hastayı bir eczaneye götürmüş. Orada bir doktor varmış; kendisini muayene etmiş ve bir ilâç yazmış. Polis bu ilâcı eczacıdan istemiş. Eczacı, bedava ilâç vermemiş. Polis telefon etmek istemiş. Eczacı bırakmamış. Sonra polis memuru cebinden on kuruş vermiş de telefonla bir imdadı sıhhî otomobili çağırmış.

Ben, bu kabil haberleri tam bir tetkik yapmadan uluorta gerçek olarak alamam. Bununla beraber bu hadiseyi doğru olarak kabul etsek bile tenkit edecek taraf yalnız eczacı olmadığını gördüğüm için işi benim zaviyemden mütaleaya mecbur oldum.

Bir kere her şeyden evvel inanmalı ve kabul etmeliyiz ki, devlet ve belediye gibi beylik vazifelerden mürekkep olan işlerde ötekinin berikinin hissiyatını, cömertliğini, hamiyetini hesaba katmak vazifelerin bir kısmını gayrimes'ul ve kontrolsuz duygu ve adamlara bırakmak hiç doğru değildir. Denildiği gibi bir adam yolda hastalansa rasgele orada bulunan bir eczaneyi bu hastaya bedava ilâç vermeye cebredemeyiz. Eğer böyle bir mecburiyet koyarsak ertesi günü belediyeden o ilâcın parasını vermeliyiz. Başka türlü olamaz. Medeni bir memlekette kimseye malını bedava vermesini teklif edemeyiz. Velevki bunun ucunda bir insanî vazife ve duygu olsa bile. Çünkü iş bu sulara dökülürse aç kalmış adamlara fırıncı ve lokantacıların bakmaları, çıplak kalmış olanları elbise satıcılarının giydirmeleri gibi daha garip zaruretleri de tabii görmeğe başlamamıza mâni kalmaz. Bu da dürüst aklın ölçemiyeceği kadar aykırı olur.

Bundan başka, bir imdadı sıhhî otomobili çağırmak için telefon etmek icap ederse bunu hususi telefonlardan bedava istemek de doğru olmaz. Denecek ki:

— On kuruşu kim kıskanır?.

Belki kimse kıskanmaz ama resmî işler böyle "kim kıskanır?,, şeklinde mechullere dayanamaz.

Gördük ki bir korkak kalfa veya hesaplı bir eczacı bir adamın hayatına lüzumu olan ilâcı vermiyor ve telefon etmeye müsaade etmiyor. O zaman bu adamın ne olacak?..

İşte burada belediyenin harekete geçmiş bulunması lâzımgelen noktaya geliyoruz.

Şehirde:

1 — İlk müdavat merkezleri yoktur. Pek seyrek mevcut olan dispanserler bu ise yetmemektedir.

2 — İmdadı sıhhî otomobilini istemek için pratik bir usul yoktur. Meselâ bu usul şöyle olabilir: Nasıl evvelden saat sormak veya itfaiye çağırmak için telefon merkezinden bedava istifade ediliyor idiyse imdadı sıhhî için böyle bir tertibat alıp o numarayla bedava münasebet tesis edebilmenin çaresi düşünülmelidir. Yoksa böyle iş gazetelere düşer.. Uzunuzadıya dedikodu olur, fakat gene sağlam bir temel üzerine kurulmuş ve ilk müdavat işi halledilmiş olmaz.

B. FELEK

TAN Objektifi

Yukarda solda: Sevdığı kızı tabanca ile yaralayan muallim Münir ve hâdisenin geçtiği ev. Yukarda sağda:Muallim Münirin karısı ve çocuğu. | Aşağıda solda: Üniversitede dün akşamki konferanstan bir görünüş. Aşağıda sağda: Çocuk Esirgeme Kurumu kongresinde bulunanlar

Kamutayda dün konuşulan meseleler

Ankara, 15 (A.A.) — Bugün Fikret Sılayın başkanlığında yapılan Kamutay toplantısında Ankara yüksek ziraat enstitüsü bütçesinde dört bin küsur liralık münakale yapılması, Evkaf genel direktörlüğü 1932 son hesabına ait kanun lâyihaları ile devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan kanuna bağlı cetvelde Millî Müdafaa Bakanlığı Kara kısmı memurları meyanına emakin inşaat mimarlığı ve Harp akademisi askerî film çekme merkezi lâboratuvarı grup amiralliği memuriyetleri ilâvesine, Sovyet Rusyadan getirilen beş bin ton mazottan alınacak gümrük ve istihlâk resimleri hakkındaki kanunlar kabul edilmiştir.

Türkiye kara sularında avlanan Yunus balıklarından ve bunlardan çıkarılan balık yağlarından av ver - gisi alınması ve Türkiyede yerleşmis olmıyan ecnebi müesseselerle hükûmet arasında yapılmış mukaveleler mucibince ifa olunan taahhüt bedellerinden kazanç vergisi kesilmemesi hakkındaki kanunlarla Tahlisiye genel direktörlüğünün 1936 yılı bütçesi de Kamutaym bugün kabul ettiği kanunlar arasında bulunmakta idi.

Kamutay cuma günü toplanacaktır.

Ticaret müzakeresi devam ediyor

Ankara, 15 (Tan) — Alman heyetile şehrimizde devam etmekte olan ticaret müzakereleri müşkülâtla ilerlemektedir. Bugünkü toplantıda müzakere, ümitli bir inkişaf göstermiştir.

İcra Vekilleri Heyetinde

Ankra, 15 (Tan) — Icra Vekilleri Heyeti bugün Başvekil İsmet Inönünün reisliği altında toplanarak muhtelif işler üzerinde görüşmelerde bulunmuş ve bu işlere âit kararlar vermiştir.

Küçük Ankara Haberleri

* Ankara, 15 (Tan) — Sivil liselerde şehadetname alarak çıkacak ve çıkmış olanlardan geçen yıl olduğu gibi gümrük muhafaza subayı yetiştirilmek üzere bu yıl da Harp okuluna 8 talebe almacaktır.

* Ankara, 15 (Tan) — Halkevi Macaristanın tanınmış musiki âlimi profesör Barstok Bela'yı üç konferans vermek üzere şehrimize davet etmiştir. Profesör, konferanslarını "halk melodileri nasıl toplanır?,, mevzuu üzerinde verecektir.

SALTANATIN SON GÜNLERİ

No. 104 **Ziya ŞAKİR**

Meclis müzakeratının daha ilk günlerinde cereyanlar başlamıştı

Padişah Vahdettin, feshedilen mec liste olduğu gibi, bu mecliste de meb'uslar arasına emin adamlar yerleş - tirmişti. Onun için meb'uslar arasında hüküm süren bu ılık havayı öğrenmekte gecikmemişti.

Vahdettin'in en büyük endişesi, meb'uslardan kayıtsızlık ve burudet görmekti. Fakat şimdi kendisine gösterilen bu alâka ve bilhassa hürmetkârane elfaz, ona yeniden ümitler vermişti. Ve artık, bir anda (hal) edilivermek korkusu, hayliden hayliye sükûn kespetmişti.

Bahusus, meclis reisliğine (Reşat Hikmet) beyin, ikinci reisliklere de (Hoca Abdülâziz Mecdi efendi) ve (Hüseyin Kâzım bey) gibi Anadolu teşkilâtı ile hiçbir alâkaları olmıyan zevatın intihap edilmesi, padişahı büs bütün sevindirmişti.

Padişahın en büyük endişelerinden biri de, (Erzurum) dan meb'us intihap edilen (Mustafa Kemal paşa)nın İstanbula gelerek meclis riyasetine geçmesiydi. Filhakika ilk zamanlar - da Mustafa Kemal paşada da böyle bir arzu tebellür etmişti. Fakat sonra inceden inceye düşünülmüş; her ihtimale karşı onun Ankarada, (Heyeti Temsiliye) nin başında kalması tensip edilmişti.

Meclis müzakeratının daha ilk günlerinde, tuhaf cereyanlar baş göstermişti. Memleket, baştanbaşa korkunç alevlerin tehdidi altında titrerken müzakere mevzuları boş, kof, yabis şeylere; ve bilhassa, yeni baştan İttihatçılara hücumlara hasredilmişti... Meclisin şu andaki manzarası, yine mefsuh mecliste, padişah ile Damat Ferit Paşanın gizliden gizliye körükledikleri cereyanlara benzemekte idi.

Buna da, kabinenin beyannamesi sebebiyet vermişti... (Musul) un merkez livası, bütün Adana mıntakası Antalya ve havalisi, Antep ve Urfa tarafları mütareke ahkâmına kâmilen mugayir olarak işgal edildiği halde, memleketin işgal sahasının sadece İzmir ve havalisine münhasır olduğunu söyliyecek kadar gaflet gösteren Ali Rıza Paşa Kabinesinin beyannamesi, mazideki seyyiata da temas etmiş; bu suretle yine ortaya bir (İttihatçılar) meselesi çıkarıvermişti.

Artık meclis kürsüsü, İttihatçılar aleyhinde yağdırılan lânetlere bir belâgat meşheri haline gelmişti... Hattâ, İttihatçıların o kadar dostu ve (firariler) in de iki hâmisinden birisi olan (Sıvas Meb'usu Rauf Bey) bile, kürsüye gelmiş; pek uzun süren bir nutkunun arasında:

— ... Hiç kimseden korkmadım. Ve, hiç kimsenin önünde eğilmedim.. Hata da olsa, kat'iyyen söylerim... On senedir bütün bu milletin kuvvetini ibzal ve israf eden adamlar, eğer bugün erkek gibi memleketin kanununa, erkek gibi memleketin adline kendilerini teslim edeydiler; kahpeler gibi huduttan dışarı kaçmıyacaklardı.

Demiş ve dakikalarca süren bir alkış mükâfatı devşirmişti.

Rauf Beyin bu garip sözleri, İttihatçıların en büyük bir düşmanının kalbine bile insaf ve merhamet vermiş; uzayıp giden bu tenkit ve tel'inlere karşı sabredemiyen (Sinop Meb'usu, Rıza Nur Bey) :

— .... Bir vakitler, onları ayyuka çıkarıyorlardı. Şimdi de, esfeli safiline mi indireceğiz?.. İtidali muhafaza etsek, daha güzel değil mi?..

Diyerek kendinden beklenilmiyen bir hakperestlik göstermişti.

Ali Rıza Paşa Kabinesi, — padişahın nutkundan daha — yabis bir beyanname ile meclise gelmiş; itimat reyi istemişti. Bir tek meb'usun (Gelibolu Meb'usu, Celâl Nuri Bey) istinkâf reyi müstesna olmak üzere meb'usların kâffesi, kabineye rey vermişti.

Artık, usul ve merasime ait işler yoluna girmişti. Buna binaen bütün millet; gözlerini ve kulaklarını meclise dikmişti. Herkes, memleketin kan ve ateş içinde yuğrulan kısımlarının bir an evvel kurtulmasını istiyor; milletin istiklâl ve selâmetini temin edecek sulh işlerine başlanması için mühim müzakerelere başlanılmasını bekliyordu.

Fakat mecliste, bu istidat görülmüyordu. Kıymetli vakitler; en boş en manasız, en beyhude şeylerle geçiyordu.

Kabinenin beyannamesine verilecek cevapta yalnız bir tek (olup) kelimesi için saatlerce müzakere cereyan ediyor; (Bolu Meb'usu, Tunalı Hilmi Bey) in bir takriri şöyle gülünç muhaverelere meydan veriyordu:

(Reis — Hakkımızda ibrazı teveccüh buyuran bazı eazımı islâmiyeye teşekkür edilmesi hakkında Tunalı Hilmi Beyin bir takriri vardır. Müsaade buyrulursa, okunsun. Okunmasına müsaade buyrulur mu efendim?..)

(Okunsun sedaları.)

(Kâtip Faik Bey, takriri okumağa başlar.)

Şakir Bey (Gelibolu) — Manzumdur. Kendi okusun.

Reis — Bazı eazımı islâmiyeye teşekkürü havi bir varaka yazılması hakkındadır.

(Encümene havale edilsin, sesleri)

Reis — Bu hususta bir encümen teşkil edilmemiştir.

(Gürültüler...)

Ömer Lûtfi Bey (Amasya) — Divanı riyasete havalesini teklif ederim.

Muvaffak Bey (Saruhan) — Efendim!.. Evvelce okunmasına karar verildi. Sonra da encümene havale edilmesine karar veriliyor. Hiçbir şeyde ıttırat gösteremiyoruz. Ya, kâtip Beyler okusunlar; yahut kendileri okusun.

Reis — Efendim; okunmasını mı istiyorsunuz?..

Hamdullah Suphi Bey (Antalya) -- Efendim!.. Dünyanın hiçbir tarafında, manzum takrir vermezler. Millet meclisinde manzum olarak hangi fikir dermeyan edilmiştir?.. Bu, millet meclisinin haysiyetile oynamaktır, efendim.

Tunalı Hilmi Bey (Bolu) — Manzum değil efendim.

Hamdullah Suphi Bey (Antalya) — Bunu, nesir halinde yazsınlar da okunsun.

Tunalı Hilmi Bey (Bolu) — Manzum değil, yahu...

Reis — Eğer arzu ederseniz, rica edelim.. Kendileri okusunlar, efendim...

Rıza Nur Bey (Sinop)— Takrir sahibinin, kendi takririni okuması usulden değildir.

Tunalı Hilmi Bey (Bolu) — Zaten okumam ki...)

Mecliste — nümune olarak aynen naklettiğimiz şu boş sözlere benziyen — beyhude muhavereler devam edip giderken; sarayda da artık icraata geçilecek zamanın geldiğine dair müzakereler cereyan etmekte idi.

Padişah Vahdettin, meclisin haleti ruhiyesini çarçabuk imtihandan geçirmiş; ve neticeden, büyük bir memnuniyet hissetmişti. Anadoludan gelen meb'usların hemen hepsi de Ankaraya uğrıyarak, (Heyeti Temsiliye) ile ayni gaye ve ayni fikir etrafında beraber olduklarına söz vererek İstanbula hareket ettikleri halde, mecliste henüz bir (Müdafaai Hukuk Grupu) baş gösterememişti. Çünkü sarayın fasit havası, derhal mecliste fikirleri sarsan bir cereyan husule getirmişti. Açık ve sarih bir saray taraftarlığı görülmemekle beraber, Anadoluda iken hissedilen heyecanlara, yavaş yavaş ağır bir sükûnet gelmişti.

İşte tam bu sırada İngilizlerle müşterek olan saray, artık filen hareketе geçmiş; İngiliz mümessili tarafından Babıâliye şu mealde bir nota gönderilmişti:

(1 — Sureti mahsusada seçilmiş olan zabitanın, Kuvayi Milliye erkânı harbiyesine izam edilmesinde;

2 — 14 üncü kolordudan terhis ve tefrik edilmek suretile ayrılan efradın Kuvayi Milliyeye gönderilmesinde;

3 — İstanbuldan Anadoluya top kaması ve saire kaçırılmasının önüne geçilmemesinde;

4 — Zonguldaktan İstanbula gelen taburun iadesi tavik edilmesinde;

5 — Afyonkarahisarından Alaşehire bir alay asker gönderilmesinde;

6 — Bursadan Bandırmaya bir alay asker nakledilmesinde;

Harbiye nazırı ile erkânıharbiyei umumiye reisinin şahsan methaldar oldukları tebeyyün etmiştir. Bu (iki şahs) ın (1) vazifelerinden uzaklaştırılması...)

[Arkası var]

(1) Bir hükûmetin harbiye nazırı ile erkânıharbiyei umumiye reisi hakkında kullanılan bu tabir, çok dikkat ve takbihe şayandır.

TAN

Abone ve ilân şartları:

	Türkiye için Lira K.	Dışarı için Lira K.
Bir aylık	1 50	— —
3 "	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
1 yıllık	14 —	28 —

İlân için İlâncılık Şirketlerine müracaat edilmelidir.

Küçük ilânlar doğrudan doğruya idaremizce alınabilir.

Küçük ilânların 5 satırlığı bir defalık 30 kuruştur. 5 satırdan fazlası için satır başına 5 kuruş alınır. Bir defadan fazla için yekûndan % 10 kuruş indirilir.

İRTİHAL

Sabık Mahkemei Temyiz azasından Mehmet Âlinin zevcesi ve Jandarma binbaşılığından mütekait Talâtın kayın valdesi Samiye Nargiz uzun müddettenberi düçar olduğu kalp hastalığından kurtulamıyarak irtihal etmiştir. Çamlıcada Altunizade mahallesi koşu yolundaki köşklerinden cenazesi dün kaldırılarak Karacaahmetteki aile kabrine defnedilmiştir. Merhume adile ve saliha kadınlardan idi. Allah ailesine sabır ihsan ve merhumeye rahmet eylesin.

İRTİHAL

Girit eşrafından Karûnzade Bay Fehimin oğlu ve Yanya eşrafından merhum Bay Nasrullahın damadı, Emlâk Bankası kâtibi umumîsi Ali İzzet, İş Bankası malî tetkik müdürü Süreyyanın enişteleri doktor Süleyman Fehim sektei kalpten vefat etmiştir. Cenazesi bugünkü perşembe günü Fındıklıda Fındıklı apartmanından kaldırılarak Beyazıt camiinde namazı kılındıktan sonra Edirnekapıdaki şehitliğe defnedilecektir.

VEFAT

İstanbul Belediyesi sabık İstimlâk memuru Bay Hüseyin Reşad kısa bir hastalığı müteakib vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat onbir buçukda Aksarayda Sinekli bakkalda Tütüncü sokağındaki evinden kaldırılarak namazı Valde camiinde kılındıkdan sonra Topkapıdaki aile mezarlığına defnedilecektir. Tanrı rahmet eyliye.

ÖLÜM

Niğde Saylavı Doktor Rasim Ferit Talay, Devlet Demiryolları Sekizinci İşletme Müfettişi Cemal Serter, Türkanil Şirketi müessislerinden Sabrinin kayınpederi, Resmî İlânlar Şirketi Müdürü Kâzım, İş Bankası eski memurlarından Nazım, ve Hukuk Fakültesi son sınıfından Hâmit Anabolunun babaları Şurayı Devlet Tanzimat Dairesi azalarından mütekait Refik Anabolu müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak vefat etmiştir. Cenazesi bugün saat on birde Nişantaşında Vali Konağı caddesinden kaldırılarak Teşvikiye camiinde namazı kılındıktan sonra Maçkadaki aile kabristanına defnedilecektir.

Merhum için Allahdan rahmet diler, kederli ailesine beyanı taziyet ederiz.

KUCUK ILANLAR

Acele satılık bina

Galatada 3 dükkânlı, 13 odalı, ayda asgarî yetmiş lira iratlı kâgir bina acele ve çok ucuz fiyatla satılıktır. Her gün saat sekiz buçuktan on üçe kadar Galatada Topçular caddesinde 126 numaralı Olimpiya kıraathanesi sahibine müracaat.

2788

Deniz Yolları İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel. 22740.

Sadıkzade vapuru

Yalnız bu sefere mahsus olmak üzere bugün saat 16 da Mersin yolu postasına kalkacaktır. (2041)

İstanbul Yedinci İcra Memurluğundan : Bir borçtan dolayi mahcuz olup satılmasına karar verilen (800) liralık gayri mübadil bonoları 24-4-936 cuma saat 11 den 12 ye kadar Dördüncü Vakıf hanı Borsa evinde hazır bulunacak memur tarafından 2 inci arttırma suretile satılacağı ilân olunur. (22164)

MEMLEKETTE TAN

Alacak kavgası

Ayırmak istiyen adamın kolu kırıldı

Balıkesir, (Tan) — Dinkçiler Uramından İbrahimoğlu kahveci Ahmet, Paşa camii karşısındaki Yağcı Mehmedin dükkânına giderek alacağını istemiştir. Bu parayı istemek yüzünden aralarında çıkan kavgada Mehmet sandaliye ile Ahmede vurmağa başlamıştır. Bunları ayırmağa uğraşan, Vicdaniye Uramından Koca Mustafanın koluna sandaliye çarpmış ve kolunun kırılmasına sebep olmuştur. Kolu kırılan hastahaneye kaldırılmış ve kavgacılar da yakalanarak adliyeye sevkedilmiştir.

M. Kemal Paşada feci bir kaza oldu

M. Kemadpaşa, (Tan) — Burada bir saraç dükkânında çalışırken geçirdiği bir kaza yüzüden feci bir şekilde ölmüştür:

Viraca mahallesinden saraç Meh - met usta, müşterilerinden Müezzin Eminin kın yapma kiçin getirdiği kes kin bir bıçakla meşin keserken bıçak birdenbire meşinin üzerinden kay - mıştır. Solak olduğu için sol elinde bulunan keskin bıçak şiddetle sağ kolunun üst kısmına çarpmış ve etini keserek büyük bir yara açmıştır. Kesilen damarlardan kanlar fışkırmağa başlayınca hemen eczaneye koşmuş, fakat yol - larda ve eczanede akıttığı kan neticesinde baygın düşmüştür. Derhal esaslı tedbirler alınması da kabil olmadığından ve az bir zamanda çok kan zayi ettiğinden adamcağız, götürül - düğü dispanserde biraz sonra ölmüştür.

Hiç yüzünden birbirlerini yaraladılar

Balıkesir, (Tan) — Karaoğlan uramından Reşat ile kopuk İsmail Paşa camii yanındaki kahvede otururlarken aralarında hiç yüzünden çıkan kavgada birbirlerini çakı ile vücudlarının muhtelif yerlerinden yaralamışlardır.

Her ikisi de yakalanarak haklarında kanunî muameleye girişilmiştir.

Feniks sigorta şirketinin vaziyeti

Avusturyadaki Feniks Döviyen Sigorta şirketinin son günlerde fena bir vaziyete düşmesi burada da şubesi olmak itibarile birçok Türk vatandaşlarını da alâkadar etmektedir.

Aldığımız malûmata göre 1882 de Avusturyada kurulan bu en büyük sigorta şirketi kısa bir zaman içinde muamelâtını genişleetrek birçok dış memleketlerde şubeler açmıştır. Bu arada Türkiyede açılan şube de otuz senedenberi çalışmaktadır. Şirketin vaziyeti umumî harbi müteakıp mühim surette sarsılmıştır. Bunun se - bebi şirketin mevcut ihtiyat akçesinin zâfa uğramasıdır. Bu da bu paraların birçok memleketlerde bloke olarak kalmasından ileri gelmektedir. Nihayet bu vaziyet karşısında Şirketin umumî müdürü Dr. Vilhelm Berliner Viyanada şirketin aksiyonları ile borsada spekülâsyon yapmağa kalkmış ve bu suretle şirketin vaziyeti vehamet kesbetmiştir. Dr. Berliner'in bir ameliyat neticesinde geçenlerde ölmesi şirketi büsbütün sarsmıştır. Bunun üzerine Avusturya hükûmeti baş müşavir Hanri Ohser'i şirketin hesabatını kontrole memur etmiş, fakat Hanri Ohser de bu işe başladığından kısa bir zaman sonra ölmüştür.

Umumiyetle anlaşıldığına göre şirket sadece sigorta işleri ile değil bir çok siyasî propagandalarla da meş - gul olmmuştur. Bu arada Avusturya fırkalarına mühim nakdî muavenetlerde bulunduğu da, yapılan spekülâsyonlara gözyumulmasından anlaşılmaktadır.

Bundan sonra Avusturya hükûmeti neşrettiği bir tebliğle şirketin müdürlerinden Dr. Maks Bersudyder. Victor Nusbreher ve Dr. Edvar Han ry'nin tevkif olunduklarını bildirmiştir. Bununla beraber bir Avusturya bankası şirkete 350 bin Avusturya şilinlik bir yardımda bulunmuş - tur. Bunun, şirketin vaziyetini düzeltip düzeltmiyeceği şimdilik belli değildir.

Adapazarında Hükûmet caddesi

İpek böcekçiliği kursu faaliyete geçti

Kursun iki aylık ilk devresi Haziranda bitecek ikinci devreye sonbaharda başlanacaktır

[*Hususî muhabirimiz bildiriyor*] **Adapazarı, 14**

Adapazarında her yıl mühim mikdarda koza istihsal edilmektedir. Bunu nazarı dikkate alan Ziraat bakanlığı (fennî ipek böcekçiliği) kursu açmıştır. Dört ay devam edecek olan kursun iki aylık birinci devresi haziranda bitecek ikinci devresine son baharda başlanacaktır. . Kursu bitirenler mütehassıs böcekçi yetişecektir. Ziraat bakanlığının açtığı bu kurs muhitte o kadar ilgi uyandırmıştır ki kayıtların kapanmasına rağmen dinleyici olarak devam eden pek çoktur.

İzmit orta mektebinin Adapazarı gezisi

Adapazarı, (Tan) — İzmit orta mektep okurları öğretmenlerile beraber İle merbut ilçeleri yakından tanımak amacile ilk ol[…] buraya geldiler. Misafirler Ha[…] bandosunun iştirakile karşı[…] Öğretmenlere halk evinde bir ç[…] leni verildi. Okurlar buradaki [...] daşlarına misafir oldular. Şehr[…] fabrikaları gezerek tetkikatta bu[…] dular. Cümhuriyet alanındaki [...] yerinde Adapazarı ve İzmit orta[…] tepleri bir voleybol maçı yap[…] Misafirler Adapazarı gezisinden kıvanç duyarak İzmite döndüler.

Küçük Haberler

* Balıkesir, (Tan) — İlimiz[…] cati Bey Lisesi öğretmen okulu[…] rektörlüğüne atandığını bildir[…] Gaziantep lisesi direktörü Hüs[…] Vicdani dün ilimize gelmiş ve ye[…] devine başlamıştır.

SARAY SİNEMASI

Gürdüğü fevkalâde rağbet ve vaki umumî talep üzerine senenin e[…] büyük ve muhteşem şaheseri

Mişel Strogof

filmini bir hafta daha irae edecektir.

Yarın matinelerden başlıyarak **İPEK SİNEMASI**
2 büyük ve NEFİS ŞAHESER birden

1-ADALAR ŞARKISI

İstanbulda ilk defa olarak FRANSIZCA SÖZLÜ ve orijinal şarkılar, Tamamen YENİ KOPYA, baş rollerde :

LUPE VELEZ - LAURENS TİBET

2-BİR AŞK BÖYLE BİTTİ

Baş rollerde :

WİLLY FORST - PAULA VESSELY

Bu akşam SÜMER Sineması

DANİELE DARRİEUX - ALBERT PREJEAN ve LUCİEN BAROUX tarafından fevkalâde bir surette yaratılan BİSSON'un meşhur vodvili

Yataklı Vagonlar Kontrolörü

Neşeli ve şarkılı güzel film başlıyor.
Seyirciler bu filmde gülüb eğlenecekler ve şen şarkılar dinliyeceklerdir

Bu akşam MELEK Sinemasında

VİYANA'nın aşk ve neşesini, musiki ve güzelliklerini gösteren ENFES BİR FİLM

AKŞAM GÜNEŞİ

takdim edilecektir. Baş rollerde BİTMEMİŞ SENFONİ filminin unutulmaz SCHUBERT'i HANS JRAY ve meşhur Japon yıldızı MİTCHİKO MEİNL.

Ayrıca : Paramount Dünya Haberleri, Küçük Lindberg'in katili Haupmann idam ediliyor.

SON HABER

13 ler komitesi toplanırken

İmparator mühim bir muzafferiyet kazandı

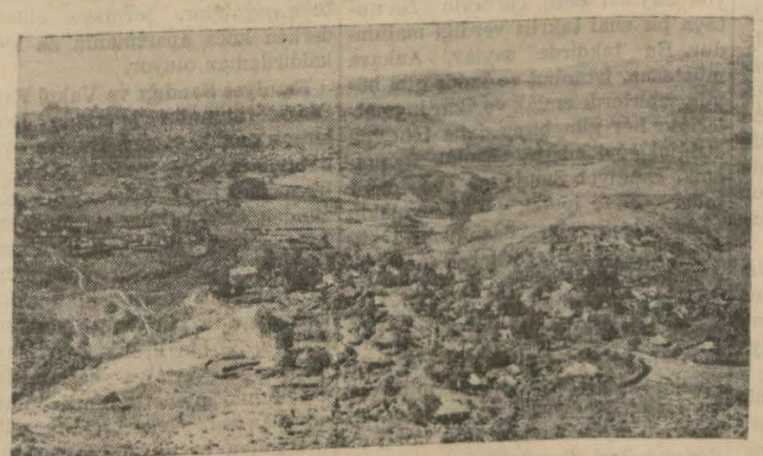

Gondarın umu mî manzarası

Habeş İmparatoriçesi

[Başı 1 incide]

tisi genel sekreteri Staraçe'nin baş - kanlığı altında tören yapılmıştır.

Bu hareket, İtalyanların Tsana gö lüne, orada ebediyen kalmak niyetiyle geldiklerini ima eylediğinden, siya sal bir mâna ifade edebilir.

21 Nisanda Adisababaya varacaklarmış

Londra, 15 (Tan) — Cenup cephesinde ise, Ras Nasibu ve Vehip Paşa, General Grazianinin kıtaatlarına karşı büyük bir mukavemet göstermektedirler.

İtalyan kaynaklarından alman haberlere göre, İtalyan kuvvetleri, Faşistlerin Romaya yürüyüşünün yıldönümü olan 21 nisanda Adisababaya varmış bulunacaklardır.

İmparator mühim bir zafer kazandı

Adisababa, 15 (A.A. — Reuter bildiriyor:

Burada söylendiğine göre, imparator, 20 bin kişilik bir Habeş ordusu ile, münferit bir vaziyette bulunan mühim bir İtalyan koluna hücum ederek Aşangi gölünün cenubu garbisinde İtalyan sol cenahına karşı pazar günü büyük bir muzafferiyet kazanmıştır. İtalyanlar, iki bin Eritreli ve 400 anavatan askeri zayiat vermişlerdir.

Ras Nasibunun ric'at hattını kesmeğe uğraşıyorlar

Adisababa, 15 (A.A.) — İtalyanlar cenup cephesinde boğucu gazli bombalar istimal ederek Sassabanehin cenubundan hücum eyliyerek ilerlemektedirler. Bu hareketin hedefi Ras Nasibunun ricat hattını kesmektir.

13 ler toplantıya çağrıldı

Cenevre, 15 (A.A.) — De Madariaga 13 ler komitesini perşembe günü öğleden sonrası için toplantıya davet etmiştir.

De Madariaga, dün akşam Habeş delegesi Valde Mariam ile vaziyeti müzakere etmiştir. Profesör Jebe ve Negüs'ün eski müşaviri Auberron görüşme esnasında hazır bulunmuşlardır.

İtalyan delegesi müşahit olarak bulunacak

Roma, 5. (A.A.) — Aloisi dün akşam Cenevreye hareket etmiştir. Burada hassaten tebarüz ettirildiğine göre "Aloisi Cenevreye yalnız İtalyan müşahit delegesi olarak gitmektedir. Kendisinin müzakere salâhiyeti yoktur. Esasen şimdiki halde Cenevrede ancak hiç bir taahhüdü tazammun etmiyecek iptidaî müzakereler mevzuu bahsolacaktır. Aloisi Cenevreye hiç bir teklif götürmemektedir. Yalnız ileri sürülecek herhangi bir teklife ittila kesbederek bu teklifleri Romaya bildirmek üzere Cenevrede bulunacaktır.

Birbirine zıt haberler geliyor

Cenevre, 15 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor: Aloisi ile De Madariaga arasındaki görüşmelerin arifesinde İtalyan hükûmetinin aldığı durumu bildiren aykırı haberler gelmektedir. Bu haberlerden bazılarına göre İtalyan - İngiliz gerginliği çok azalmıştır. Ve ihtilâfın sür'atle halli ümit edilmektedir. Diğer bazı haberlere göre de, Mussolini İtalyanın maksatlarına dair izahat vereceği yerde 13 ler komitesinin tasavvurlarını öğrenmek arzusundadır.

Fransada vaziyet tetkik ediliyor

Paris, 15 (A.A.) — Sarraut, Flandin ve Paul Boncour bugün öğleden sonra, Cenevre toplantısı arifesindeki arsıulusal durum hakkında görüşmüşlerdir. Fransız Dış Bakanlığı eksperlerinin de iştirak edeceği bu görüşmeye büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir.

İngiltere müzakerelere büyük ehemmiyet veriyor

Londra, 15 (A.A.) — Dış işleri Bakanı Eden dün Flandin ile Cenevre vaziyeti etrafında konuşmuştur. Eden bugün öğleden sonra Cenevreye dönecektir.

İngilterede bütün ümitler irtibat komitesine bağlanmaktadır. Bu komite, sulh teşebbüsleri hakkında hattı hareketini tayin eylemek üzere perşembe günü toplanacaktır.

Associated Press bu hususta diyor ki:

İngiltere hükûmeti bu müzakerelere büyük bir ehemmiyet vermektedir. Çünkü muhasematın kesilmesi ile sulh müzakerelerine başlamanın kabil olup olmıyacağını bu müzakerelerden belli edecektir.„

Habeş Hükûmetinin İngiltereye teşekkürü

Londra, 15 (A.A.) — Deyli Telegraf, Habeş hükûmetinin, Habeş istiklâlinin korunması hususundaki mesaisinden dolayı İngiltere hükûmetine geçen hafta resmen teşekkürlerini ibläğ ettiğini bildirmektedir. Valde Mariam tarafından tebliğ edilen bu teşekkürnamede, İngiltere'nin mesaisinin akim kalmasından dolayı mesuliyeti bulunmadığı zikredilmektedir.

İngiliz donanmasının geri çekilmesini istiyorlar

Deyli Ekspres gazetesinin Roma muhabiri, sulh müzakeratı başlamadan evvel Akdenizdeki İngiliz filosunun geri çekilmesi talebinde bulunmak üzere Mussolini tarafından Grandiye talimat verildiğini bildirmektedir.

İngiltere ile İtalya arasında doğrudan doğruya müzakerat

Paris, 15 (A.A.) — Halihazırdaki gerginliği karşılıklı müsadekârlıklarda bulunarak izale maksadiyle İngiltere ile İtalya arasında doğrudan doğruya müzakerata girişildiği hakkında bir rivayet dolaşmaktadır.

Eden Cenevreye bir plân götürmüyor

Londra, 15 (A.A.) — Eden'in Cenevreye hareketi arifesinde gazeteler İtalyan - Habeş ihtilâfının halli şanslarını hararetle mevzuu bahsetmektedir. Bu neşriyattan anlaşıldığına göre Eden Cenevreye kat'î talimat götürmemektedir. İngiltere işlerin Cenevrede alacağı şekle göre hareket edecektir. Hükûmetten mülhem neşriyatta Habeşistanın mukavemet kabiliyetinin henüz tükenmediği ve İtalyanın çok müşkül ekonomik ve mali vaziyetinin mühim rol oynayacağı ehemmiyetle kaydolunmaktadır.

Eden bütün İngiliz kabinesine istinat ediyor

Daily Telegraf da şöyle yazıyor:

İtalyan gazeteleri Eden'in son Cenevre toplantısında tamamiyle şahsî hareket ettiğini yazdılar. Bu katiyen varit değildir. Eden'in bütün İngiliz kabinesine istinat ettiği unutulmamalıdır. Sulh müzakerelerinin akameti takdirinde İngiltere zecrî tedbirler komitesinin İtalya aleyhinde kararlaştıracağı her türlü, ekonomik ve malî tedbirlere iştirake âmadedir. İtalya çok müşkül bir malî vaziyette bulunmaktadır. İtalyanın altın ihtiyat akçesi her ay 9 milyon İngiliz lirası raddesinde azalmıştır. Mareşal Badoglionun kazandığı son müzafferiyetler bu ziyaı telâfi edemez.

Binaenaleyh Negüsün zelil şartlar kabul edeceği hiç te zannedilemez. Şurası da unutulmamalıdır ki, İtalya son muzafferiyetlerini zehirli gazlar kullanmış olmasına borçludur. Ne Milletler Cemiyeti, ne de İngiltere İtalyanın diğer bir beynelmilel muahedeyi ihlâline göz yummaz. Fransanın da böyle düşündüğü farzolunabilir.

Morning Post gazetesi de eğer sulh şartları akim kalırsa İngiltere petrol ambargosunu teklif edecektir. diyor.

İtalyanlarla doğrudan doğruya müzakere

Cenevre, 15 (A.A.) — Baron Aloisi, buraya gelir gelmez, derhal Madariaga ile görüşmüş ve bu mülâkat bir saat sürmüştür. Usul meseleleri üzerinde cereyan eden konuşmalar hiçbir netice vermemiştir. Bu konuşmalara yarın Milletler Cemiyeti genel sekreterinin huzurunda devam olunacaktır. Bu konuşmalardan sonra ve 13 ler komitesinin içtimaından evvel bu hususta resmî bir tebliğ neşredilmesi pek muhtemeldir. Madariaga İtalya ile Habeşistan arasında doğrudan doğruya müzakereler cereyan etmesi teklifinde bulunmuştu. Bu teklifin müsbet bir neticeye varacağı sanılmaktadır.

Papa da işe karışıyor

Paris, 15 (A.A.) — Matin gazetesinin yazdığına göre Papa'nın vekili Monsenyör Maglione, dün akşam Sarraut'yu ziyaret etmiş ve kendisiyle Habeş meselesi hakkında görüşmüştür.

Habeş imparatoriçesinin radyodaki nutku

Londra, 15 (A.A.) — Habeş imparatoriçesinin İngiltere ve Amerikaya hitaben radyoda söylediği nutuk, ayni tulümevçli Mors işaretleri tarafından hemen hemen tamamile sabote edilerek işitilmesine mâni olmak istenmiştir. Buna rağmen nutkun bazı cümleleri işitilebilmiştir. İmparatoriçe ezcümle "beşeriyet namına imdat istiyorum" demiştir.

İmparatoriçe radyoda ağladı

Adisababa, 15 (A.A.) — Habeş imparatoriçesi dün radyoda bir nutuk verdikten sonra kendisiyle görüşen Reuter muhabirine:

"İmparator henüz mağlûp olmamıştır ve sonuna kadar mücadele edecektir." demiştir.

Sükûn ve itidali karşısındakilere büyük bir tesir bırakan imparatoriçe şu sözleri ilâve etmiştir:

"Kocam harbi kazanamıyacak olursa, bunun sebebi, modern fennin sahip olduğu bunca vasıtalara karşı mücadele etmek mecburiyetinde kalmasıdır.„

İmparatoriçe radyo ile söylediği nutkunda, zehirli gazların yurddaşlarına ne iztiraplar verdiğini bütün cihana duyurmak istemiştir. Birkaç saat evvel, imparatordan, efradın bu gazlar yüzünden çektiği feci iztirapları anlatan bir mektup almıştı.

İmparatoriçenin kızı da annesinden sonra mikrofonun başına geçerek bazı sözler söylemiştir. Bundan sonra ikisi de hüngür hüngür ağlamışlardır.

Yunanistanda

Sofulis Metaksasa itimat reyi verecek

Atina, 15 (Tan) — Parlâmento ayın 22 inci çarşamba günü toplanacaktır. O gün ölen Venizelos, Demircis ve Kondilis için merasim yapılacak, ertesi gün de kralın isim gününe tesadüf ettiği için Parlâmento tatil edilecektir. Asıl içtima cuma günü olacaktır. Metaksas kabinesi, memleketin müdafaasına taallûk eden şeyleri yaparak, nihayet bir sene zarfında Yunan ordusunun istihzaratını ikmal edebilmek için Parlâmentonun beş ay müddetle tatilini istiyecektir.

Sofulis Metaksasa müzaheret edecek

Atina, 15 (A.A.) — Liberal Partisi Reisi Sofulis, Başbakan Metaksas ile yaptığı bir görüşmeden sonra partisinin hükûmete müzaheret edeceğini bildirmiştir. Küçük cumhuriyetçi partiler de ayni hattı hareketi ittihaz edeceklerdir.

Hükûmet, millî müdafaa meselelerini halletmek üzere parlâmentodan birinciteşrine kadar geniş salâhiyetler istiyecektir.

Kafandaris te itimat reyi veriyor

Atina, 15 (Tan) — Terakkiperver Partisi lideri Kafandaris ,gazetecilere yaptığı beyanatta yeni kabinenin bütün partiler tarafından terviç edilmesi lâzım geldiğini söylemiş ve demiştir ki: "Parlâmentonun esas maksadı memlekete kuvvetli parlâmanter bir hükûmet vermek olduğu halde hali hazırdaki parlâmento buna muvaffak olamamıştır. Memleke-

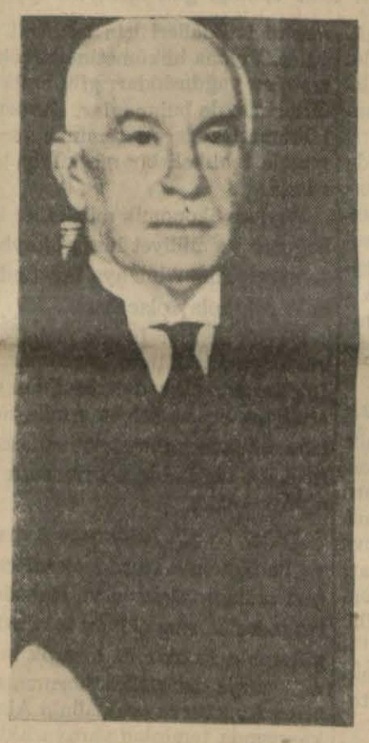

Liberal Partisi Lideri Sofulis

tin hükûmetsiz kalmaması için ben ve partim hükûmete itimat reyi verecektir.

Çaldarisle Teotokis'in vaziyetleri

Atina, 15 (Tan) — Ahali partisi lideri Çaldaris ile millî ahali partisi lideri Teotokis, dün Demircisin ölümüyle husule gelen kabine vaziyetini tetkik etmişlerdir.

Bir hükûmetin kurulması meselesi hakkında siyasî mahfellerde her iki liderin de yeni seçim taraftarı oldukları söylenmektedir.

Komünistlerin, yeni kabineye ademi itimat beyan edecekleri anlaşılmıştır. Komünist saylavlar, gazetelere verdikleri bir tebliğde, General Metaksasın Başbakanlığa gelmesi şeklini şiddetle tenkit ederek, bütün partileri kabineyi devirmeğe davet etmektedirler.

Yunanistanda siyasî temaslar

Atina, 15 (Tan) — Mezunen burada bulunan Paris elçisi Politis, dün Liberallerin Lideri Sofulisi ziyaret ederek uzun boylu görüşmüştür.

Yunanistanın Roma elçisi de mezunen buraya gelmiş, dün Başbakan ile görüşmüştür.

Kalamatada gerv

Atina, 15 (Tan) — Kalamatada yeniden umumi grev tehlikesi başgöstermiştir. Hükûmet grevin önüne geçmek için icap eden tedbirleri almaktadır.

İspanyada hâdiseler

Guadalajara, 15 (A.A.) — "İspanyada" — Cümhuriyetin tesisi yıldönümü münasebetiyle dün yapılan askerî geçit resmi esnasında bazı hâdiseler çıkmış ve bir çok kimseler yaralanmıştır.

Güneş - Dil

Menfi anlamı hakkında

II.

Türkçe ile İndo - Öropeen ve Semitik diller arasında bir mukayese

[Türkçede menfi anlamına delâlet eden ek ve kelimelerin analizden sonra, Indo - O ropeen ve Semitik dillerdeki menfi anlamlı sözlerin bunlarla mükayesesine dünkü yazımızda başlamış ve birinci seri olarak muhtelif dillerdeki menfi anlamlı sözlerden (ne) ile ilgili olanları analiz etmiştik. Şimdi (me) ile ilgili olan ikinci seri kelimelerne geçiyoruz:]

İkinci seri kelimeleri

(Me - ma) menfi eklerinin (mez - maz) aslından geldiklerini "Türkçede menfi anlamlar" serisinin IV. ve V. numaralı yazılarında (1) izah etmiştik.

Türkçenin Kırgız lehçesinde doğrudan doğruya "imes" sözü isimlerin sonunda dahi menfi anlamına kullanılır. Buna birkaç örnek gösterelim:

I.— "O, kız imes = O, kız değil„.

II. — "Men Kart imesben = ben ihtiyar değilim„ (2)

III. — Az da imes, küp te imes, ortaça = az da değil, çok da değil, orta derecede."

Bu "imes" şekli analiz edilirse:

(1) (2)
(im + es)

elemanlarını verir ki:

(1): Im: Süje veya objeyi gösteren elemandır.

(2) Es: Oldukça uzal. bir saha gösteren ektir.

Görülüyor ki "imes" etimolojik analiz bakımından tamamiyle "mez„ e müsavidir.

Bu sözlerdeki (m) konsonunun kendi kategorisinden olan (b) ve (p) ye değişebileceğini ve asıl menfi anlamı veren (z) konsonunun da bir yandan kendi kategorisinden (s) ye, bir yandan da (ğ) ve onun kategorisine tahavvül edebileceğini bir daha hatırladıktan sonra, Fars, Arap Grek Fransız, Lâtin, Alman, İngiliz lehçelerinde bu seriye dahil olan menfi anlamlı sözleri gözden geçirelim:

Me - Bi

Farsçada fiillerin emir sıygalarının başına (me) getirilerek menfi emir sıygası yapılır. Meselâ "Kün = yap„ emrine bu önek konunca "mekün = yapma„ demek olur.

"Mekün, şehriyarâ, civanî mekün„ mısrağında olduğu gibi. Bunun Türkçe "me" den tek farkı, fiil maddesinin sonuna geleceğine başına gelmesinden ibarettir.

Yine Farsçada isimlerin başına gelerek onların menfisini yapan ve tamamiyle bizim "sız„ ekinin rolünü oynıyan "bi„ öneki vardır: "Bîmağz = beyinsiz, bîhuş = akılsız, bîkes = kimsesiz" gibi.

Burada "b = m" olduğundan, bu ekin de "me" nin konson ve vokal tebadülleriyle aldığı bir şekil olduğu anlaşılmaktadır.

Yakut lehçesinde de fiillere gelen "me" menfi ekinin "m" si "b" olmaktadır. Meselâ, Yakutça "bilbete" sözü "bilmedi" demektir (3).

Demek oluyor ki ["me (T.) = be (Yk.) = bi (Fa.)] dır.

Pas

Şimdi Fransızca (pas) ve bunun Lâtince aslı olan (passüs) sözlerine geçelim:

Fransızca etimoloji lûgati, fransızca (pas) nın Lâtince (passus) tan geldiğini, İtalyancası (passo), İspanyolcası (paso) ve eski Provansalcası (pas) olduğunu kaydettikten sonra menfi zarfı olarak istimali hakkında şöyle diyor:

"Pas,- 12 inci asırdanberi menfi "zarfı olarak kullanılmaktadır. (Cha "rlemegne'ın seyahati) kitabında "vardır. Kendi başlıca rakibi olan "(mie) sözünü 16 ncı asırdan itiba- "ren ortadan kaldırmıştır. Eski Pro- "vansal dilinde (pas) sözü (mica) ve "(miga) sözlerinden daha az kullanılır." (4)

Şimdi, (me - ma) sözlerinin sonunda birer düşmüş (ğ) olduğunu, bunun (z) den değişmiş bulunduğunu, (z = s) ve (m = p) olduğunu göz önüne getirirsek bu (pas) sözünün de Türkçe (maz) m ayni olduğu hemen meydana çıkar. Eski Fransızcadaki (mie) ve Provansal dilindeki (mica) ve (miga) sözleri de bu hakikati ilân etmektedir. Binaenaleyh (mie) sözünü (pas) sözünün rakibi değil, fonetik tebadüllerle vücut bulmuş daha kısa bir şekli olarak almakta tereddüt edilemez.

Lâtince (passus) a gelince bunun Fransızca (pas) dan yegâne farkı sonuna bir (us) almasıdır ki, lâtin kelimelerinde isimleştirici bir rol oynıyan bu (us) sonekinin (uğ) ve (uk) tan değişme olduğu besbellidir.

Mi - Mide - Mite

Grekçede (mi) sözü hem fiillerin emir sıygası başında, hem de yalnız başına olarak menfi zarfıdır. Bunun Türkçe (me) den yalnız bir vokal farkı vardır. Gene bu (mi) ye (de, te) unsurları ilâve edilerek (mide) ve (mite) menfi zarfları da yapılır. Bu ilâve edilen elemanların rolleri tabiî başkadır. Asıl menfi anlamı (mi) monosilâbındadır ki bunun aslı (miğ) dir ve (ğ) si (z) den değişmedir.

Mâ - Lâ

Arapçanın yirmi dört sıygalı (emsile) tasrifinde menfi anlamına olarak murazi sıygasının başına getirilen öneklerle bunların gramer fonksiyonları şunlardır:

I. Mâ — Hal zamanının menfisidir Meselâ (mâyektüp = yazmıyor). Bundaki uzun (a) nın bir (ağ) olduğu bellidir. Bizim (ma) nın aynidir. Bundaki (ğ) konsonu (z) ye çevrilince (maz) aslı da meydana çıkar.

II. Lâ — Istikbal zamanının menfisidir. Meselâ (lâyektüp = yazmıyacak). Bu söz ve onun (bilâ) şekli dördüncü seri kelimeleri arasında gözden geçirilecektir. Bundaki (l) elemanının rolü o bahse bırakılırsa kalan (ağ) ın (az) dan değişme olduğu kolayca anlaşılır.

III. Len. — Istikbal menfisinin tekidir. Meselâ (enyektübe = hiç yazmıyacak). Bu söz de (lâ) nın başka bir şeklidir. (lâğ) şeklinde (z) den değişme olan (ğ) bir tebadüle daha uğrıyarak (n) olmuştur. Bastaki (l) elemanı dördüncü seriye aittir.

IV. Lem. — Arapçada (cahdi mutlak) denilen menfi sıygasının önekidir. Meselâ (Lemyektüp = yazmaz). Bunun başındaki (l) de dördüncü seride izah edilecektir. Kelime eksiktir: (m) konsonundan sonra gelmesi icap eden (eğ) asıl menfi anlamını saklıyan elemandır ki (ez) den değişmedir.

V. Lemma. — Arapçada (cahdi müstağrak) denilen menfi sıygasını yapmağa yarar bir önek dive kullanılır. Meselâ (Lemmâyektüp = hiç yazmaz.) İşte burada (lem) deki eksiklik tamamlanmıştır. İkinci (em), bir (eğ) dir ki bu da (ez) den değişmedir ve menfi anlamı oradadır.

Serinin tablosu

İşte ikinci seriye ayırdığımız Fars, Fransız, Lâtin, Grek, ve Arap menfi sözlerinin de hep Türkçe (me) ve (mez) den başka bir şey olmadığı bu izahlarla ortaya çıkmıştır. Bunu etimolojik şekillerini alt alta yazarak daha açık görebiliriz:

		(1)	[*] (2)	(3)	(4)	(5)
Me	[T.]	: .	+ em	+ eğ (z)	+ .	+ .
Mez	[T.]	: .	+ em	+ ez	+ .	+ .
Me	[Fa.]	: .	+ em	+ eğ (z)	+ .	+ .
Bî	[Fa.]	: .	+ ib	+ iğ (z)	+ .	+ .
Pas	[Fr.]	: .	+ ap	+ as	+ .	+ .
Passus	[Lat.]	: .	+ ap	+ as	+ ağ	+ us (ğ)
Mi	[Gr.]	: .	+ im	+ iğ (z)	+ .	+ .
Mide	[Gr.]	: .	+ im	+ iğ (z)	+ id	+ eğ
Mite	[Gr.]	: .	+ im	+ iğ (z)	+ id	+ eğ
Mâ	[Ar.]	: .	+ am	+ ağ (z)	+ .	+ .
Lem	[Ar.]	: el	+ em	+ [eğ (z)]	+ .	+ .
Lemma	[Ar.]	: el	+ em	+ eğ (z)	+ ağ	+ .

Bu tablonun (2) ve (3) numaralarındaki bütün elemanların (m=b=p) ve (ğ = z = s) olması, hepsinin de (mez) den başka bir şey olmadığını açıkça meydana çıkarmaktadır (5).

İ. N. DİLMEN

I., II., III. — Radlof - Türk lehçeler lûgati.

(2) Burada dikkate değer iki nokta var: (1) "İmes„ doğrudan doğruya şahıs zamiriyle tasrif edilerek "imesben„ oluyor; (2) Şahıs zamiri başta (men) iken tasrifte "m„ "b„ ye çevrilerek (ben) şeklini alıyor.

(3) Pekarski: Yakut dili lûgati.

(4) Dictionnaire etymologique de la langue française, Oscar Bloch. T. II. P. 131.

(*) Bu ilk sütün, sonek halindeki sözlerin başına kök veya başka bir eleman gelebilmek üzere bırakılmıştır

(5) Üçüncü seri sözlerinin analizi yarmki saymızdadır.

Deyli Telegraf'ın bir kehaneti

Bir de bakacağız ki gelecek sene bir gün Almanlar Avusturyaya girmişler„

Ve Avusturya halkı tarafından sevinç ve alkışla karşılanmışlardır

Daily Telegraph'dan: İngiliz Saylavı Duncan Sanciys yazıyor:

"Bu sabah erkenden bir Alman askerî kıt'ası Avusturya hududuna dahil oldu. Alman kuvvetleri hiçbir mukavemete maruz kalmadılar. Halk onları alkışlarla karşıladı...."

Avrupa devlet adamları istikbali nazarı itibara almayı öğrenmezlerse gelecek sene bir gün gazetelerde bu satırları okuyacağız.

Son zamanlarda birçoklarımız Ren mıntakasının ilelebet askerlikten tecrid edilemiyeceğine, ve Alman egemenliğinin bu son bağını ortadan kaldırmak zamanı geldiğine inanıyorduk. Fakat muarızlarımız itiraz ederek, Reni askerlikten tecrid etmek taahhüdünün Lokarnocular elinde son koz olduğunu iddia ediyorlar, ve bu son kozun istikbalde Almanyadan bazı imtiyazlar temin etmek için kullanılabileceğini söliyorlardı.

Fakat hali hazırda içinde bulunduğumuz müşkül vaziyet eski yanlışımızın tekerrür etmesine müsaade ettiğimizi - yani son kozdan istifade etmekten çekindiğimizi gösteriyor.

Versay muahedesinin yarattığı müşküller

Ren meselesi Versay muahedesinin doğurduğu Alman meseleleri zincirinin orta boğumudur. Hali hazırdaki siyasî buhran bundan evvelki siyasî buhranlar gibi, yani - harp borçları ve Alman silâhlanması meseleleri gibi sabık müttefikler böyle bir vaziyet karşısında ne gibi hareket edeceklerini karşılaştırmadan gelmiştir. Yani sabık müttefikler bir emri vaki karşısında kalmışlardır. Bu emri vaki neticesi yapılan müzakereler esasta çok akıllıca ve realist anlaşmalara, münecer olacağa benzemekle beraber, arsulusal bir taahhüdün bu suretle ihlâl edilmesi beynelmilel kanunların salâhiyetini arttırmış değil, bilâkis bunların hükümsüz addedilmesine bir vesile olmuştur.

Şimdi iki taraflı bir mesele karşısındayız: Hem arsulusal kanunların kolayca ve tecziye edilmeden bozulamıyacağını göstermek mecburiyetindeyiz; hem de değişme zamanının geldiğine inandığımız bir muahedeye riayet edilmediği için bir harp çıkmasının önüne geçmeye mecburuz. Şimdilik bu buhranı sadece bu iki dar bakımdan görmeye kalkışırsak her cihetçe memnuniyetbahş bir netice elde edilmesinin imkânsız olduğunu görüyoruz. Elzem olan şey tazyik sebeplerini izale edecek, ve bütün Avrupaya şamil olacak bir uzlaşma elde etmektir.

Ufukta birçok yeni müşküllerin belirdiğini görüyoruz: Avusturya, Memel, Danzig ve Leh koridoru meseleleri. Coğrafî durumun âşikâr olan şart ve sebeplerinden dolayı sömürge meselesi Ren meselesi gibi anî olarak patlak veremez. Fakat diğer taraftan Memel, Danzig ve Avusturya meselelerinin halli tehir edilemez. Bu meseleleri mevzubahs etmemekte ısrar edersek günün birinde Avusturya ile başlıyarak hiç istemediğimiz bir şekilde halledileceklerdir.

Harbi umumî nihayetinden beri Avusturya, Avusturya - Macaristan İmparatorluğunun parçalanmasının intac ettiği ökonomik müşküller içinde çırpınmaktadır. Bu İmparatorluk altında muhtelif millet ve toprakların toplanması yalnız bir hanedan altında bir devlet tesisinin neticesi değildi. Avusturya - Macaristan İmparatorluğu Habsburglar hâkimiyetinden daha başka bir şey ifade ediyordu: İmparatorluk Tuna havzası halkının mütemmim ökonomik istifadelerinin siyasî bir tecellisi idi.

İki milyonu Viyanada yaşıyan altı milyonluk nüfusu ile smaî merkezlerinden ve Macaristanın münbit ovalarından ayrılan küçük Avusturya bugün müstakil bir hayat sürecek vaziyette değildir.

1931 senesinde bu müşkülü halletmek kaygusile Avusturya Almanya ile bir gümrük birliği vücuda getirmek istedi. Fakat Lahey Divanının ekseriyeti bu hareketin gayri kanunî olduğunu ilân etti.

O zamandanberi bazı Orta Avrupa devlelerinin Avusturyaya yeni esaslı smaî mamultâma gümrük kolaylıkları göstermeleri için bazı ufak tefek teşebbüsler yapıldı.

Fakat 1932 de Stresada toplanan Tuna Mesaili Konferansı Avusturyanın bu hususta komşularından yardım beklememesi icab ettiğini gösterdi.

Şuşnig, Federal Mecliste askerliğin tesis edildiği gün nutkunu söylüyor

Bu şartlar altında Avusturya efkârı umumiyesinin Viyananın mukadderatını Berlinin ellerine teslime pek istekli olmamakla beraber Pan-germanist fikirlere saplandı.

Nasyonal - Sosyalizmin Almanyada devleti eline alması ile Avusturya istiklâli tehlikeye düştü. Berlindeki askerî çevenler siyasî ve sevkülceysî sebeplerden dolayı Avusturya ile birleşmeyi pek hoş görmedikleri halde Avusturyalı olan Hitler bütün Almanların Alman bayrağı altında birleşmelerini elzem görmektedir.

Avusturya millî hissi yoktur

Birçok memleketlerde ökonomik meseleler ikinci plânda gelir, ve esas olarak siyasî telâkkiler nazarı itibara almır. Ökonomik telâkkilere siyasî mefhumlarm altedilmesi büyük bir vatanperverlik galeyanmın mümaneatı ile karşılaşır. Fakat Avusturyada vaziyet böyle değildir. Avusturya millî hissi yoktur. Harp sonundaki ihtilâl ile Krallık yok edilince Avusturya milliyetperverliği krallıkla beraber ortadan kalktı.

Dahildeki kargaşalık ve parti kavgalarından bıkan efkârı umumiye yavaş yavaş Habsburgların tahta iadesini iltizam etmeye başladı. Kanaatlar şu merkezdedir ki Habsburgların iadesi bir Avusturya millî ittihat hissi doğuracak ve bu suretle gittikçe kuvvetlenen Almanya ile birleşme arzularına mani olacak yegâne çaredir.

Küçük Antlaşmanın tehdidi

Son aylar zarfmda Avusturya hükûmeti Habsburgların iade siyasetini açıktan açığa tasvib etmeye başladı. Arazilerinin bütün veya kısmı küllisi bir zamanlar Avusturya - Macaristan İmparatorluğunun idaresinde olan Küçük Andlaşma devletleri Viyanada tekrar bir Habsburgun saltanat sürmesini istiklâlleri için tehlikeli gördüler. Viyana hükûmetine birçok protestolar yağdırdıkları gibi istilâ tehditlerinde de bulundular. Avusturya hükûmeti alelacele teminat verdi ve mesele tehlikeli bir meşkûkiyete büründü.

Böylece ökonomik müşküller içinde boğulan ve milliyet hissini kaybeden Avusturyanın Almanya tarafından ilhakı pek kolay olacaktır.

Birçok kereler İngiliz mehafili Avusturya istiklâlinin korunmasından İngilterenin alâkadar olduğunu beyan etmiştir. Fakat Küçük Andlaşma Alman ilhakına mumanaat etmezse bu hususta İngilterenin tavassutu para etmiyecektir.

Fakat Küçük Andlaşma Avusturya ile ökonomik teşriki mesai etmeye razı olduğu takdirde ve Habsburgların iadesine razı olduğu takdirde İngilterenin Fransa ile birleşik surette Avusturya istiklâlini koruması şüphesiz Avusturya istiklâlinin Almanya karşısında teminine yarayacaktır.

Göçmen nakli hazırlığı

Bu yıl Romanyadan getirilecek olan göçmenlerin nakli için dün Deniz Ticaret müdürlüğünde Kalkavan zadeler ve Vapurculuk Şirketi ile bir mukavele imzalamıştır.

Mukaveleye nazaran Kalkavanzadelerin Nâzım ve Hisar isimli vapurları bu yıl içinde 15 bin göçmen getireceklerdir. Bu iş için gönderilecek ilk vapurun hareketi Sağlık Vekâletinin gösterdiği lüzum üzerine tehir edilmiştir.

Mukavelede nakil ücretleri mümkün olduğu miktarda tenzil edilerek asgarî bir hadde indirilmiştir.

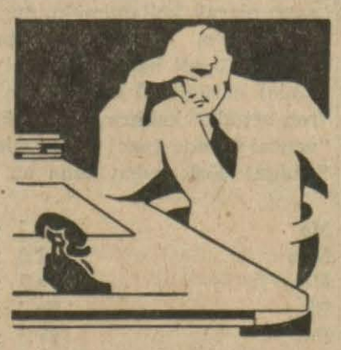

Eğer sinirleniyorsanız,

bedenen ve ruhen yorgunsanız ve bundan dolayı tam verimle çalışamıyorsanız; işlerinizin iyi gitmesini nasıl isteyebilirsiniz! Unutmayınızki birkaç gecelik uykusuzluk sizi bu hale sokabilir.

Bromural -Knoll-

sinirleri yatıştırır, uykuyu getirir, zararsız, tesiri hoş ve emniyetli bir ilâç olup sinirlerinizin sükûnunu çok kısa bir zamanda iade ve bu sayede sizi yeniden dinçleştirecek olan uykunuzu temin eder.

10 ve 20 komprimeyi havi tüplerde eczanelerde reçete ile satılır.

Knoll A.-G., kimyevi maddeler fabrikaları, Ludwigshafen s/Rhin.

SAĞLIK ÖĞÜTLERİ

Telkin nedir?

Geçen gün burada yazdığım elde çıkan siğiller yazısı üzerine iki mektup aldım: Biri Tirede sayın bir doktordan; telkinin nasıl tesir ettiğini benden soruyor. Ancak sağlıklarına meraklı, fakat sağlık kaidelerini bilmiyen okuyucular için yazdığım bu öğütleri bir doktorun okuması yazılarım için fazla bir şereftir. Bu büyük şerefe karşılık doktorun arzusunu yerine getirmek bir vazife olduğunu bilmekle beraber, telkinin nasıl tesir ettiği gibi bir mevzuun burası yeri olmadığından kendisinden özür diliyorum.

Zaten öteki mektuba vereceğim cevabın bir kısmı doktorun sorusuna da cevap olacaktır. Doktor olmıyan bu okuyucu da "Telkin nedir?" diye soruyor.

Telkinin en eski şekli, bildiğiniz üfürükçülüktür. İnsanlar daha iptidaî hallerindeyken hastalıkların neden geldiğini anlıyamadıklarından, iyilik getiren periler gibi, fenalık ve hastalık veren birtakım cinlerin bulunduğunu uydurmuşlar ve kendilerinin uydurdukları bu şeylere derin kanaat getirmişlerdi. Yine iptidaî halde fakat açık gözlü birtakım adamlar bu kanaatten istifade ederek hastalık cinlerini efsunlarla, tılsımlarla, mıskalarla kovmak üzere üfürükçülüğü icat ettiler. Pek iptidaî haldeki insanların icadı olan üfürükçülüğün sonradan medeniyet zamanlarında da nasıl devam ettiğini bilirsiniz.

Üfürüğün tesiri herkesin kendi kanaatine dayanır. Bir insan gözile görmediği, elile tutmadığı şeylerden başka, hastalık verecek bir kudret bulunduğuna inanırsa, üfürükçünün afsunla yahut duayla hastalığı iyi edeceğine de inanır. Hastalık kökünden geçmese bile onun alâmetlerinden bazıları — hastanın kendi kanaatinin tesirile — kaybolabilir. Hekimlerin üfürükçülüğe telkin demelerine sebep, üfüren kimsenin hastaya üfürükle iyi olacağı fikrini telkin etmesindendir.

Üfürükçülerin saf fikirli adamlar üzerinde yaptıkları tesirlerin kuvvetini gören ve bu tesirin üfürükten değil, bir fikir telkin edilmesinden ileri geldiğini anlıyan bazı hekimler telkin usulünü hekimlikte de bir tedavi vasıtası olarak kullanmağı düşünmüşlerdir.

Bu hekimlerden kimisi — en ziyade sinir hastalıklarında — hastayı ipnotizma ile uyutarak uyku içinde iyi olmak fikrini telkin ederlerdi. Kimisi de hiç uyutmadan hastaya sadece iyi olmasını emreder ve hasta iyi olurdu. Bazıları da yalandan ameliyat yaparlar, yahut ekmek içi gibi yalandan ilâçlar vererek hastaların böylelikle iyi olacağını telkin ederlerdi.

Telkinin hangi şekli olursa olsun, telkin nasıl tesir ederse etsin onu hiçbir hastalıkta, sinir hastalıklarında bile, kullanmak iyi bir şey olmadığı çoktanberi anlaşılmıştır. Bu vasıta ile herhangi bir hastalığın iyi olması için ilkin hastanın ne olduğunu bilmediği, tesirini anlamadığı bir şeye inanması lâzımgelir. Bu da zaten az çok zayıf fikirli olmağa delâlet eder. Telkin ise bu hali daha artırır. Telkinle bir hastayı iyi etmek onu az çok aldatmak demektir.

Kendilerini bilen, hekimliğin üfürükçülükten başka bir şey olduğunu iyice anlıyan hekimler telkini hiçbir şekilde kullanmak istemezler. Şimdiki hekimlikte hastayı kendisinin iyiliği için bile aldatmak yoktur. Hastaya hastalığının sebebi, bu sebebin hastalığı nasıl hâsıl ettiği anlatılır. Hattâ sebebi bulmak için kendisinin yardımı bile istenilir. Hastalığa karşı yapılacak tedbirlerin neden iyi gelecekleri, nasıl tesir edecekleri kendisine izah edilir. Bu da belki filozofi bakımından yine bir telkindir. Fakat bu türlü telkin fikri zayıflatmaz. Bilâkis kuvvetlendirir.

Lokman HEKİM

Maarif

Ortamektep muallimliği için imtihan

Dört, beş ve altı sene evvel Muallim mekteplerinden mezun olanların imtihana tâbi tutularak muvaffak oldukları takdirde orta mektep muallimi olmaları Maarif Vekâletince kararlaştırılmıştır.

Lise mezunlarının da bu yolda vâki müracaatları tetkik olunmaktadır.

* Darüşşefakaya ait bazı arsaların Çarşambada yapılmakta olan parka ilâvesi muvafık görülmüştür. Bu arsaların yerine Darüşşefakaya işlek olmayan ve yangın yerinde bulunan bir yol terkedilecektir.

* Başmuallimlerle müfettişlerin müterakim makam tahsisatlarından üçer aylığı yakında verilecektir.

* Çocuk Esirgeme Kurumu 23 Nisanda açacağı kütüphanenin eksiklerini tamamlamakla meşguldür. Kütüphaneye yedi yüz cilt çocuk kitabı temin edilmiştir. İlk mektep talebeleri buraya grup halinde ve ders saatleri haricinde geleceklerdir. Kendilerine ayrıca, birer bardak sıcak sütle gevrek ikram edilecektir.

Bugünün meselesi

Bina kıymetlerindeki düşüklüğün hakikî sebepleri nelerdir?

Bir maliye mütehassısı imar işinin teknik usullerle yapılmasını ve bir İpotek Bankası kurulmasını teklif ediyor

Emlâk kıymetinin vasatî olarak yarı yarıya düştüğü hakkında Afyon Saylavı Berç Türkerin Kamutaya bir sual takriri verdiği malûmdur. Bu takdirde saylav, Ankara müstesna, İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerde emlâk ve akar kıymetlerinin her gün biraz daha tenezzül ettiğini söylemiştir. Emlâk Bankasına, Emniyet Sandığına ve diğer müesseselere ipotek edilen emlâkin vâdesinde borcun ödenmemesi yüzünden, satılığa çıkarılarak malî buhran dolayısile ucuza verilmesi, bu kıymet tenezzülünün sebepleri arasında görülmektedir. Berç Türker, bundan başka, Maliye Vekâletinin sıksık emvali metruke ve milliyeye ait emlâk ve araziyi de satışa çıkarmasının fiyat düşüşlerinde âmil olduğunu ileri sürmüştür.

İstanbulda yapılan tetkikler, mesken olarak kullanılacak bina inşaatının seneden seneye düştüğünü, fakat kâr maksadile ve kazanç fikrile inşa edilmekte olan apartmanların her gün biraz daha arttığını göstermiştir.

Şehirde ne kadar bina var?

Şehrimizde ikamet için kullanılan 95526 ve sair maksatla kurulan 39918 bina vardır. Bunların toptan yekûnu 135444 tür. İddia edildiğine göre, bu binaların kıymeti yarı yarıya düşmüş ve çoğunun da halen ipotekli olduğu anlaşılmıştır. Beyoğlunda ve bilhassa Taksim cihetinde sekiz, on senedenberi hummalı bir apartman inşaatı görülmektedir. Kazanç gayesile kurulan bu apartmanların satışı her sene oldukça fazla bir nisbet içinde artmıştır Bunu şu rakamlarla tesbit mümkündür: Yalnız Beyoğlu kazası içinde 926 da 9, 927 de 32, 928 de 60, 929 da 63, 930 da 104, 931 de 199, 932 de 210, 933 te de 260 apartman yapılmıştır. Bu apartmanların en küçüğü üç katlı ve hemen hepsi borçla yapılmış kazanç binalarıdır. Yekûnu milyonları tutan bu inşaat karşılığı, buhran ve para kıtlığı yüzünden, senelerce ödenememiş, ipotekle para alan mal sahipleri müşkül ve içinden çıkılmaz vaziyete düşmüşlerdir.

Emniyet sandığının ipotekli emlâk mukabili halka verdiği para 928 te 5.214.462, 929 da 7.045.576, 930 da 7.549.855, 931 de 7.722.573 ve 932 de 7.272.582 liradır. İleri sürüldüğüne göre, ipotek borçlarının teminî tesviyesi maksadile yapılan satışlar, hem mülklerin kıymetini düşürmüş, hem de millî servetin tedavülden kalmasile neticelenmiştir.

Kıymetlerdeki bu tenezzülün sebepleri

Bina kıymetlerindeki bu mühim tenezzülün sebepleri hakkında emlâk işlerile uğraşan bir komisyoncu diyor ki:

" — İstanbulda mevcut emlâkin yüzde 75 i, Emlâk Bankasına, Vakıf Paralar idaresine, Emniyet Sandığına ve devletten ruhsatlı faizcilere ipoteklidir. Taksimde görülen apartmanların yarısından fazlası da bu meyandadır.

Bir sermayedar, kazanç maksadile ve10 bin lira kadar tutan bir sermaye ile 30 bin liralık apartman inşasına başlıyor. Daha binanın ikinci katı bitmeden mal sahibi, Emniyet Sandığından, Vakıf Paralar İdaresinden yahut hususî istikraz müesseselerinden para alıyor ve borçlanıyor. Bugün, bir borcun faizi bütün masarifile birlikte senede yüzde 12 yi bulur. Halbuki mal sahibinin apartmanından alacağı varidat yüzde 8-9 gibi küçük bir temettüü geçmiyor. Senelerin yükü ve temettüün borca yetmiyecek kadar az oluşu yüzünden borç çoğalıyor, sermaye elden giderken koca apartmanın da ipotekli kaldırılamaz oluyor.

Emniyet Sandığı ve Vakıf Paralar Direktörlüğünün ellerinde ipotekli birçok emlâk vardır. Bunlar evvelki kanunlara göre, meselâ, 3 bin liralık mala 2 bin lira ikraz edilmesi yüzünden elde kalmış, satılamamıştır. Binaenaleyh ikraz yapan müesseseler, ipotek bedellerini veren müşteriyi bulduktan sonra mülkü elden çıkarmışlar, 3 bin liraya yapılan evi 1500 e, 30 bin liralık apartmanı 15 bin liraya vermiye başlamışlardır. Bu umumî kıymetin tenezzülünü mucip olan sebeplerin başında gelir.

Bundan başka, düşünülecek noktalardan birisi de şudur: Bir malın getireceği varidatla mukayese edilir. Bir apartman sahibinin kâr etmesi apartman dairelerinin tamamen tutulmuş olmasile kabildir. Bugün, Beyoğlu ve İstanbul tarafında daireleri tamamen işgal edilmiş bir apartman bulmak mümkün değildir. Çünkü, halk, konforlu yerlere, açık semtlere rağbet göstermektedir. İşte bu yüzdendir ki, alelûmum apartmanlar, tesis maliyetinden çok dun fiyatlarla satılmaktadır.

Şehirdeki binalar ihtiyaçtan fazla

Şehirdeki binalar, ihtiyaçtan çok fazladır. Evvelki seneler içinde Beyoğlunda kiralık tabelâsını görmediğimiz apartmanların aylardanberi kiracı beklediği hepimizin gözü önündedir. Ufak tefek farklarla halk, yine ayni sayıdadır. Evvelce dolu olan binaların şimdi boşalmış olması, bu kın sayısında hiçbir fark bulunmadığına göre, şehirdeki inşaatın arttığını, binanın çoğaldığını göstermektedir. Esasen eldeki istatistikler, mesken inşaatının değil, apartman inşaatının arttığını isbat eder.

Emlâki, kıymeti düşüklüğünden kurtarmak için yegâne çare, mesken inşaatını teşvik ve apartman inşaatını tatildir. Bu suretle Millî servet toprağa gömülmekten kurtarılır, para korunmuş olur. Emlâk satışındaki istikrar temin edilir, kıymet yükselir.„

Herkesi ev sahibi yapabilmek çareleri

Mütehassıs maliyecilerden birisi de şunları söylemektedir:

"— Yurtta mesken ve dolayısile imar işi teknik usullerle yapılmalıdır. Halk zengin değildir. Fakat herkes ocak sahibi olmak kararındadır. Mesken inşaatı için memlekette yapı kooperatifleri kurmalıdır.

Apartman inşaatı, ipoteksiz ve tam sermaye ile başlayabilmelidir. Bir ipotek bankası kurulması muvafık olur. Bu müessesenin çıkaracağı tahviller, yurdun muhtelif bankalarının ufak mikyasta koyacakları sermayelerle teşekkül edecek bir konsorsiyom tarafından satın alınır.

Konsorsiyomun piyasaya çıkaracağı emlâk karşılığı tahvilât, dünyanın her tarafında rağbettedir.

Bu nevi tahvillerle emlâk alımsatımını istikrarda bulundurmak da mümkündür.„

Bir şehircinin mütaleaları

Diğer taraftan mütehassıs bir şehirci fikirlerini şöyle anlatıyor:

"— Emlâk alım satımı, inşaat ve ipotek işleri, üzerinde en durulacak belediye vazifeleri içindedir. Meskeet ihtiyacını karşılamak ve şehrin istediği evleri kurmak, bunun için de fakir halk tabakasına yardım etmek için hususî terhin sandıkları kurulması faydalı olur. Ancak, evvelâ, şehirdeki halkın meskenini düşünmelâzımdır. Apartman inşaatı, emlâk satışının kararını bozmıyacak formalitelerle tahdit edilmelidir. Terhin sandıklarında biriken paralar, yine ipotek suretile şehir dahilindeki mesken inşaatına tahsis olunmalıdır. Bu suretle fakir halka da ipotek yardımları yapmak mümkün olabilir.

Halk, şüphe yok ki, şehirde en iyi yeri arıyor. İstanbul belediyesi tarafından Sürpagobun ifrazını ve buraya asrî binalarla geniş yol ve bulvarların açılmasını müteakip, şimdi Taksimdeki apartmanlara yerleşecektir. Bu takdirde Taksimdeki apartmanlara verilen sermaye, behemehude sarfedilmiş bir para mevkiinde düşecek ve vaziyet, belki de emlâk kıymetlerinde ikinci bir tebeddüle ve tenezzüle sebep olacak.„

GÜZEL SAN'ATLER

FRANS HALS

1666 - 1580

On yedinci asırda Hollandada resim sanatına fazla rağbet olunduğu için orada büyük sanatkârlar yetişti. Hollandalılar bu sanatkârlarla sıkı bir alâka ile bağlıydılar. Her nekadar kiliselerde veya geniş duvar satıhlarını süslemek için akademik resimler raslanmazsa da belediyeler ve cemiyetler bu sanatkârlara birçok siparişler verirlerdi. Bunun için Hollanda sanatkârları küçük kit'ada resim yaparlardı.

Hollandalı sanatkârların eserlerinde memleketlerinin nemli havası, parlak ziyası, ince renk farklariyle görünmektedir. Mevzuları, dekorlar, aşk, musiki âlemleri, meyhaneler ve peysajlar, deniz, şelâle, rıhtım gibi realite idi. Onların resimlerinde öyle dinî hikâyelerle, tarihî menkibelere ait tablolara nadir tesadüf edilir. Onların çoğu resimde edebiyat yaparlardı. Fragonar, Groz gibi içlerinde Rembrandt ile Frans Hals daha ziyade portre ve kompozisyona düşkün düler. Bunlardan Frans Hals tebessüm sanatkârıdır desek mübalâğa etmiş sayılmayız. Frans Hals talihsiz bir sanatkârdır. Hayatında daima fakir kalmış, bir üstaddı. Bugün "Iki balıkçı çocuğunu,, gösteren bir tablosu 27,775 ingiliz lirasına satılmıştır.

70 yaşından sonra en iyi eserlerini İhtiyarlığında yapan Frans Hans'ın eserleriyle "gülmek,, mevzulu bir eseri süslemek mümkündür. Onda hayatının aksine olarak hep gülen çocuklar, neşeli adamlar görülmektedir. İşte resmini dercettiğimiz tablo da da iki balıkçı çocuğu gene bize levhanın içinden tebessüm etmektedirler. Bu resim ilkönce üç ingiliz lirasına alınmış ve sonra (28.000) ingiliz lirasına satılmıştır. Son zamanlarda İngilterede şöhret kazanmış olan Hollandalı ressamlar arasında başta iki artistin ismini saymak mümkündür.Biri şüphesizRembrandt ötekisi de Frans Halstır. Bunlar 17nci asrın Felemenk mektebi ressamlarının üstadıdırlar. Frans Hals, 1580 senesinde Antvorpda doğmuştur. 1666 senesinde Harlemde ölmüştür. Frans Hals kendini bütün benliğiyle resme vermiş ve gece gündüz çalışarak daima yenilikler arıyarak sanatını gitgide tekâmül ettirmiştir. Bunun içindir ki, muvaffakıyetinin zirvesine 80 yaşından sonra erşmiştir. Meşhur münekkit R. H. Vilenski "Felemenk sanatı,, hakkındaki eserinde Hals'tan şöyle bahseder: "Halsta modelin karakteriyle beraber bulunduğu atmosferi mezceden muhayyerilûkul bir kudret vardı. Yani onun tabloları hem atmosferi hem de karakteri temsil ederler. Halsin sanattaki mevkiini birkaç satırla izah etmek lâzımgelirse şunu söyliyebiliriz: Hals, üstün teknikçidir ve ayni zamanda klâsik mekteple natüralist mektep arasında gelmiş olan bir inkılâpçı ressamdır.

Hals, büyük romantik Rembrandt ile eserlerinin mimarisindeki sağlamlıkla tanınmış olan Vermeer arasında realist olarak kalmaktadır.

Hals, birçok kıymetli talebeler yetiştirmiştir. Meselâ bunlardan Adrien Brouver, 1606 - 1638 ve Adrien Van Ostande gibi köylü hayatını tasvirde büyük meharet göstermiş olanlar da vardır.

Pariste açılan Flaman sergisinde teşhir edilen fevkalâde bir tahta oyma. Bu san'at eseri 15 inci asırdandır.

Max Pechstein

Bazı istisnaları saymazsak Alman Peinture sanatı her devrimde ağır ve maddî bir romantizmden kurtulamamıştır. Büyük harpten yorgun ve argın çıkan Alman nesli hemen her sahada kendisini büsbütün aykırı şartlarla karşı karşıya buldu. Bu değişiklikler tabiatiyle sanatlar(üzerinde de ayrı yeni cereyanlarla tesiri ni gösterdi. Harpten sonra Sovyet Rusyada sanat (konstruktivist) diye yeni bir ceravan doğmuştu. İtalyada şair (Marinetti) nin etrafında (Fütürisme) cereyanı vardı. Fransada da (impressionist) ler çoktan unutulmuş, hattâ (kübist) merhalesi atlatılmış ve (Sürrealist) ler duyuluyordu.

Harpten sonraki Almanyada da tekâmülünü yeni yapmış bir cereyan görüyoruz. Buna da (Expressionisme) deniyor. Bu cereyanın başında (Max Pechstein) ı etrafında da (Heckel) i (Kichner) i (Schmitt-Rottluff) u (Hofer) i görüyoruz. Bu yeni ve ateşli genç istidat grupu Berlinde (yeni Sezession) dedikleri sergileriyle eserlerini teşhir ederken Almanyanın (Ren) eyaleti ressamları da ayni cereyanı takip eden (Nauen) (Macke) ve (Beckmann) gibi sanatkârlariyle kuvvetli bir ikinci grup da (Düsseldrof) şehrinde eserleriyle ortaya çıkıyordu. Her devirde kültür merkezi olarak tanıdığımız (Weimar) şehrinde de (Bauhaus) namında tam manasiyle (materyalist) hem mimarî, hem tezyinî yeni bir müessese (Mimar Gropius) un idaresinde açılıyor. (Weimar şehri Bauhaus) ı fevkalâde kuvvetli hocalarla açılmasına rağmen (expressionist) cereyanile yalnız bilvasıta alâkadar olduklarını ve bu müesseseyi daha ziyade (konstrüktivist) olarak ayırmak lâzımdır. (Bauhaus) daki hocaların (Feininger) (Paul Klee) (Kandimsky) olduğunu söylersem bu müessesenin nekadar kuvvetli bir mektep olduğunu anlatmıya kâfidir zannederim. (Weimar) için kuvvetli kültür menbaı demiştim. Evet, (Weimar)da (Rohlfs) (W. Klemm) ve (Peter Röhl) gibi kuvvetler de vardı. Gelelim gene makalemin asıl mevzuuna (Expressionisme) in ne demek olduğunu tarif edersem kısaca şöyle anlatabilirim: "Mevzuu en canlı çizgi renk ve şekille o mevzuun içini, dışını, neşesini ,kederini, ruhî tagayyürlerini en manidar bir tarzda bir çember içinde terkip eden sanat cereyanıdır.,, Bu suretle harp sonu çıkan (impulsif), asabî, hırçın, her şeyi muvazzah fakat çabuk, az ve fakat tam olarak görmek istiyen bir neslin ressamlarının cereyanını izah etmiş olurum. Bu cereyanın başında dediğim gibi ressam(Max Pechstein) vardır. Sanatkâr (Pekştayn) Sakson yada (Zvikav) kasabasında (1881) de doğdu. Mektepte derslerine çalışmıyan, kavgacı, ve mektebi senede dokuz ay asan ve evde babasından dayak yiyen bir çocuktu. Ressam olmak istiyordu; ressamlık da bulunduğu kasabada nasıl başlandığı ve nasıl bittiği malûm olmıyan bir meslekti...Günün birinde bir yerden (20) mark buldu ve trene atlayıp (Dresd) şehrine gitti. Orada bir akademi, ve muhit vardı. (Dresd) akademisinde (Prof. Gussman) ın atölyesine yazıldı. (Gussman) gençliği ve yeniliği ve iddiaları seven bir hocaydı. Yeni hocasiyle (Pekştayn) anlaştı. Ve onun çalışma tarzına fazla müdahale etmediği gibi bilâkis yardımlarda bulundu.. Burada her artistin başından geçmiş olduğu gibi sefalet ve parasızlık da (Pekştayn) ı müthiş izaç ediyordu. Açlık kendisinden ayrılmak bilmiyen bir misafirdi. Bir arkadaşı vardı, o da (Heckel) isminde müsteit bir ressam. (Van Zogh) ve Norveçli deha (Munch) idealleri idi. Bununla beraber Parisi görmiyen, Pariste çalışmamış ressam ressam değildi. Eline biraz para geçer geçmez, (Pekştayn) hemen Parise gidiyor ve orada bir müddet çalıştıktan sonra daha kuvvetli olarak Almanyaya dönüyor. Pariste (renk) ve (kıymet) mefhumunu öğrenmişti. Berlinde çalışmaya karar vererek payitahta gelerek (1909) da üç eserle tanınmaya başladı. Bu devrede sanatkârın (Balıkçı) köylerine ait resimleri meşhurdur. (1910) da muasırları ile Berlinde yeni bir grup yaptı ve ismine de (Yeni Sezession) grupu dediler. (1911) de evlenerek İtalyada bir seyahat yaptı ve kuvvetli manzaralarla vatanına döndü. Bu istidatlı sanatkâr meşhur tablo ve sanat bayii (Gurlitt) in nazarı dikkatini celbetti ve tablo yapması için kendisini cenup adalarına gönderdi. Her Alman sanatkârı gibi (Pechstein) da yabancı ve vahşi mevzuların âşıkı idi. Ressam (Palau) adasına gitti. Fakat talih yaver olmadı. Çünkü bu sırada patlıyan cihan harbi ressamın paletini ve fırçasını istediği gibi kullanmasına fırsat vermeden Berline dönmeğe mecbur etti. Zavallı ressam 1914 te her Alman gibi hududa giderek fırça ve boyadan mahrum kalarak senelerce harp etti. Harpten sonra kendisi resmen (profesör) ve Berlin tezyinat müessesesi muallimi oldu. (Pechstein) tablo dediği eserlerine ruhî tahlillerini ve tuhaf tecellilerini gotik ce (Barok) vari (figür) leriyle terkip eden, dram yazan bir muharrir gibi birkaç fırça ile yan yana konmuş mor, sarı, yeşil, kırmızı renkleriyle insana bir (trajedi) tesiri verir. Ressam olmaktan başka kuvvetli bir (grafik) çidir. (Coupe sur bois) ları ve (Lito) ları meşhurdur. Nature Morte'ları çok kuvvetlidir; çiçeklerin, elmaların ve vazolarına verdiği renklere hemen hemen (exotik) diyebiliriz. Vazolar içindeki kırmızı bir gelincik sarı ve mor ahenklerle içinde insana bir Fayans hissi verdiği gibi (Duvar dekorasyon) larında da güneş tarlalar, ağaçlar ve balıkçı gemileri muazzam bir tesir ve rir ve yer kaplar.

Fikret Muallâ

Pechstein'in yaptığı kendi portresi

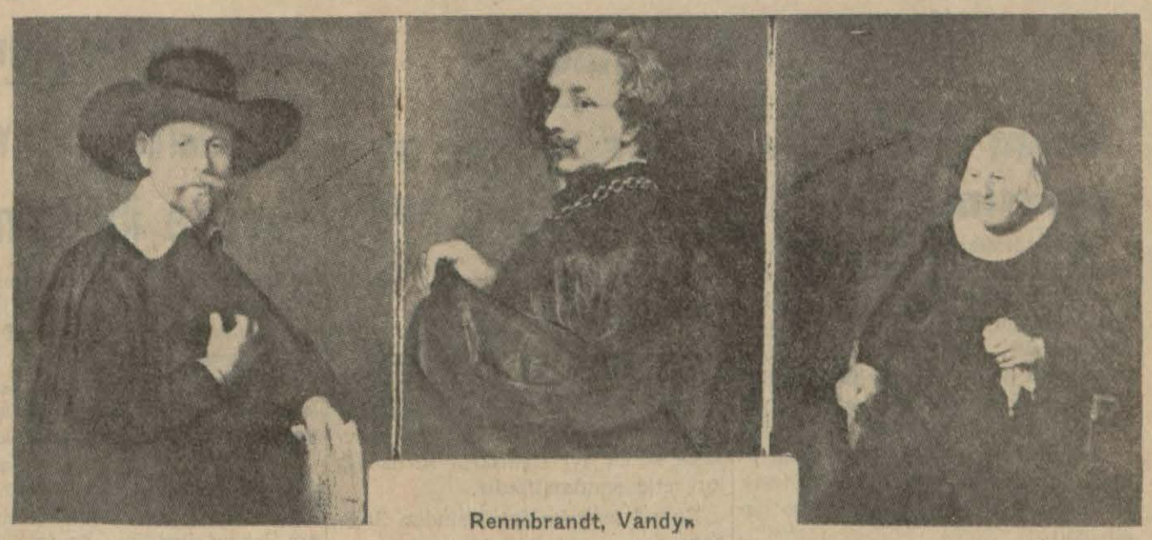

Renmbrandt, Vandyk

ŞAHESERLER GELİYOR

Rembrant, Delacroix, Titien gibi dehalar Türkiyede

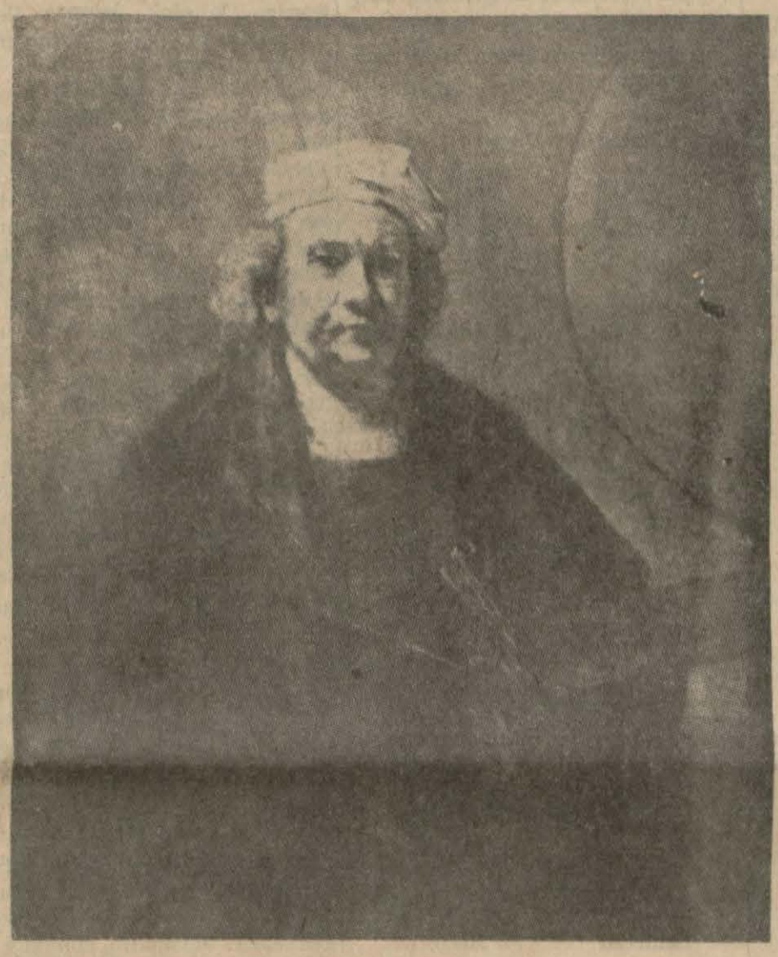

Rembrandt'ın bir eseri

Bir asırdanberi Türkiye halı, çini, minyatür gibi Avrupa şehirlerine mütemadiyen orijinal san'at eserlerini göndermekte ve müzelerimize kadar gelemiyen garplılara bol bol bu san'at orijinallerini sunmakta idi. Buna mukabil biz, şimdiye kadar garp san'atinin şaheserlerini memleketimize davet etmedik.

Türkiyede resim galerisi yoktur. Bir Türk mütefekkiri bir san'at tetkiki yapmak veya göreğini arttırmak için hiçbir şaheserin orijinalini görmek bahtiyarlığına nail olamaz. Çünkü şimdiye kadar bunları tedarik etmek kimsenin aklına gelmemiştir. Gelse bile çok pahalı oldukları içni bütçemize bu kadar ağır bir masraf yükletmek mümkün olamamıştır. Avrupaya gitmiyen münevverlerimizi, san'atkârlarımızı, halkımızı bu şaheserlerle karşılaştırmak için bir tek çare vardır. O da bunları muvakkaten olsun memleketimize getirmektir.

İşte evvelki gün Sovyet Konsoloshanesinde Sovyet artistlerinin Türkiye için verdikleri konser dinlenirken Türk - Sovyet dostluğunun sanat sahasında daha ziyade genişlettirilmesi çareleri mevzuubahs olmuş ve Akademi Direktörü Burhan Toprak Sovyet Konsolosu M. Hayhiss'e bir teklifte bulunmuştur. Bu teklif, Leningrat ve sair müzelerdeki garp üstatlarının şaheserlerinin muvakkat bir müddet için Türkiyeye getirilebilmesi meselesidir. Teklif konsolos tarafından hararetle kabul edilmiştir. M. Hayhiss bu iş için derhal faaliyete geçeceğini söylemiş ve Leningrattaki Ermitraj müzesindeki Rembrandt, Delacroix, Titienı Rodin, Picassa, Renoir, Cezanne gibi eski ve yeni san'atkârların eserlerini Türkiyeye getirilmesini temin edeceğini orada hazır bulunan matbuat erkânına da müjdelemiştir.

Bu suretle Avrupa müzelerine kadar gidemiyen halkımızın garp şaheserlerile karşılaşması mümkün olacaktır. Eserler İstanbul, Ankara ve İzmirde birer ay müddet açık bulunacak ve tarih hocalarile beraber bilûmum mektep talebelerine gezdirilecek ve canlı dersler yapılacaktır.

Ekrem Zeki konseri

Genç viyolonistimiz Ekrem Zeki, bugün saat 18,30 da Saray Sinemasında bir konser verecektir.

Resital programında Griegin üt mintör, Glazonnovun konsertosu, Tartini - Kreislerin Fugası, Bah - Kreislerin Preludinni, Achron - Auer Lento Dolorososu, Christian Sindingin la majör konsertosu vardır. Piyanoda Ferdi Von Statzerdir.

YENİ NEŞRİYAT

Kültür Haftası — Bu mecmuanın dün çıkan 14 üncü sayısındaki yazılardan bazıları:

J.P. Pavalcı (Mustafa Şekip Tunç) San'atte malûm ve meçhul (Peyami Safa), iyi adam kimdir? (Ziyaettin Fahir, Dante Aligiyeri (Samih Nafiz), şiir meseleleri (Pol Valery), Milli ekonomi (Münir Serim), Tiyatro - Perde arası (M. Feridun) Memleket matbuatı (Zahir Sıtkı) Napolyon ve Goethe (Enver Ziya), Avrupa matbuatı (Şerif Hulûsi), ve s. ve s.

Perşembe Gazetesi— Perşembenin 55 in sayısı çok dolgun yazı ve resimlerle çıktı. Zengin münderecatı arasında Güzide Sabrinin Hioran gecesi isimli edebî romanı, İbrahim Alâeddinin makalesi, Hacı Sadullahın çok güzel bir yazısı, M. Sami Karayelin kadın güzelliğine dair bir makalesi ve diğer birçok güzel yazılar, hikâyeler, sinema, moda sütunları vardır. Tavsiye ederiz.

Istanbul Mağazin — Mecmuasının beşinci sayısı üç renkli güzel bir kapak içerisinde çıkmıştır. Bu sayıda Nizameddin Nazif, Mahmut Yesari, Münir Süleyman, Emel Şükran, Seniha Hasan'ın yazıları vardır.

Yeni bir resim sergisi

Müstakil Ressam ve Heykeltraşlar Birliği 18 Nisan cumartesi günü saat 15 te Turan Barda bir resim sergisi açacaklardır. Sergi bir ay müddetle açık bulunacaktır.

Fotoğraf sergisi

Ünyon Fransezde amatörlerden mürekkep bir fotoğraf ve resim sergisi açılmıştır. Sergide 250 parça eser teşhir edilmektedir.

Konferanslar

Güzel San'atler Akademisinde cumartesi günleri mevzuu san'at olmak üzere muhtelif konferanslar verilmektedir. Bu hafta Üniversite Doçentlerinden Sabri Ander tarafından "Çocuk ve Roman" mevzulu bir konferans verilecektir.

EKONOMİ

Üzüm ve incir piyasası

Üzüm fiatlerinde her sene bu mevsimde görülen düşüklük var

Ege mıntakasında üzüm fiyatlarında geçen haftaya nazaran bir miktar tenezzül kaydedilmiştir. Bu düşüklük her sene bu mevsimde görülmektedir. Bundan başka paskalya münasebetile müstehlik pazarlara gönderilen fazla malların bu piyasalar ihtiyacına kifayet edeceği ve bunun neticesi olarak ta siparişlerin azalmasının da fiyatlara tesir ettiği anlaşılmaktadır. Son fiyatlar şöyledir:

No.	Son hafta
7	10 - 10,25
8	10,50 - 10,75
9	11 - 11,50
10	13 - 13,50
11	Fiyat yoktur
12	Fiyat yoktur

Bu yıl mevsim başlangıcından 31-3-936 akşamına kadar İzmir Borsasında satılan üzüm miktarı 71.416.500 kiloya baliğ olmuştur.

Tariş üzüm kurumu son hafta içinde 863 çuval üzüm mubayaa etmiştir. İnhisar İdaresi ise 181 çuval üzüm satmalmıştır.

Üzüm ihraç başlangıcından 28-3-936 akşamına kadar İzmir limanından dış ülkelere gönderilen üzüm miktarı aşağıda gösterilmiştir:

Ülkeler	Bu sene (ton)
Almanya	37.641,4
Amerika	104,0
Avusturya	950,4
Arjantin	—
Belçika	2.889,6
Bulgaristan	16,6
Çekoslovakya	771,1
Çin	3,6
Danimarka	120,5
Danzig	12,4
Estonya	120,8
Finlandiya	13,9
Filistin	53,3
Fransa	849,0
Hicaz	0,6
Hindistan	57,1
Hollanda	7.604,1
İngiltere	12.730,6
İtalya	1.913,1
İsveç	97,7
İsviçre	288,8
İspanya	0,7
Kap	1,0
Kanada	21,6
Kolombo	3,8
Lehistan	388,2
Mısır	332,5
Macaritsan	394,4
Mançuri	—
Norveç	754,1
Romanya	—
Suriye	2,5
Uruguvay	—
Yugoslavya	28,1
Yekûn	68.165,5

DIŞ PİYASALARDA — Hamburg üzüm piyasası mevsim dolayısile durgun geçmiştir. Son hafta içinde İzmir ihracatçılarının 100 kilo başına cif Hamburg teklif ettikleri fiyatlar şunlardır:

No.	T. L.
7 Ekstrassima karaburun	15,50
8 Kiup karaburun	16,00
9 Auslese karaburun	16,50
10 Nec plus ultra	18,50
11 Ekselsior	20,50

İncir piyasası

Ege mıntakası incir piyasasında satışlar normal surette devam etmektedir. Mevcut olduğu tahmin edilen 800 ton stokun gelecek mevsime kadar iyi fiyatlarla satılacağı kuvvetle sanılmaktadır.

Bu yıl mevsim iptidasından 31-3-936 akşamına kadar İzmir Borsasına kaydettirilen incir miktarı hurda da dahil olmak üzere 25.286.950 kiloya ulaşmıştır. (İncir Kooperatifi İttihadının ihraç ettiği incirler borsa satışlarına dahil değildir.)

Yine mevsim başlangıcından 23-3-936 tarihine kadar İzmir limanından dış ülkelere ihraç edilen incir (hurda ile beraber) miktarı aşağıda gösterilmiştir:

Ülkeler	Bu sene (ton)
Almanya	15.473,2
Amerika	1.735,8
Avusturya	1.782,0
Avustralya	431,2
Arjantin	39,9
Belçika	1.384,3
Bulgaristan	—
Çekoslovakya	212,2
Danimarka	13,9
Estonya	7,3
Finlandiya	47,4
Filistin	6,5
Fransa	3.568,7
Hicaz	0,6
Hindistan	5,6
Hollanda	383,0
İngiltere	6.067,9
İtalya	440,6
İsveç	834,7
İsviçre	470,7
İspanya	—
Kap	33,0
Kanada	1.770,8
Kolombo	1,3
Japonya	—
Lehistan	165,3
Mısır	475,1
Macaristan	236,0
Meksika	0,9
Mançuri	—
Norveç	555,5
Romanya	18,3
Rusya	27,5
Suriye	—
Yugoslavya	90,6
Yekûn	36.289,8

DIŞ PİYASALARDA — Hamburg incir piyasası durgunluğunu muhafaza etmektedir. Bu durgunluğun Almanyada şimdilik ihtiyaca yetecek nisbette stok bulunduğundan ileri geldiği bildirilmektedir. Bununla beraber İzmir ihracatçıları fiyatları indirmeyip kilosu 68/70 tanelik Genuin İzmir natürel incirleri için 100 kilo başına cif Hamburg 11,50 lira istemişlerdir.

Mühim bir karar

Ormanlarımız ve kereste ihtiyacımız

Ziraat Vekâleti ormanlarımızı muhafaza etmek için Bernhard isminde bir mütehassıs getirmişti. Mütehassıs bir seneden fazla yaptığı tetkikler neticesinde Türkiye ormanlarını korumak için ormanlardaki kat'iyatın tahdit edilmesini, hattâ kerestesiye olan ihtiyacın bile dışardan temin edilmesini ileri sürmüştü. Ziraat Vekâleti, ormancılık mütehassısının ileriye sürdüğü fikri tatbika başlamıştır. Fakat üzüm ve incir gibi ihracat maddelerimiz için kutuluk keresteye ihtiyaç görülmektedir. Ziraat Vekâleti, ormanları korumak maksadile, kutuluk kerestelerin bile dışardan gelmesini daha faydalı bulmuştur. Ziraat Vekâletinin bu kararı üzerine kutuluk kereste ihtiyacı için dışardan 30.000 metro mikâbı kerestenin ithaline müsaade edilecektir. İktısat Vekâleti bu mesele üzerinde tetkikler yapmaktadır. Ormanlarımızı korumak için, Ziraat Vekâletinin dışardan kereste almağa razı oluşu, ormancılığa karşı olan hassasiyeti ifadeye kâfidir. Fakat ormanları koruma siyaseti için dışardan kereste getirmek kâfi bir tedbir olarak kabul edilebilir mi? Geçen gün yazdığımız gibi, ormanları korumak için, her şeyden evvel odun ve ağaç kömürü kullanmak itiyadından kurtulmalıyız. Kışlık odun ve kömür ihtiyacı için her sene nekadar orman sahasının daraldığını hesap etmek güç bir iş değildir. Ormanları korumak için, sobalarımızda odun yerine kömür yakmak en salim bir yoldur. İktısat Vekâleti bunu temin etmek için, ikinci beş yıllık endüstri plânında linyit kömürlerinin işlenmesine büyük bir ehemmiyet verecektir. Yapılan tetkikler Anadolunun ekseri yerlerinde linyit madenleri olduğunu göstermiştir. İktısat Vekâleti memleket mıntakalarında hangi linyit kömürlerinden daha ziyade istifade edileceğini araştırmaktadır. Yeraltında kalan bu servetten istifade edilecek olursa sobalarımızda odun kullanmağı pek tabiî olarak mahdut bir hale gelecektir. Maamafih Sömikok Fabrikası gelecek sene, tesisatını genişletmek suretile piyasanın taleplerini temin edecek bir hale gelecektir.

Filistine

En ziyade ihraç ettiğimiz maddeler

Filistinde Telaviv sergisine iştirak etiğimizi yazmıştık, şimdi Türkofis Mayıs ortalarında açılacak Şam panayırına da iştirak etmek için hazırlıklar yapmaktadır

Türkiye ticaret ve sanayi erbabı, gerek Şamda ve gerek Talavivde açılacak bu sergilere karşı büyük rağbet göstermektedir. Bilhassa endüstri erbabı bu işe daha ziyade ehemmiyet vermektedir. Bu ehemmiyet, bu memleketlere olan ihracatımızın gittikçe artmasından ileri gelmektedir.

Filistin ve Suriyeye trikotaj eşyası ve çikolata şeker ve şekerlemeler ihraç edilmektedir. Suriye ve Filistine gönderilen eşya arasında buğday ve her nevi bububat ta büyük bir yer tutmaktadır. Bilhasa son iki sene Filistinde, Türkiye buğdayları büyük bir mevki tutmaktadır.

Filistine yapılan ihracat arasında keresteye geniş bir yer ayırmak lâzımdır. Alâiye, Mersin limanlarından Filistine mühim miktarda kereste ihraç edilmektedir.

Son Telaviv sergisine yumurta koleksiyonu da gönderilmiştir. Son zamanlarda yumurta tacirlerimiz Filistine ciddî ehemmiyet vermektedir.

BORSA - PİYASA

15 NİSAN ÇARŞANBA

Para Borsası

	Alış	Satış
Sterlin	618.—	622.—
1 Dolar	123.—	125.—
20 Fransız frangı	164.—	167.—
20 Belçika frangı	80.—	82.—
20 Drahmi	20.—	23.—
20 İsviçre fr.	813.—	818.—
20 Çek uron	89.—	92.—
20 Ley	14.—	16.—
2. Dinar	47.—	52.—
Liret	150.—	155.—
Florin	82.—	84.—
Avusturya şilin	22.—	24.—
Mark	30.—	33.—
Zloti	22.50	24.—
Pengo	21.—	23.—
Leva	22.—	24.—
Yen	32.—	34.—
İsveç kuronu	30.—	32.—
Altın	971.—	973.—
Banknot	238.—	239.—

Çekler

Paris üzerine	12.06
İngiliz üzerine	622.—
Dolar	0,79,56
Liret	10.07.75
Belga	4,70.15
Cenevre	2.44
Leva	64.37.18
Florin	1,17.11
Çekoslovak	19,22
Avusturya	4,24,37
Mark	1,97,54
İsveç kuronu	3,12,12
İspanya pezeta	5,81,92

Esham

İş Bankası Mü. Kupon kesik	85.—
" " N.	9.90
" " Hamiline	9,90
Anadolu % 60	24,35
" %100	39,50
Şirketihayriye	15.—
Tramvay	20.—
Bomonti Nektar	8,50
Terkos	13,50
Reji	1,95
Aslan Çimento	10,65
Merkez Bankası	64,50
Osmanlı Bankası	27,50
Şark Merkez Eczanesi	4,45

İstikrazlar

Türk Borcu I	23,52,50
" " II	22,40
" " III	22,50
İstikrazi dahili	97,50
Ergani A. B. C.	99.75
Sivas Erzurum I Kupon kesik	95.—
" " II	95.—

Mısır Tahvilleri

1886 I	—.—	—.—
1903 II	91.—	92.—
1911 III Ku.kesik	84.—	85.—

Tahvilât

Rıhtım	10,25
Anadolu I ve II Kupon kesik	43.60
" III	46.25
Anadolu Mümessil	50.05

Sevişmeler Evlenmeler

[Bu sütunlar için gönderilecek mektupların "Evlenmeler sütunu" kaydile gönderilmesi ve mümkün olduğu kadar kısa olması rica olunur.

Kardeşinin nişanlısını seviyor

Şişliden Mesut imzasile:

"Altı aydanberi bir genç kızı delicesine seviyorum. Aşkımı benden başka bilen yok. Kendisine de itiraf edemedim; çünkü edecek halde değilim. Fakat belki o gözlerimden ve halimden anlamıştır. Ona aşkımı anlatmama imkân olmaması onun kardeşimin nişanlısı olmasındandır. Onlar güya seviştiler de nişanlandılar. Halbuki bu kızın kardeşimle tanışmazdan evvel arkadaşlarımdan birisile seviştiğini, kardeşime karşı sevgisinin bir yalandan ibaret olduğunu biliyorum. Her halinde aşkının sunîliği görünüyor. Fakat bunu kardeşim anlıyacak halde değildir. Çünkü o, çılgınca âşıktır. Kızın benimle alâkadar olduğunu da bilmiyor. Bana karşı emniyeti ve dostluğu gün geçtikçe artıyor ve kardeşime karşı alâkası azalıyor. Esasen bugüne kadar onun kardeşimi sevdiğine dair bir hareketi görülmemiş, bir kelime işitilmemiştir. Bu vaziyette kardeşimin nazarı dikkatini celbederek ondan ayırmak doğru olur mu?"

Siz, bir kadının aşkını her zaman, herkesin önünde ızhar edeceğini mi sanıyorsunuz? Kadınların sevip sevmediğini çok kere sevgilileri ve kocaları bile güç anlarlar. Kardeşinizin nişanlısı hakkındaki bütün iddialarınız hislerinizin mahsulü gibi görünüyor. Vaktile bir arkadaşınızla sevişmiş... Olabilir. Şimdi kardeşinize karşı sevgisi bir yalandan ibaretmiş; ne malûm?.. Size karşı dostluğu ve emniyeti artıyormuş. Bu da tabiîdir. Çünkü nihayet nişanlısının kardeşisiniz. Bu emarelere güvenerek boş bir ümide kapılıyorsunuz. Bu hayal hiçbir suretle hayırlı netice vermez. Beyhude kendinizi üzmeyiniz. Ve aileniz arasında tatsız hâdiselere sebep olmayınız.

*

Çocuklu bir adamla evlenilir mi?

Antalyadan Reha imzasile:

"Bir müessesede çalışıyorum. Bu müessesenin şeflerinden birisile uzun zaman görüştük. Bu zat 50 yaşlarında kadardır ve üç çocuğu vardır. Karısı ile iki sene evvel ayrılmış. Çocukları yanına almış. Benimle evlenmek istiyor. Mahkemeleri bitince nikâh etmek niyetinde. Beni o kadar seviyor ki işimden çıkardı; evde oturduğum halde maaşımı veriyor. Fakat ben yine tereddüt ediyorum. Yaşı benden çok büyük olduğu gibi çocukları da benimle beraber yaşıyacaklar. Acaba mes'ut olabilir miyim?"

Rahat etmeniz biraz şüpheli. Karısile niçin ayrıldığını öğrenmelisiniz. Eğer bu geçimsizlikten, iki taraftan birinin kırgınlığından, yahut bir iki defaya mahsus ve basit sebepler yüzünden çıkmış kavgadan ileri geliyorsa çocuklar — hele yaşları küçük ise — sizin için daimî bir tehlike olacaktır. Aranızdaki yaş farkı da mühim bir engeldir. Bugün size temin ettiği istirahat size cazip görünüyor. Fakat evlenirseniz, çocuklarile, yaşı ile, eski karısı ihmas edip etmediği şüphesile o kirahatsız olursunuz ki "keşki seven bir adamla kulübede yaşadım!" demeğe başlarsınız.

*

Bir şüphe..

Kadıköyünden T. V. M. imzasile:

"Onunla bir senedenberi tanışıruz ve sevişiyoruz. Ben askegelince nişanlanacak ve evlenecektik. Yalnız benim olacağına söz
mişti. Halbuki beni şüphelendiren hareketlerile karşılaşıyorum.
nim akrabamdan çoluk çocuk
bi birisile komşudur. İşte bu
seviştiğini sanıyorum. Hattâ,
çenlerde evlerine gitmiştim.
dan bir mektup geldi. Bu
akrabamın bugünlerde bulu
semtin damgasını taşıyordu.
tubu bana göstermedi. Gözü
içinde ona selâm bile vermeden
tım, gittim. Halbuki ben bu
ne içinde onun için ne fedakârlı
ettim. Şimdi çok fena bir
yim..."

Bize yazdığımız deliller onun rabanızla seviştiğini ispat kadar kuvvetli değildir. Mektubu göstermemesi sizin abes görüşüphenize karşı bir inattan ibaret labilir. Bununla beraber eğer olan bu adamla alâkadar olu sizin kıskançlığımız onu büsbütün tahrikten başka bir şeye yarar. Lâkayt görünmek, hattâ bu adamsına karşı haberdar değilmiş görünmek lâzımdır. Onun size linden fazla meyil göstermeyin. Bir gün yine size dönmesi ancak diğimiz şekilde mümkün olabilir.

*

Pek titiz bir kadın

Nişantaşından A. Ve. imzasile:

"Bana son derece temiz olsöylenilen bir kadınla kısa bir şıklıktan sonra evlendim. İki oldu. Bu iki seneyi bana zehir Çünkü onunki temizlik değil, lıktır. Evin içine ben de, misarirleri de, onun misafirleri de aşbuçlarımızla giremeyiz. Bunları pının dışında çıkarmaya mecbur Onun elbisesine değil, hattâ ellebile temas bir felâkettir. Hebaştanbaşa yıkanmağa kalkar. leri yıkanmaktan yara olmu Böyle bir kadınla yaşanabilir Onun bu hali mahkemece talâk bi görülmez mi?"

Pek iyi teşhis ettiğiniz gibi hastalıktır. Her an bir hayal, tehdit görenler, midesinde yıldığını iddia edenler vardır. nız da mikroptan, yahut kirden kan hastalardandır. Onu bir mütehassısına gösteriniz. Size lüzumu telkin usulleri tavsiye edecektir. tavsiyeleri yerine getirdiğiniz tedavi edemezseniz mahkeme külliyetinizi ve mütehassısın onun hakkındaki hükümlerini kale alacaktır.

No. 104

Yıldız Yağmuru

Faruk Nafiz ÇAMLIBEL

yaptı... Ne davayı sordu, ne Saradan haber istedi, manevî yalnızlığını, insan kalabalığında eritebilmek için çırpındı, uğraştı... Nekadar didinse gene bir gün iradesinin elinden kurtularak Saranın kapısına koşacağını anladığı zaman kendini bir vapurun güvertesine attı, bir kânun akşamı boğazdan dışarı çıktı.

Ziyanın adada üç aylık inzivası, yolculukta, seyyar bir şekilde devam ediyordu. Karadeniz kıyılarını bir uç tan bir uca gezdi. Vapurun iskelelerde dinlendiği saatler, Ziya, yeni bir şehir görüyor, yeni bir halk tanıyordu. Karadenizin iskeleleri, denizin ortasındadır. Ziya, buradan karaya bir sandalla çıkar, bir sandalla dönerdi.

Deniz, her iskelede, bir göstermiyordu. Denizin her türlü değişikliklerine alışmış görünen Ziya, Karadenizde bütün bildiklerini unuttu. Bir saat önce durgun bir su üstünde karaya yol alan sandal, bir saat sonra, dalgaların ucunda hemen dayarak, vapura kavuşurdu. Ziya, hayat kavgasının ne korkunç olduğunu da bilirdi, fakat Karadeniz sandalcılarının fırtınada gösterdikleri mukavemet karşısında bu malumatı da hiçe döndü.

Vapurda peyda ettiği dostlarla vakit geçirdi, piket oynadı, halattan simitler attı, Kaptan köprüsünde dümen kullandı, ve her iskelede bir dost bıraktı. İki iskele arasında başlayan ve biten dostluklara neler sığmıyordu! Ziya, isteseydi,dostluk değil, âşıklık bile mümkündü.... O şimdi vapurda hem başını dinlendiriyor, hem gönlünü avutuyordu. Her iskelede bir dost bırakılır, fakat bir sevgili... Hayır! Aşkın bu kadar âdileşmesine, artık, onun eza çekmiş gönlü razı olamazdı.

Karadeniz kıyıları, buralardaki şehirler, evler ve insanlar, Ziyaya, henüz İstanbuldan ayrıldığını hisettirmiyordu. Tabiatı kışın bile yeşil gösteren çamlar ve kırmızı kiremitler, onda, gurbeti unutturan birer hatıraydı. Bunun için, sahil şehirlerindeki birkaç saatlik gezintilerde, ancak memleketin dışını gördü, halkın içine giremedi, ve gördüğü şehirlerle görmediği kasabalar arasında bir hadan ve dinlediğinden büsbütün ayrı bir yer olacağını sandı. Bu kıyılar o kadar güzel sessiz, belki de mes'uttu ki neden Belkısla evlenmek seyehatini burada geçirmediğine üzüldü. Kim bilir, bu seyahat oğurlu da olurdu!

Trabzonda vapurdan, Kaptandan ve yol arkadaşlarından ayrıldı. Kara kış basmadan orta Anadoluyu aşmak ve trenle dönmek istiyordu. Şehirde üç gün kaldı, ve iktisatçı gözlüklerini takarak tetkiklerine başladı. Üç gün sonra bir otomobille Erzuruma yollandı.

Ziğana dağlarını hiç unutmıyacaktı. Karadenizin solmaz baharı burada da hüküm sürüyordu. Yol o kadar güzel, tepeler öyle muntazam ve çam ağaçları okadar biçimli idi ki burada tabiat bir mimar gibi çalışmış sanılırdı. Saatlerce süren yol, ona, bir nefes te almış gibi geldi. yarların sarılığı uçurumların korkunçluğu, tepelerin şiiri hafifletiyordu. Şoför, açıkgöz, bir Trabzon uşağı idi. Ziyaya, başını çevirerek, Ziğana volundaki araba, kamyon ve otomobil kazalarını anlata anlata bitiremiyordu :

— Nerdeyse kar bastıracak, o zaman çığlardan burası geçilmez olur!

yor, dağınık bulutlara bakarak tehlikenin pek yakın olmadığını düşünüyordu. Yalnız onu kurkutan şoförün gevezelik ederken yola aldırmaması idi:

— Hem kaza oluyor diyorsun, hem önüne bakmıyorsun!

Karadenizli gülüyor, iki elini havaya kaldırarak makineyi başı boş bırakarak:

— Bizim makine yolunu bilir, kullanmaya hacet yok, kendi kendine gider.... İstersem gözlerimi bile kapa - rım!..

Diyordu Ziya bir aralık kızacak, şoföre.

Burası cambazlık yeri değil gözünü aç!

Diyecek oldu, fakat vaz geçti. Ya adam dediğini yapar, gözlerini kapar sa? Tekerleğin küçük bir sürçmesi Ziyaya,, bin metrelik mesafeyi birden aldırırdı. Ziya bunun için sustu, ve kendi kendine:

— Bu şoför bir tane değildir, dedi, daha kaç benzeri vardır. Tehlikeyle oyuncak gibi oynıyorlar, ve gülüyorlar... Çocukluk! Bu maharetini gösterirken ne kadar mağrurdu, ve bunu bir zekâ işi sayıyordu... Bunlar, kurnazken bile mutlaka saf oluyorlar!

geçirdi. Kop dağlarını aşarken memleketin asıl kapısından girdiğini anladı. Bu dağlar, ağaçsız ve yolsuz, uzayıp gidiyordu.

Erzurum, Ziyaya, taşı, tuğlası hazırlanmış, fakat henüz temeli atılmamış bir şehir göründü. Hakikatte ise, o, yapılacak değil, yıkılmış bir şehirdi. Sayısız muharebeden çıkan bir vücut gibi, şehrin, her yanında bir yara vardı, ve devlet bu yaraları sarmak için ancak şimdi zaman bulmuştu. Ziya, burada, uzak ve yakın tarihleri satır satır okudu. Erzurumdan ayrıldığı gün, eski seferlerin, hatırasından kalan derin uğultusunu dinliyordu.

Kitapların kervan geçmez, kuş uçmaz dediği yollardan sükûtu ürkütmeksizin ilerlemeğe çalıştı. Karın altındaki ıstırap kadar insana işliyen ne var? Ziya, yaylâ kışının ne olduğunu bu yollarda öğrendi, ve yollarda yaya giden insanlara rastladı. Ziya, harap bir otomobilin camları altında nefesile ısınmağa çalışarak, bu garip yolcuların benliğini sızlatan kara kışı ta ruhunun içinde duydu. Onu en çok şaşırtan, uçsuz bucaksız yollarda, bir değnek ve bir heybe

lar, karla, rüzgâr ve soğukla eğ gibi neş'eli idiler. Sanki hepsi yen vücutlarını bir kabuk gibi muşlar ve hararetli ruhlarile dana çıkmıştılar. Ziya, Tercana derken yolda rastladıklarından iki yolcuyu yanına aldı, ve konuştu. Konuştukça kırkına şan hayatında insanların en kısmını hiç tanımadığını öğre Yolcuların hepsi cenk görmüş, ten bir çelik parlaklığı ile sıyrı ev bark, çoluk çocuk sahibi, dun oğulları idi. Hepsi, evlerine lık tedarik etmek için, iş arkadüşmüşlerdi. Ziya, bunlarla şurken, nasıl olduğunu gözlerile düğü kulübelerde, bağrına taş basarak, odun ve un bekliyen ürpervücutlar düşündü. Hayat kavgası söz değil, levha şeklindeki bütün lığını bu yollarda seyretti. Onun ilamadığı yalnız bu muamma idi:

— Bunlar nasıl gülüyorlar, türkü söyliyebiliyorlar? Ben bu rı görmekle kendimi, derdimi vincimi, unuttum... Onlar, nasıl na kendimi unutturan bu âlem

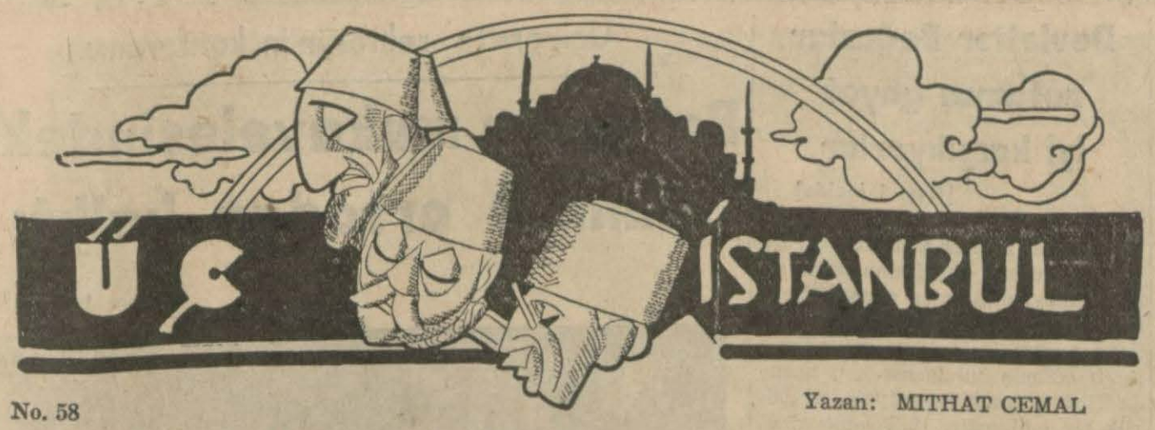

No. 58

Yazan: MITHAT CEMAL

Kadını yüzünden evvel güzel yapan gururudur, dünyada erkek namusundan daha güzel birşey vardır: Kadın gururu

Konuşa konuşa, Cemile beklediği ricanın, ısrarın karşısında kaldı. Adnan'ın aşkını — budala burnuna kandil asarak — Süheylâ'nın önünde dolaştıracaktı. Fakat birdenbire kendini tuttu: Bu, bir ihtiyatsızlıktı; sır sakladığı için bu konaklar ona açıktı. Geveze olmağa başladığı anda İstanbulda ki bu konakların kapısı ona duvar kesilirdi. Fakat Tekirdağlı Cemile Adnan'ın gülünç olduğunu Süheylâya anlatmıyacak mıydı? En açık boşboğazlık bile ince bir ihtiyatla teh likesiz hale gelebilirdi. Bu işte de yemin en iyi bir ihtiyattı.

Ama, dinin değil, hayatın yemini!.. Cemile, hayat işlerinde, din yeminlerini teminat saymazdı. Tereddüdü bıraktı; Süheylâya içini dökmeğe başladı. Evvelâ, böyle dedikodular, onun çok iğrendiği şeylerdi. Sonra, Süheylâ Hanımefendiyi o, hiçbir sırrını saklamıyacak kadar, seviyordu. (Bu sevgiyi Süheylâ telâşlı başile tasdik etti.) O halde Süheylâ, duyduklarını başka yerde söylemiyeceğine paşa babasının başına yemin edecekti. Süheylâ, bu tedbirlerden, Cemile'nin haber vereceği felâketi zaten anlamıştı. (Koca erkânıharp müşirinin evli, barklı kızı Belkis Hanımefendiye âşık olacak kadar sersem olan adama), Tekirdağlı Cemile bütün vücudile gülerken, Süheylâ'nın dudaklarında zehirden bir çizgi, kansız, beyaz bir tebessüm duruyordu.

Son ders

Cemalifer sandık anahtarlarını yazı çekmecesine vurarak:

— Paşa, paşa, diyordu; ben sağ kaldıkça senin Adnan Beyin bu konağa ayağını atamaz.

Maliye nazırı, karısına baktı: "Yani kızlarını almadı diye edebiyat hocasını konaktan koğacaklar mıydı? Bu, ayıp şeydi." Kadın, bunu günlerce anlamadı. Fakat, asil değil miydi, kocasının bu asil hissini nihayet anladı. Zaten kadın, Adnana duyduğu garazla, beyni, kalbi bilenmiş, zeki ve ince olmuştu: Adnanın konaktan uşak gibi aylık almasında intikam lezzeti buluyordu. Ve Adnan'ı savmaktan biraz da bunun için vazgeçti. Maliye nazırı: — Hem merak etme hanım, dedi; Adnan da bir bahane bulur, dersi kendiliğinden bırakır, bak görürsün!

Cemalifer, paşanın dediğinden çok evvel gördü: Adnan, iki haftadır derse gelmiyordu. Kadın küçüldü; çabuk telâş etmişti. Anasının kendi budalalığını kendi gözlerile gördüğüne Süheylâ acı acı seviniyordu. Anasına o kadar garazdı ki Adnan, dersi, koğulmadan bıraktı diye Süheylâ memnundu. Tuhaftır, annesine hıncı, Adnan'a aşkından da büyüktü. Şehvetten bile güzel olan hınç!.. Fakat birkaç gün geçince Süheylâ hıncını unuttu. Aşkile kaldı. Sevilmiyenler meğer romanlarda ağlarlarmış; Süheylâ ağlıyamıyor, sade düşünüyordu: Eğer gözyaşlarının çıkacak yer bulamayıp ta insan yüzünün içinde birikmesine "düşünmek" denirse.

Geçen gün Aksaray'daki kahvede, Dağıstanlı Hocaya Adnan, konağa gitmediğini ve gitmiyeceğini söyleyince, Hoca:

— Ayıp etmişsin! Gitmediğin dersler için paşaya kâğıt yaz, hastaydım filân de... Önümüzdeki derste de kalk, git. İlerde bir vesile bulur, dersi bırakırsın, demişti.

Süheylâ'yı teklif ettiği gün, Dağıstanlı Hocanın söylediklerini bugün, Adnan maliye nazırının konağına giderken yine düşündü: Süheylâ "ona çıldırıyor" du. "Beni Adnan'a vermezseniz ona kaçarım diyor" du. Çünkü Dağıstanlı Hoca, maliye nazırının kendine emanet ettiği bir sırrı ömründe ilk defa ağzından kaçırmıştı; fakat istiyerek kaçırmıştı: Tek şu iş olsun diye.

Şimdi Adnan Bozdoğan kemerindeki konağın odasında Süheylâ'nın derse inmesini beklerken kendisine kaçacak kadar zebun olan kızı düşünüyor, avucunun içindeki bu "dişi" yi manasız buluyordu: Süheylâ, gururundan mahrum olan kızdı. Kadını yüzünden evvel güzel yapan gururudur. Dünyada erkek namusundan daha güzel bir şey vardır: Kadın gururu... Bu duygudan mahrum olan Süheylâ, Adnan'a, yıllardanberi kendisinin olan kadın kadar eski görünüyordu. Adnan Süheylâ'yı istemeyince Hacı Kâhya bile dayak yemiş gibi küçülmüştü. Maliye nazırının damadı olmak istemiyen edebiyat hocası kâhyanın gözünde kocaman bir adam olmuştu.

Süheylâ Adnan'ın yanına geç indi. Ağlıyan gözlerinin beyazlaşmasını beklemişti. Yüzünde onun olmıyan bir neş'e vardı; başkasından alınmış gibi ariyet neş'e; fazlalığı sahteliğini gösteren neş'e...

Her derste Süheylâ fazla tabiî, Adnan fazla nazik... Birkaç hafta böyle geçti.

Bugün, Süheylâ derse inerken Cemalifer söyleniyordu: "Bu adam hâlâ dersi bırakmıyacak mıdır?" Süheylâ da bu derslerin bitmesini istiyordu. Kendisini istemiyen adamı her hafta görüp ne olacaktı? Süheylâ odaya dalgın girdi. Hüznünü tabiîleştirmek için sesini tabiîleştirdi: — Pencereyi kapatayım mı, Adnan Bey? Terlisiniz! dedi. Adnan: — Ben kolay üşümem ki; hattâ müsaade edin de fesimi de çıkarayım.

[Arkası var]

SPOR

Galatasaray - Fener, Beşiktaş - Güneş takımları bu hafta karşılaşıyorlar

Şampiyonluğa namzet ve puvan üzerinde biribirini yakından takip eden iki büyük klübümüzün kuvvetli rakiplerle karşılaşması dolayısile, ikinci devre lik müsabakalarının hiç şüphesiz en mühimmi bu pazar Taksim stadında yapılacak maçlardır.

Fenerbahçe veya Beşiktaşın hasımlarile berabere kalması veya mağlûp olması diğerinin puvantaj cetvelinde başa geçmesine yardım edeceğinden her iki takımın sahaya tam kadrolarile çıkacaklarını tahmin ediyoruz.

Fenerbahçe - Galatasaray karşılaşması, bu iki takımın maçlardan evvel yürütülen tahminlerin hilâfına neticeler almış itibarile ehemmiyete şayandır.

Geçen sene bütün spor muharrirleri, Fener bahçenin galibiyetini bir ağızdan sütünlerine geçirirken Galatasaray canlı bir oyunla ve bu düşünceleri alt üst ederek o gün sahadan 4 - 0 galip vaziyette ayrılmış ve Fener bahçenin şampiyonluğu alması için iki çetin bir maç daha yapmasına sebebiyet vermişti.

Bugünkü normal durum her iki takım için kat'î bir hüküm yürütmeğe yardım edecek vaziyette değildir. Fenerbahçenin, Istanbulsporla berabere kalması ve Ankara maçlarında da parlak dereceler alamamasını ve Ankara maçlarında da parlak dereceler alamamasını sürantrene olmasına hamletmek doğru olamaz.

Lik usulünün bu sene 22 maça çıkarılması, belki bunun daha isabetli bir sebebidir.

Lik maçlarında, çok tehlikeli olan bir düşünce ile, mütemadiyen takımında tadilât yaparak eleman deneyen Galatasaray, Fenerbahçenin berabere kaldığı İstanbulspora 1-5 gibi kat'î bir zafer kazanmıştır.

Geçen hafta Anadoluya karşı güçlükle elde ettiği 3-4 lük dereceyi, bu galibiyetle mukayese etmemek lâzımdır. Çünkü, bir hafta sonraki Fenerbahçe maçında oynayacak elemanlar, Anadolunun genç ve enerjik oyuncuları karşısında yalnız bir sayı farkla galibiyeti kâfi görmüşler, ve çekingen oynamışlardır.

Yukarda da işaret ettiğimiz gibi Fener - Galatasaray maçlarının mantık ve hesap haricinde neticelere bağlandığı pek çok defalar vâki olmuştur. Talih ve tesadüfün, bu iki takımın müsabakalarında olduğu kadar, müessir bir rol oynadığı pek az görülür. Yapılacak maçın neticesi ne olursa olsun, asıl üzerinde durulacak nokta, müsabakaya temiz bir sporcu ruhunun hâkim olmasıdır. Bu gayenin tahakkuku için her iki tarafın da sakin ve sportmence düşünmesi ve oynaması icap eder.

Beşiktaş - Güneş

Beşiktaş - Güneş maçına gelince; ikinci devrenin ilk ciddî maçını oynayacak olan Beşiktaşın, geçen haftaki Hilâl maçındaki aldıkları neticeler meydandadır. Bir ihmal yüzünden ikinci takımla takviye edilmiş olarak sahaya çıkmanın cezasını, şampiyonluk yolunda 1 puvanı kaybederek çektiler.

Güneş klübünün kuvvetli bir müdafaaya dayanan ve henüz cezaları tamam olmıyan forvet hattında bugün için eksikler vardır.

Buna rağmen, bu haftaki karşılaşma, birçok bakımlardan enteresan olacaktır.

Forvet hattında bir türlü temin edilemiyen istikrar, cezası dolacak olan oyuncuların takımda yer almasile ve ancak ilerde temin edilebilecektir.

Bu haftaki maçlar, takımların ikinci devredeki ilk kuvvetli rakiplerle karşılaşması cihetinden olduğu kadar Beşiktaş ve Fenerbahçenin şampiyonluk yolundaki mevkilerini tayin edeceğinden o nisbette heyecanlı olacaktır.

Şimdiye kadar Beşiktaş 16 maç yapmış, 45 puvan kazanmıştır. 15 maç yapan Fenerbahçenin 44 puvanı vardır.

FAYDALI BİLGİLER

Bugünkü Program

Istanbul

18: Dans musikisi (plâk). 19: Haberler. 19.15: Plâk neşriyatı veya retransmisyon. 20: Sıhhî konferans. Dr. İbrahim Zati tarafından. 20.30: Stüdyo orkestraları. 21.30: Son haberler. Saat 22 den sonra Anadolu Ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Bükreş

6.45 - 8: Haber, cimnastik, plâk. 13: Plâk. 18: Salon orkestrası. 20.20: Plâk. 21.15: Senfonik konser. 23.45: Haberler.

Seçme program

Bükreş, saat 21.15: Senfonik konser.

Prag, saat 21.05: Çek filârmonisi (Smetana salonundan nakil).

Budapeşte, saat 18.30: List'in tanınmamış eserlerinden.

Berlin, saat 21.10: Dans musikisi.

Varşova, saat 19: Piyano konseri; 22.30: Leh musikisi.

Moskova, saat 20: Straussun "Eğlenceli Harp" adlı opereti.

Belgrat, saat 21: Senfonik konser.

Viyana, saat 19.20: Valküre operası.

Kısa Dalgalar

Berlin

Çalışma saatleri: Saat 10.45 — 14.20 : 74 m. ve 31, 45 m. Saat 15.00 — 18.35: 31,38 m. Saat 19 — 23.35: 25. 49 m. ve 49. 83 m.

Londra

Çalışma saatleri: 10 — 12,20 : 25,53 m. ve 31, 55 m. Saat 13 — 15.45 : 16. 86 m ve 19, 82 m. Saat 16 — 18 : Gösterilen postalardan ikisi: 19,82 m. 25. 29 m. ve 31, 55 m.

Saat 19,15 — 23,30 : Gösterilen 2 veya 3 posta: 19, 60 m. 25, 53 m., 31, 55 ve 49, 10 m.

Sinemalar, Tiyatrolar

- ŞEHİR TİYATROSU : Saat 20 de (Tosun).
- HALK OPERETİ : Saat 20,45 te (Florya).
- TURAN TİYATROSU : Naşit-Halide saat 20,30 da (İpekçi Merhum) vodvil 3 perde.
- TAN : (Kadınlar Gölü) ve (Paganini).
- TÜRK : (Jan Dark).
- YILDIZ : (Serenad).
- SARAY : (Mişel Strogof).
- SÜMER: (Yataklı Vagon Kontrolörü)
- İPEK : (Bosna Sevdaları).
- MELEK : (Akşam Güneşi).
- ELHAMRA : (Şeytan Kardeş) ve (Madan. Çocuk İstemiyor).
- ASRÎ : (Petersburg Geceleri) ve (Bir Gönül Böyle Avlandı).
- ALKAZAR : (Ölüm Kasırgası) ve (Dantenin Cehennemi).
- MİLLÎ : (Samson) ve (Tarzan Yamyamlar Aras,nda).
- AZAK : (Pepo) ve (Jeneral Yen).
- FERAH : (Klo-Klo).
- HİLAL : (Monte Kristo) ve (Rozambo).
- KADIKÖY HALE : (Golem) ve (Fırtınadan Sonra).
- KADIKÖY SÜREYYA : (Samson)
- ÜSKÜDAR HALE: (Ali Baba) ve (Harun Reşit).

Davetler, Toplantılar

KONFERANS

Eminönü Halkevinden :

17-4-936 cuma günü saat 17,30 da Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda Mimar Şevki Balmumucugil tarafından (Yeni Ar) konulu bir konferans verilecektir. Bu konferans bütün yurddaşlara açıktır.

KONFERANS

Kadıköy Halkevinden :

17 Nisan 936 Cuma akşamı saat 21 de Evimiz kurağında Bay Niyazi Tevfik Yükselen tarafından (Türk Denizciliği) hakkında tarihi bir konferans verilecektir. Konferans bütün Yurtdaşlara açıktır.

C. MÜDDEİ UMUMİLİĞİNDEN :

Hopa Hakimliğine tayin edilip vazifesine gitmediği ve İstanbulda bulunduğu anlaşılan Edirne mahkemesi eski azasından Avukat Şevket Altındağın acele memuriyetimize müracaatı.

Askerlik İşleri

Eminönü Askerlik Şubesinden :

Askerlik kanununun bazı maddelerinin 2750 numaralı kanunile değiştiğinden yoklama kaçağı ve bakayaların hapis cezasile cezalanacakları 30-3-936 tarihli gazeteler le ilân edilmiş idi. Mezkûr kanun numarası 2750 olmayıp 2850 dir.

2862 numaralı kanunun muvakkat maddesi 18-6-936 tarihinden itibaren tatbik e dilmesi yazılacak iken 26/6/936 yazıldığı görülmekle keyfiyet tashihen ilân olunur.

Bakırköy AS. Ş. den :

1 — Nisan 936 celbinde şubemizden piyade sınıfına mensup 316 ilâ 327 doğumlu bakayalarla 328 doğumluların bakiyyesi ve 330 doğumlu Jandarma eratı sevk edilecektir. 2 — Şubede toplanma günü 21 Nisan 936 dır. 3 — Bedel nakti 20 Nisan 936 akşamına kadar kabul edilir. 4 — Alâkadaranın muayyen günde şubeye müracaat etmeleri.

Üsküdar Askerlik Şubesinden:

316-328 doğumlu piyade ve jandarma ve 330 doğumluların yalnız jandarma sınıfından olan erlerinin 21 Nisan 936 gününe kadar Şubede bulunmaları ve bedel verecek olanların bedeli ise 20 Nisan 936 akşamına kadar kabul edileceğinden bugüne kadar istidaları ile Şubeye gelmeleri.

Fatih Askerlik Şubesinden :

331 doğumlu ve daha eski doğumlulardan olup ta bu doğumlularla muameleye tabi ehliyetnamesini kısa hizmetliler 1 Mayıs 936 da ihtiyat subay okuluna sevkedileceklerinden 20-4-936 tarihinden itibaren şubeye müracaatları tebliğ olunur.

Hergün bir Hikâye

SELALAN KÖY

Peride CELÂL

— II —

Arkadaşım, oturduğu kütükten yavaşça kalkarak aşağıda yeşilliklerin içinde bir yığın harabe halinde görünen Selalan köyüne uzun uzun baktı. Sonra yavaş, hüzünlü bir sesle devam etti:

İşte bir zamanlar Yeşilçay köyünün güzelliği, oradaki insanların iyi yürekliliği dillerde gezerdi. Ve bu köyün ucundaki küçük kulübede nur yüzlü imam hacı Yusuf biricik kızının sevgisiyle mes'ut, bir ceylân gibi ince kıvrak ve o kadar da vahşi huylu olan Kamer de ihtiyar babasına son bir teselli gibi sarılmış, Mehmedin kaçıp gitmesiyle, derinden incinen gururunun acısını unutmıya çalışıyordu.

Bir kış kasabada "kar yolları kapamış,, dediler. Civar köylerden şehre kimseler inemediğini, köylerde kurtların hücumundan suların taşmasından korkulduğunu söylediler. Yeşilçayda Selbasan köylerin arasında idi.

Bir gece yarısı köyün bir yanını ince, parlak bir kuşak gibi saran çay taşmıya başlamış, köylülerin ummadıkları bir zamanda sular sokakları kaplamıştı. Yeşilçaylılar, büyük bir korku ve dehşet içinde evleri boşaltmıya bile vakit bulamıyarak sokaklara fırladılar. Herkes biribirine girmiş, analar çocuklarını, erkekler ihtiyarları kucaklamış işte buraya çamlı tepede doğru kaçışmaya başlamışlardı.

Sular diz boyunu geçtiği zaman son kaçanlardan birkaç delikanlı Kamerin suların içinde oraya buraya koşarak çırpındığını, babası Hacı Yusufu aradığını gördüler. Imam suların köyü kapladığını işitince kızına "bir bakayım,, diyerek, dışarı fırlamış, ve ortadan yok olmuştu. Kamer ıslak, perişan saçları omuzlarına dökülmüş, babasını nerelere gidip arıyacağını şaşırmış bir halde çılgın bakışlarını karanlıklarda gezdiriyordu. Gençler Kamere beraber gelmesi için yalvardılar. Vaktin dar olduğunu, biraz sonra suların insan boyunu geçeceğini söylediler. Fakat kızı kandırmak imkânı yoktu. Onlar pek üstüne varınca: "Babamı bulmadan ölürüm,, gitmem diyerek, ellerinden kurtulup yarı beline çıkan suların içinde "Baba.. baba,, diye, haykıra haykıra koşmıya çalışarak uzaklaştı. Onu kandıramıyan gençler Çamlıtepeye yalnız başlarına çıkmıya mecbur oldular ve orada biriken köy halkına vaziyeti anlatırken Imam Hacı Yusufun yerde baygın yattığını görünce müthiş şaşırdılar. Hacı Yusuf dışarı çıkıp sokakları doldurmıya başlıyan suları görünce şaşırarak, Kameri almak için evine doğru koşmıya başlamış, fakat birdenbire ayağı burkulup düşmüş, başı taşa gelerek bayılmıştı. Kaçanlardan birkaç kişi imamlarını öyle suların içinde baygın görünce hemen kucaklayıp Çamlıtepeye getirdiler.

Hacı Yusuf yavaş yavaş ayıldığı zaman köylüler acıdan yürekleri yanarak Yeşilçayın son enkazını, suların üzerinde sürüklenen çatı parçalarını seyrederek ağlaşıyorlardı. O telâşla Kamerin köyde kaldığı unutulmuştu. Hacı Yusufun gözleriyle kalabalığın arasında ilk arattığı Kamer oldu. Onu yakınında bulamayınca dehşetle yattığı yerden fırlıyarak etrafını aramıya başladı. Yeşilçaylılar Hacı Yusufu hiç bu halde görmemişlerdi. Beyaz sakalları, siyah cübbesi çamur içinde ve her zaman derin munis bakışlı gözleri oluklarından fırlıyacak gibi açılmış, çılgın manalarla dolu idi. Köylüler suların altında kalan Yeşilçayı, yıkılan, mahvolan yuvalarının derdini bir an için unutarak onu teskine çalıştılar. Kameri köyden çıkmıya bir türlü kandıramıyarak, ellerinden kaçıran gençler imamın etrafını alıp, acı ile titriyen boğuk bir sesle meseleyi anlattılar. Hacı Yusufun gözleri onları dinlerken manası boşalmış gibi donuklaşmıştı, fakat sonra birdenbire etrafını alan halkayı elleriyle koparır gibi ayırarak, aralarından fırladı. Köylülerin mâni olmasına vakit kalmadan o cübbesinin siyah etekleri karanlıkta uçuşarak sırttan aşağı müthiş bir hızla inmeye başlamış, biraz sonra Yeşilçaya doğru suların içinde kaybolup gitmişti.

Meziyet acı acı gülümsiyerek yüzüme baktı ve gözlerimin ıslaklığından duyduğum teessürü hissederek, devam etti:

— İşte Selalan köyünün macerası. Her halde pek tatlı olmasa gerek. Köyleri mahvolduktan sonra Yeşilçaylıların herbiri bir yana dağıldı. Suların çekilmesinden sonra da imam Hacı Yusufla kızının cesedini çok aradılar. Bulmak mümkün olmadı. Galiba onları sel alıp gitmişti. Fakat o zamanlar Yeşilçaylılar başka türlü düşündüler.

Meziyet eliyle işaret ederek beni yanına çağırdı. Sırtın başına doğru biraz daha ilerliyerek, parmağı ile Selalan köyünün harabelerinin ortasına doğru dalları biribirine kavuşarak dolanmış yemyeşil iki söğüt agacını gösterdi:

— Dediler ki "Baba kızın kavuşup semaya süzüldükleri bu noktada birkaç yıl sonra böyle birdenbire iki yeşil söğüt bitti ve onların vefakârlığını insanlara unutturmamak ister gibi böyle biribirine dolanarak kısa bir zamanda yeşerdiler...

BULMACAMIZ

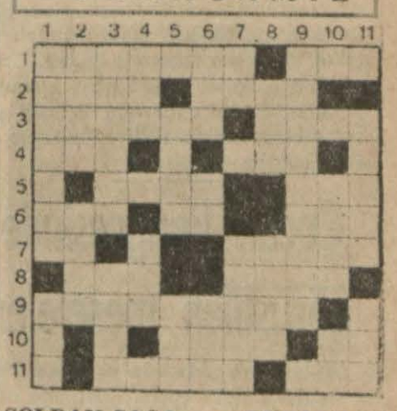

SOLDAN SAGA ve YUKARDAN AŞAGI

1 — Güzel san'atler mektebi (7). Cezire (3).

2 — Siyah (4). Damen (4).

3 — Anadoluda bir dağ (6). Kadeh (4).

4 — Geniş değil (3). Demir ip (3).

5 — Hayvan yemi (4). Sonuna bir (tik) ilâve ederseniz uzanır ve kısalır (3).

6 — Denizin yükselmesi (3). Beygir (2). Büyük (3).

7 — Köpek (2). Kötek (5).

8 — Kabile (3). Dünya (4).

9 — Azlık (9).

10 — İstirahat (4.) Nota (2).

11 — Noksan (5). Kâse (3).

DUNKU BULMACAMIZIN HALLI

1 — Şapka (5). Ilık (4).

2 — İt (2).

3 — Paskalya (8). Er (2).

4 — Lâle (4).

5 — Anatomi (7).

6 — Milyon (6).

7 — İlkah (5).

8 — Al (2).

9 — Oh (2). İp (2).

10 — Kile (4). İmza (4).

11 — Fren (4). Sapan (5).

Poliste

Nişantaşındaki facia

Bir muallim, sevdiği kızı tabanca ile yaraladı kendisi de öldü

Maçkada Cami arkasında yeni sokakta 54 numaralı evde oturan Hayri isminde bir gençi Rana ismindeki bir kızı tabanca ile yaralamış, kendisi de bir kaza sonunda ölmüştür. Hâdisenin tafsilâtı şudur:

Sultanahmetteki Terzi mektebinde muallim olan Hayri, bundan bir müddet önce talebesi Rana ile tanışmış ve evli olduğu halde kızı sevmiştir. Hayri ile Rana, mütekabil bir aşk ve itimat içinde gezmiye gitmiye başlamışlar ve hattâ muaşakayı zavallı bir ev kadını olan Zehraya da hissettirmişlerdir.

Karı kocanın arasındaki geçimsizlik bir müddet devam etmiş ve bu suretle günler geçmiştir. Nihayet Hayri, geçen cumartesi günü ortadan kaybolmuş ve iki gün eve uğramamıştır. Eşi Zehra, vaziyetten şüphelendiği için polise haber vermiş, bu sırada Rananın ailesi de zabıtaya başvurmuştur. Polis, genç âşıkla ma şukasını ararken Hayri, pazartesi akşamı Rana ile beraber eve gelmiş, odasına çıkmıştır.

Zehra bu vaziyetten büsbütün şaşırmış, kocasına maksadının ne olduğunu sormak istemiştir. Aralarında geçen kısa bir münakaşa üzerine Hayri silâhını çekerek karısına hücum etmek istemiş, kadın derhal kendini dışarı atmıştır. Fakat, Hayri bu sefer, silâhını Rananın üzerine çevirmiş ve ateş etmiştir. Çıkan kurşun genç kızın göğsüne isabet etmiştir. Hayri, bunu müteakip, odadan çıkarak merdivenlerden inmeğe başlamış, fakat ayağı takılarak yüzü koyun yere yuvarlanmıştır. Elinde bulunan tabanca bu sırada kazaen patlamış ve çıkan kurşun başına rastgelerek ölümünü intaç etmiştir. Hastahaneye kaldırılan Rananın yarası hafiftir. Müddeiumumî muavinlerinden Muhlis, hâdiseye el koyarak tahkikata başlamıştır.

Otomobil altında

Hasköyde Keçeci mahallesinde Çıkmaz odalar sokağında 13 numaralı evde oturan şoför Hayrinin idaresindeki 2495 numaralı otomobil Dolmabahçe caddesinde, bir taraftan öteki tarafa geçmek istiyen seyyar hamal Ali Abbasa çarparak yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

Şoför hakkında takibata başlanmıştır.

Bir kadın kıskançlık yüzünden ağır yaralandı

Ayaspaşada Bosfor Palas apartmanında matbaacı Osman Beyin dairesinde hizmetçi bulunan Sabahat namında bir kadın, dün akşam üzeri, apartmana gelen Cemal isminde biri tarafından kıskançlık yüzünden muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. kadın Zükûr hastanesine kaldırılmış, nöbetçi müddeiumumisi Ferhat işe vaz'ıyet etmiştir. Carih derhal yakalanmıştır. Kadının göğsünden üç ağır yarası vardır.

Bir çocuk araba altında yaralandı

Arap camide Mahmudiye caddesinde 223 numaralı evde oturan Bekirin on buçuk yaşlarındaki çocuğu, Mahmudiye caddesinde oynarken Mustafanın idaresindeki 4203 numaralı çift atlı arabanın sademesine uğramıştır. Çocuk, arabanın altında kalmış, muhtelif yerlerinden yaralandığından Beyoğlu Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

Böylesi de hiç görülmemiş!

Küçükpazarda oturan Hikmet, bir şüphe üzerine karısını takibe başlamış, fakat bununla da iktifa etmiyerek Rasim isminde birisine 10 lira vermek suretile, karısını yüzünden yaralamasını teklif etmiştir. Beş lirasını peşin alan Rasim, Küçükpazarda Şefikanın yolunu beklemiş ve elindeki bıçakla kaşının üstünden yaralıyarak kaçmıştır. Suçlu kör Hikmetle Rasim Tevkif edilerek dün istintak hâkimliğine verilmişlerdir.

Gümrük memurları arasında değişiklik

Ankara, 15 (Tan) — İzmir İthalât gümrüğü baş muayene memurluğuna Samsun gümrüğü baş muayene memuru Mazhar, İstanbul gümrük baş direktörlüğü büro işleri direktörlüğü büro işleri memurluğuna tetkik direktörlüğü şeflerinden Şevket, Tekirdağ muayene memurluğuna Samsun gümrüğü muayene memurlarından açıkta Ziyaettin, Trabzon dahilî ticaret gümrüğü idare memurluğuna Trabzon gümrüğü merkez memurluğu kadrosundan açıkta muayene memuru Şükrü, Urfa gümrüğü ikinci sınıf ambar memurluşuna Mardin gümrüğü üçüncü sınıf ambar memuru Süreyya tayin edilmişlerdir.

Çocuk kongresinde görüşülen meseleler

4 Nisanda Atinada açılacak Balkan devletleri çocuk esirgeme dernekleri kongresinden dönen Dr. Bakteriyoloğ İhsan Sami, kendisile görüşen bir muharririmize kongre hakkında şu izahatı vermiştir:

"— Kongreye Balkan devletleri arasında yalnız Arnavutluk hükûmeti iştirak etmemiştir. Yunan Sıhhat Bakanının nutku ile açılan kongrede, Çocuk esirgeme kurumlarının hazırladıkları raporlar okundu. Çocukların doğmadan evvel ve doğduktan sonra himayesi için esaslı kararlar alındı. Bu arada yetim ve yetimhane tabirlerinin ilgası münasip görüldü. Kongreden sonra, murahhaslara Atinadaki çocuk himaye enstitüleri gezdirildi. Kongre, iki sene sonra Belgratta ikinci toplantısını yapacaktır.„

Üniversitede toplantı

Bugün, Üniversite, rektörü Cemil Bilselin, riyasetinde, Üniversite dekanları, profesörlerin yabancı diller mektebi müdürü Profesör Spitzer de bulunduğu halde bir toplantı yapılacaktır. Bu toplantıda, lisan imtihanları şekli kararalaştırılacaktır.

Bu kararlar, pazartesi günü diğer mektep hocalarına bildirilecektir.

Staj usulü bu yıl tatbik edilecek

Ankara, 15 (Tan) — İhtiyat subayların staja tâbi tutulabilmelerini temin edecek olan kanun lâyihaları Kamutayın alâkalı encümenlerinden geçmiştir. Bu lâyihalar, gelecek hafta Kamutay umumî heyetinde görüşülecek ve staj usulünün tatbikine haziranda başlanacaktır.

Tarım Bakanı Muhlis Erkmen Muğlada

Muğla, 15 (A.A.) — Tarım Bakanı Muhlis Erkmen buraya gelmiş ve Marmarise gitmiştir. Akşam dönecek lerdir. Yarın Dalamanda pamuk ve hayvan yetiştirme işlerini incelemek üzere Dalamana gideceklerdir.

Kammerer Ankaraya gitti

Tokyoya tayin olunan Türkiyenin eski Fransız Büyük Elçisi Kammerer, hükûmetimiz erkânile vedalaşmak üzere dün akşamki ekspresle Ankaraya hareket etmişlerdir.

M. Kammere, ayın 18 inde İstanbula dönerek, Unyon Fransez balosunda hazır bulunacak ve Fransaya dönerek Japonyaya gidecektir.

Yeni elçi Ponsonun bu ay sonunda şerhimize gelmesi muhtemeldir.

Eden Alman sefirinin cenaze merasiminde

Londra, 15 (A.A.) — Trent Parkda Baldvin'le görüşmüş olan Eden bu sabah Londraya gelmiştir. Eden, Sir John Simon ve Mansell ile birlikte, ölen Alman büyük elçisi Von Hoesch'in cenaze alayına Victoria istasyonuna kadar ve yaya olarak iştirak etmiştir.

Von Hoesch'ün cenazesini havi tabut Londra sokaklarından bir top arabası üstünde geçirilerek Victoria garına götürülmüştür. Dauvres'den bir İngiliz muhribine yüklenecektir.

Müthiş bir kaza

Tokyo, 15 (A.A.) — Tarakuma'da bir kablonun kopması, yüzünden 82 maden işçisini taşımakta olan bir kafes 2000 kadem derinliğindeki bir maden kuyusuna yuvarlanmıştır. 49 kişi ölmüş, 20 kişi ağır yaralanmıştır.

Erkânı harbiyeler temasa giriştiler

Belçika sahillerine 6 İngiliz fırkası gönderileceği söyleniyor

[Başı 1 incide]

başkan vekili General Mouchard'dır. Müzakerelere bugün saat 11,30 da Amirallik dairesinde başlanacaktır.

Belçika sahillerine asker göndermek meselesi

Paris, 15 (A.A.) — Ekselsiyor gazetesinin Londra muhabirinin mevsuk membadan öğrendiğine göre, erkânı harbiyeler arasında yapılan görüşmelerden hiç bir teknik plânın kurulması beklenmemektedir. Bu görüşmelerden beklenen netice, son seneler zarfında tespit edilmiş olan direktiflerin yenilenmesi ve tebarüz ettirilmesidir. Görüşülecek mevzulardan biri de Belçika sahillerini bir muhtemel Alman istilâsından kurtarmak için en az altı fırkalık bir İngiliz kuvvetinin Belçikaya yollanması meselesidir.

Erkânı harbiyeler arasında görüşmeleri lüzumsuz bulan Guotidien gazetesi şunları yazıyor:

"Vaziyet 1914 senesine nisbetle, baştan başa tebeddül etmiş bir haldedir. İngilizler, görüşmelerin hiç bir siyasal mahiyet taşıyamıyacağını, yani İngiliz zabitlerinin hiç bir taahhüt altına giremiyeceklerini kat'î olarak söylemişlerdir.

Bundan başka İngiltere askerî sistemini hiç bir şekilde değiştirmiye cektir. Belçika hükûmeti, kendisini Fransız - Belçika mukavelenamesini değiştirmeye mecbur eden bir muhalefeti nazarı itibara almalıdır. İtalyanlara gelince, onlar,bayraklarını Tsana gölü kıyılarına çekmiş bulunmaktadırlar. İtalyan Generallerinin rahat rahat askerî sırlarını İngiliz generallerine söyliyeceklerini tasavvur etmek imkânsızdır.

Şunu unutmamak lâzımdır ki, Fransanın kuvveti ve askerî projeleri hakkında eski müttefikimiz İngiltereye malûmat vermek bizim için bir parça tehlikelidir.

İngiltere Fransız ve Alman plânlarını yaklaştırmağa çalışıyor

Londra, 15 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor: Dış işleri Bakanlığı, Alman tasavvurları hakkında bazı izahat istemek üzere yakında Alman Dış Bakanlığına gönderilecek olan İngiliz muhtırasını kaleme almakla meşguldür.

Söylendiğine göre, Britanya hükûmetinin Alman ve Fransız sulh plânların arasında bir telif yapılmasına teşebbüs etmesi muhtemeldir. Herhalde, İngiltere, İtalya ile Habeşistan arasındaki sulh müzakeratı meselesi halledildikten sonra kendi kat'î vaziyetini kararlaştıracaktır.

Eden Cenevreden döndükten sonra

Londra, 15 (A.A.) — Deyli Telgraf gazetesi yazıyor: Eden, Almanyanın sulh teklifleri hakkında yeni izahat talep etmesi için Lokarno devletlerinin Cenevrede kendisine verdikleri vazifeyi bizzat ifa etmek fikrindedir. Binaenaleyh kat'î müzakerelere başlanması için Edenin Cenevreden dönmesini beklemek lâzımdır. Britanya hükûmeti, Ren meselesinin halli hususundaki müzakerelerin henüz akim kalmadığından dolayı İngiliz noktai nazarının Fransa ve Belçikanın kabul etmiş olmalarından dolayı bilhassa memnundurlar.

İngilizler sarih taahhütlere girmiyorlar

Londra, 15 (A.A.) — Delegasyonların muhafaza etmekte oldukları son derece ketumiyete rağmen Havas Ajansının muhabiri, erkânı harbiyeler arasındaki görüşmelere iştirak eden İngiliz delegelerinin her türlü sarih taahhütlere girişmekten içtinap etmeleri için talimat verilmiş olduğunu öğrenmiştir. İngilizler, herhangi bir taarruza düçar olacak devletin emrine âmade kılmacak kuvvetlerin mikdarını tesbit etmek istememektedirler. Binnetice erkânı harbiyeler arasında itilâfın kara, hava ve deniz meşaisi birliği yapılmasına müteallik bir takım umumî ahkâma münhasır kalması muhtemeldir.

Eden Cenevreye döndü

Londra, 15 (A.A.) — Eden saat 14 de Paris yoliyle Cenevreye hareket etmiştir.

Devletler Boğazlar notamızı gayet iyi karşılıyorlar

[Başı 1 incide]

rin hergün düşmekte olduklarının görüldüğü bu karışık zamanda, Türk Cümhuriyetinin kendi emniyetini temin etmeyi düşünmüş olması hiç te şaşılacak bir şey değildir. Türkiyeyi ikiye ayıran Boğazların askerlikten tecrit edilmiş bulunması hali hazırda Türk arazisinin emniyeti için büyük bir tehlikedir. 1923 mukavelesi ile tespit edilmiş olan statü, tadilsiz kalamaz. Bunun içindir ki, Türkiye hükûmeti, 11 nisan tarihli notası ile alâkadar devletlere, ayni zamanda Türkiyenin emniyetini temin eden Karadeniz ile Akdeniz arasında serbest seyriseferi garanti eyleyen yeni bir Boğazlar rejimi vücuda getirmek için müzakerelere hazır olduğunu bildirmiştir. Yuğoslavya, Türkiyenin müttefiki sıfatile, Türk hükûmetinin teklifini, Balkan Antantı dost ve müttefikleri ile itilâf halinde, en büyük bir hüsnüniyetle tetkik edecek ve bu meselenin müsait bir hal suretine vasıl olmasına gayret edecektir.

Türk notası kuvvetli delillere istinat ediyor

Atina, 15. (A.A) — Türk notasını mevzuubahis eden Vradini gazetesi diyor ki :

" Boğazlar meselesi hakkındaki Türk notası çok kuvvetli deliller taşımaktadır. 1923 rejimi, bugün devrilmiş bulunan esaslar üzerine kurulmuştu. Bu itibarla, Türkiye her ihtimale karşı, topraklarının askerî bakımdan en zayıf olan mıntakalarının müdafaasını düşünmektedir. Bu işte alâkadar olan devletlerin üçü, yani İngiltere, Romanya ve Sovyet Rusya Türk dileğine hiç bir itirazda bulunmuyor görünmektedirler.

Şunu ehemmiyetle kaydetmek lâzımdır ki, komşu ve dost Cümhuriyet, emniyetine mütallik bu çok mühim meselede, tam bir dürüstlükle hareket etmiştir.

Türkiye çok dürüst yol tutmuştur

Paris, 15 (A.A.) — Debats gazetesi Boğazlar hakkındaki Türk notasını mevzuu bahsederek diyor ki:

"Emrivâki yapanlar hilâfına Türkiye çok dürüst yol tutumuştur. Oeuvre gazetesi, Türk talebinin haklı ve delillerin doğru olduğunu yazarak diyor ki:

"Türkiye pakt bozanlara arsıulusal dürüstlük dersi vermektedir."

İngilizlerin tasvibini kaydeden gazete Italyan tefsirlerini tenkit ediyor.

Lehliler de muahedeleri çiğnemediğimizi söylüyorlar

Varşova, 15 (A.A.) — Paskalya yortuları dolayısile matbuat, hakkında neşryatta bulunmaksızın Türk talebini haber vermektedir. Bu habere ait serlevhalarda, gazeteler Türkiyenin muahedeleri çiğnemeksizin Boğazları tahkim etmek istediğini yazmaktadırlar.

Kurjer Wvarszavski gazetesinin ileri sürdüğü bir tahmine göre, Türkiye gayri askerî bir hale ifrağ edilmiş olan mıntakayı işgal ederek ağır toplar yerleştirecek, fakat, çok büyük masraflar istilzam edilecek olan kale inşaatında bulunmıyacaktır.

Sovyet Rusya gazeteleri Türkiyeye müzahir

Moskova, 15 (A.A.) — Boğazlar hakkındaki Türk notasından bahseden Krasnaya Zvezda gazetesi baş yazısında diyor ki:

"Beynelmilel vaziyet, 1923 deki vaziyete nazaran Radikal surette değişmiştir. Dünyanın bazı mıntakalarında halen harp mevcuttur. Almanyanın tecavüzkâr hareketleri ise harp tehlikesinin her gün daha ziyade vehamet kesbettiğini göstermektedir. Bu vaziyette, Türkiye hükûmetinin Lozan mukavelesinde yazılı dört devlet garantisinin kıymetini kaybettiği hakkındaki beyanatı tamamen kabili izahtır.

Sovyet hükûmeti, Boğazlar mıntakasını daima Türkiyenin ayrılmaz bir parçası olarak telâkki etmiştir. Daha Lozan konferansı esnasında, Sovyet delegeleri Türkiyenin bu mıntakada tam hakimiyetini müdafaa eylemişlerdi. Bugün de Sovyet Rusya, müteaddit defalar sulh aşkını isbat eden dost Türkiyenin, buugünkü gergin beynelmilel vaziyette kendi emniyetini tahtı temine almak arzusunu tamamen meşru bulmaktadır.

Yollar ve münakalât halk komiserliğinin organı olan Gudol gazetesi, tek taraflı olarak muahedeleri ihlâl eden Almanya ve Avusturyadan başka bir tarzda hareket ederek Boğazlar rejiminin değişmesi hakkında müzakereler teklif eyleyen Türkiyenin hattı hareketinin nüfuzlu İngiliz ve Fransız gazeteleri tarafından tasvipkâr bir tarzda telâkki edildiğini tebarüz ettirdikten sonra diyor ki:

"Sovyet Rusyaya gelince, Türk delegeleri, Boğazlara Türk hakkı hakimiyetinin yeniden tamamen konması meselesini ileri sürdükleri zaman bu delegelere daima müzaheret etmiş olan Sovyet Rusya, bugün de dost Türkiye cümhuriyetine tam surette müzaheret eylemekte ve yaptığı teşebbüsün, sulhün idame ve takviyesine alâkadar bulunan herkes tarafından tasvip edileceğini ümit eylemektedir. Hiç kimse, Türkiye tarafından Boğazların tahkim edilmesinin tamamen tedafüî bir ehemmiyeti haiz olacağına şüphe edemez.„

Liohkaya İndüstria gazetesi de şu mütaleada bulunuyor:

"Samimî bir sulh ve kollektif emniyet taraftarı olduğunu isbat eden Türkiye cumhuriyetinin şimdi istediği, yalnız kendi memleketi için emniyet garantisidir. Sovyet Rusyanın evvelce ve şimdi de noktai nazarı Boğazların, Türk topraklarının ayrılmaz bir parçasını teşkil eylediği ve Boğazlar rejiminde hâsıl olacak bir değişmenin hiç kimse için hiçbir tehdit mahiyetini haiz olmadığıdır. Çünkü bu, ancak memleketin hayatî menfaatleri sebebile ileri sürülmüş bir tekliftir.„

Üniversite rektörünün konferansı

Boğazlar mukavelesindek teminat ortadan kalktı

Başı 1 incide

Üniversite konferans salonundaki kalabalık dinleyiciler

1923 Yılı temmuzunun 24 üncü günü Lozanda imzaladığımız andlaşmalar 5 mukavele ve 12 protokoldan ibarettir. Bu 5 mukaveleden birincisi, Boğazlar mukavelesidir. Bu mukavele imzalanırken çok çekişmeler oldu.

Boğazların durumu üç devrede toplanır. Birinci devir 1841 yılına kadar, mutlak kapalı devirdir. İkinci devir, andlaşmalara bağlı olarak 1841 yılından Harbi Umumiye kadar olan devirdir.

Üçüncü devir ise, Lozandan sonra Lozan andlaşmasının Boğazları açtığı devirdir. .

Lozan mukavelesinin 20 maddesi vardır ki dört esasta toplanır:

1 — Geçiş serbestliği,

2 — Boğazların askerlikten tecridi.

3 — Geçiş organizasyonu ve Boğazlar komisyonu.

4 — Teminat meselesi.

Birinci esas nokta : Türkiyenin harbe girdiği veya girmediği takdirdeki bütün ihtimalleri gözönünde tutmak suretile yapılmıştır. Bunda, ticaret gemileri üzerinde kolay anlaşılmış, fakat harp gemilerinin geçmelerinde kolay bir teşebbüs elde edilememiştir.

İkinci esas: Boğazların askerlikten tecridi meselesi idi. Dünya harbinin, tesiri altında, yenilmez ordu ve donanmaların yenildiği, Çanakkalede istihkâmların kaldırılması istenildi, Tersane, üssübahrî ve tecavüzî mahiyette hiçbir şeyin yapılmaması istenildi. Devletler bunları çok kuvvetli ve şiddetli olarak iltizam ettiler. Türkiye için bu güç bir iş idi. Heyeti murahhasamız çok çalıştı. Bunun tehlike ve mantıksızlığı izah edildi. Ve en nihayet devletler tekliflerini, bir siyasînin dediği gibi sembol haline getirdiler.

Tersane yapmamızı, fakat bir taraftan diğer tarafa asker geçirmemizi, donanmamızın, Boğazlarda dolaşmasını kabul ettiler.

Kontrol meselesine gelince, Türkiye bu işte pazarlığa bile girişmedi. Ve Türkiyenin işlerine başkalarının karışmasının bir ölüm olduğunu ve asla kabul edemiyeceğini söyledi.

Üçüncü esas: Organizasyon meselesi idi. Devletler, öyle düşünüyorlardı ki, Boğazları kendileri kontrol edecekler ve bu suretle Boğazla bir yer almış olacaklardı. Bunu reddettik ve Boğazlar Komisyo Boğaz sularını kontrol eder şek girdi.

En canlı nokta, Boğazların ni yet mahdut ta olsa açılmış olm idi. Bu vaziyette Türkiyeye temi verilmek lâzımdı. Devletler, bu te nat meselesinde o kadar hüsnü yetle hareket ettiler ki teşekkür etmemiz lâzım gelir. İngiltere Ha ciye Vekili, bu vaziyette şunları s ledi: "Türkiye, zaptedilemez tahkem bir kale olmuştur. Bun yanında, askersizleştirmeği isten hiç kalacak.„

Bu teminat meselesi üzerinde bit edilen maddelere göre, Türkiyi tehdit eden bir tehlike olu takdirde dört büyük devlet, İngi re, Fransa, Japonya ve İtalya olmağa çalışacaklardı ve bu müteakip, Boğazlar tamamile kap nacaktı.

Devletlerin bu teminatı verdik devrin, psikolojisini tetkik etmek zımdır. O zaman bütün devletler rasında bir silâhsızlaşma cereyvardı ve devletler bu yolu takip yorlardı. Milletlerin arasında doğ cak tehlikelerin önüne geçmek için rışı kuvvetlendirmek için,silâhsızlamak en iyi bir çare olarak kabul diliyordu. İşte bu devirdedir ki, teminat mühim idi. Dünya, o günün yürüyüşünü takip etse idi, çok iyi lurdu.

Teminat işlemez bir hale gelmiştir

Gazetelerde okuduğunuz notaçok iyi yazıldığı gibi bu teminat işlemez bir hale geldiği izah edilmiştir. Bugün her devlet, her cephe silâhlanmıya başladı. Lokarno, devletlerin, biribirlerine olan karşılıteminatları idi. Ren hâdisesi ile ortadan kalktı ve bu suretle temin fikrinin değeri kalmadı. Bugün de büyük devlet verdikleri teminatı pacak vaziyette değildir. Birisi harptedir. Bundan dolayı, Lozan, ğazlar mukavelesindeki teminat ğerini kaybediyor ve buna da kiye sebep olmuş değildir, olmuş Teminat mütemmim bir parça ğundan teminatsız mukavelenin kıymeti kalmamıştır. Hukuku Düde bir kaide vardır. Andlaşmalar andlaşmayı değiştirebilme, saraten yazılı ise mesele yoktur. Yazılı değil ise zımnî olarak bir hüküm zılı farzedilir. O hüküm de Sebepler ve durumlar değişirse kâm da değişir. Bu suretle, bir let, bu vaziyetler hâsıl olunca, laşmaların değişmesini ister. Çünmilletlerin biribirile olan münbetlerinde anda bağlı olmak esas Tarihin büyük bir devrini yaşıve yapan Türkler, her devirde leri yerlerine getirmişlerdir. Atasistemi de bu esasa bağlandığı Boğazlar hakkındaki sözünü de muş, hukukî bir şekilde hareket miştir.

Büyük bir siyasînin dediği andlaşmalar, devletleri, onu yırtğa mecbur edinceye kadar bağsözüne uyan bir millet değiliz. Fabizim politikadaki gösterdiğimiz yük maharet, dünyanın her tarada sitayişlerle karşılanmıştır. Türyenin, yurdunun emniyetini temiçin, mecbur olduğu devletleri vaziyeti tetkike davet etmesi kasasil bir ses, insanlık tarihinde nüz yükselmiş değildir.

Boğazlar meselesinde teminat tadan kalkmıştır, işlemez bir hageldiği muhakkaktır. Devletler bu sil sesi, haklı görürlerse mesele haklı bulmazlarsa, biz de işlemez teminatı, bizim gibi yoktan teşvar olan ve şeref ile yaşıyan bir mlet olmak itibarile hiç tereddüt meden tanımıyabiliriz.

Adana Pamuk üretme çiftliği Direktörlüğünden:

	Asgari	Azamî	
Benzin	800	1200	Teneke
Gaz	1300	1600	„
Mazot	4000	5000	„
Valvalin	50	80	„
Vakum	900	1000	Kilo
Gres	400	600	„

Pamuk Üretme Çiftliğinin Şubat 937 sonuna kadar ihtiyacı olan ve yukarıda cins ve mikdarı yazılan yanıcı maddeler kapalı zarf usulile münakasaya konulmuş isede fiatlar muvafık görülmediğinden pazarlık suretile satın alınacakdır. İhale 22-4-936 gününe tesadüf eden çarşamba günü saat 15 de Tohum İslâh İstasyonunda yapılacakdır. İlk teminat 1534 lira 20 kuruştur. Muhammen bedeli 20456 liradır. Şartnameyi görmek ve fazla izahat almak isteyenlerin Tohum İslâh İstasyonu Direktörlüğüne müracaatları. ve isteklilerin muayyen gün ve saatta Adana Tohum İslâh İstasyonunda bulunmaları. (1886)
2711

Konya ilbaylığından:

Konya Vilâyeti bir Kompile Sondaj aleti alacaktır. Sondöz Elmas ve Perküsyon ile işleyebilecek ve her hangi bir istikamette delik delebilecek ve her türlü toprak ve kayada işleyebilecek Dokuz santimetro kutrunda bir boruyu yüz elli metro derinliğine indirebilecek kabiliyette olmaları.

Sondözlerin Sıkleti azamî iki ton olacaktır. Sondözlerin nümune çıkacak aletlerle mücehhez olması gerektir. İsteklilerin teklif mektuplarını Nisanın 30 uncu Perşembe gününe kadar Konya Vilâyetine yollamaları ve fennî mütemmin malûmat için Konya Vilâyetine müracaat etmeleri. (1858)
2687

Konya ilbaylığından:

1 — Konyaya 10 kilometre mesafede Sille ve 20 kilometre mesafede Altınapa mevkilerinde yapılacak baraj yerlerinde 37, 47, 62 mili metre kutrunda icabına göre dört metrodan 30 metroya kadar Sondaj yapılacaktır.

2 — Karamanda tazyıklı su bulmak için iki mevkide azamî yüz elli metre sondaj yapılacaktır. Muvaffakiyet husulünde Sondaj ameliyesi Konya ovasının muhtelif yerlerinde tekrar edilecektir.

3 — Bu sondajları yapmak ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 30 Nisan 936 tarihine müsadif Perşembe günü saat on beşe kadar Konya Vilâyetine müracaatları ilân olunur. (1859)
2688

HAYAT Sigortalarında Değerli Bir Yenilik

Bundan böyle, en büyük felâket olan ölüm ve malûliyetin acılarından çoluğunuzu, çocuğunuzu, kendinizi ve yakinlerinizi :

Malüliyeti de temin eden Senelik Temettülü Tam Muhtelit Sigorta

ile koruyabilirsiniz. Bu sigortayı memleketimizde yegâne tatbik eden :

ANADOLU ANONİM Türk Sigorta Şirketi

yaptığı bu yeni nevi ile hayat sigortalarında mühim bir inkılâp yapmıştır. Çünkü bu sigorta ile :

Ölüm ve malûliyet temin olunur — Her sene nakdî temettü verilir — Vefat halinde müemmen meblâğ derhal ödenir — Mukavelenamenin hitamında sigortalı hayatta bulunursa ve malûliyete uğramamış ise müemmen meblâğ % 10 fazlasiyle tediye olunur — Muvakkat ve daimî malûliyet müddetince ücret alınmaz — Daimî malûliyet halinde müemmen meblâğın % 10 u senelik irat olarak verilir ve vefatta veya mukavelenamenin hitamında müemmen meblâğ yene tamamen ödenir.

Diğerlerinden çok üstün faideleri olan bu sigortanızı yaptırmak üzere şu adreslere müracaat ediniz :

ANADOLU Sigorta Şirketi

Muamelât merkezi :
İstanbul Yeni Postane karşısında Büyük Kınaciyan Han.

TELEFON 24293 24294

2465

Gedikpaşada Jandarma Dikim Evi Direktörlüğünden:

Aşağıda mikdar ve ilk güvenmesi yazılı makara ipliği açık eksiltme ile satın alınacaktır. Eksiltme 27 Nisan 936 pazartesi saat on beşte Gedikpaşadaki Jandarma Dikim Evi binasında Müdüriyet Dairesinde müteşekkil Komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin ihale günü belli saatta ilk güvenme Maliye Makbuzu veya banka kefalet mektubunu ve kanunun sarahati dairesindeki belgeleri hamil oldukları halde Komisyona gelmeleri . 7,000,000 metre renkli iplik tahmin bedeli 2800 lira ilk güvenmesi 210 lira. (1917)
2763

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum İdaresi ilânları

Muhammen bedeli 197000 lira olan (20,000) ton yerli maden kömürü 29-4-936 Çarşamba günü saat 15,30 kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 11100 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 9,85 lira mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden alınabilir. (1949)
2816

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

Belediye matbaasında basılan 4000 cilt tahsildar makbuzlarının ciltlenmesi ve numaralanması pazarlığa konulmuştur. Beher cilt için 3 kuruş bedel tahmin olunmuştur. İstekliler 9 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 18-4-936 cumartesi günü saat 10 da Levazım Müdürlüğünde bulunmalıdır. (2036) (B.)

Hepsine 180 lira kıymet tahmin olunan Maslaktaki yol tamirat garajında bulunan iki hurda kamyon ile 20 ton kadar demir ve çelik olduğu yerde açık artırma ile satılacaktır. İstekliler 13 lira 50 kuruşluk muvakkat teminatile 17-4-936 cuma günü saat 10 dan 12 ye kadar orada bulunacak memuruna müracaatları. (2039) (1).

KİNOPRİN kaşeleri HER YERDE 7½ KURUŞ
BAŞ-DİŞ-ROMATİZMA AĞRILARİLE-GRİP VE NEZLEYE KARŞI BİRİCİK İLAÇTIR

35 yaşında bir kadın

19 yaşında sarışın bir kızın

Nişanlısını kaçırıyor

Mahirane hiyanet

35 yaşlarında bulunan Bayan Sacide, 19 yaşlarında bir sarışın kızın zengin,bir tüccar olan nişanlısını ayartmağı ve aşkına rakib olmağı kurmuştu. Bayan Sacide zeki ve dessas idi. Maksadına nail oldu. Çünkü, o da rakibesi kadar genç ve şayanı arzu görünmeğe muvaffak olmuştu. O, Biocel tabir edilen ve her beşereye gençlik ve güzellik veren kıymettar bir cevherin Viyanada keşfedildiği hakkında yazılan makaleleri okumuştu. Cilt için elzem bir unsur olan işbu cevherin Tokalon kremi terkibinde bulunduğunu öğrenince hemen her gün muntazaman Tokalon kremini kullanmağa başladı. Bir ay zarfında buruşuklukları tamamen zail olduğu ve cildi her genç kızın cildi kadar taze ve açık bir hal aldı.

Cilt, Biocel cevherini kaybedince yüzün adeleleri zayıflar ve buruşukluklarla çizgiler meydana çıkar ve cilde bu cevheri iade edince bunlar tamamen zail olur.

Viyana Üniversitesi profesörü doktor K. Stejskal, bu kıymettar cevheri dikkatle seçilmiş genç hayvanların cildinden istihsale muvaffak olmuştur. Her akşam yatmazdan evvel cild için elzem bir unsur olan Biocel Tokalon kremi kullanıldıkta her kadın, bu çizgi ve buruşukluklardan kolayca kurtulabilir. Solmuş cildini gençleştirebilir ve 10-20 yaş daha genç görünebilir.

KARON Alman kitabhanesi
BEYOĞLU TÜNEL MEYDANI 523

CAN KURTARAN

Aybaşı bezlerini yıkamak ve onlarla uğraşmak zahmetinden kadınları yalnız "FEMİL" kurtarmıştır. Gayet sihhîdir. Bir defa kullanan kadın daima '(FEMİL" kulanacaktır. Her eczanede bulunur.

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan : Tamamma 55380 lira kıymet tahdir olunan Beyoğlunda Asmalımescit mahallesinin Mezarlık caddesinde kâin eski 47 ve yeni 59 No: lu bir bap otelin 128 hisse itibarile 32 hissesi açık artırmaya konulmuş olup 2-5-936 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 18-5-936 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar İstanbul Dördüncü İcra dairesinde satılacaktır. Arttırmaya iştirak için yüzde yedi buçuk teminat akçesi alınır. Müterakim vergi, Belediye rüsumu borçluya aittir. Artırma bedeli muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde ihale yapılacaktır. Aksi takdirde en son artıranın taahhüdü baki kalmak üzere artırma on beş gün daha temdit edilerek 2-6-936 tarihine müsadif salı günü ayni saatte en çok artırana ihale olunacaktır. 2004 No. lu icra kanununun 126 ıncı maddesine tevfikan ipotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahipleri ne dahi gayrimenkul üzerindeki haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrâkı müsbitelerile yirmi gün içinde icra dairesine bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. İşbu maddei kanuniye ahkâmına göre hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 935-2206 dosya No. sile memuriyetimize müracaatları ilân olunur.
(22158)

İstanbul Asliye 4 üncü Hukuk Mahkemesinden : Yani oğlu Pandeli, Paraskevi vesaire vekilleri avukat İhsan Muammer tarafından Beyoğlunda Ayazpaşa Mezarlık sokak Ahmed Aziz ef. apartımanında 3 No. da oturan Tamo ile Büyükderede Vapur iskelesi karşısında Kilise sokağında 1/3 No. lu evde oturan Vida aleyhlerine 935/839 numara ile açılan Büyükderede Kilise sokağında 1/3No.lu mahallin tapu kaydının tashihi davasından dolayi müddaaleyhlere gönderilen dava arzuhali gösterilen adreslerde bulunmadığından bahisle geri çevrilmiş ve mahkemecede tebliğatin müddaaleyhlere ilânen yapılmasına ve kendilerine birer ay mühlet verilmesine ve muhakemenin 18-5-936 Cuma günü saat 14 te tayinine karar verildiğinden yukarda ad ve adresleri yazılı müddaaleyhlerin yazılı günde mahkemeye gelmedikleri ve bir vekil göndermedikleri ve ilândan itibaren bir ay zarfında mahkemeye müracaat ederek dava arzuhallerini alarak cevab vermedikleri takdirde gıyablarında mahkemeye devam olunacağı ilân suretiyle tebliğ olunur.
(22154)

Asliye Mahkemeleri İkinci Yenileme Bürosundan : Davacı Verjin Kavukçiyan ile dava edilen Sirkecide Macar Ziraat makineleri Anonim şirketinde mustahdem Fuat ve Edibe beyannamede yazılan adrese vaki tebliğatta orada olmayıp semti meçhule gitikleri tebliğ name varakasına verilen meşruhattan anlaşılmakla ilânen tebliğat yapılmasına karar verilmiş ve tetkik günü olarak 4-5-936 pazartesi saat 10 tayin edilmiş olduğundan yevm ve saati mezkûrda gelmedikleri veya bir vekil gönderilmediği takdirde muamelenin giyabet yapılacağı ilân olunur. (22151)

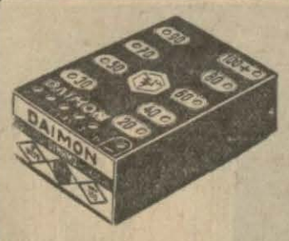

DAİMON
RADYO
Anod- Bataryaları
VE

TELEFON PİLLERİ
Emsalinden iki misli fazla dayanır
Umum satış deposu:
VOLT MUESSESESİ
ORHAN GIRAY
İstanbul, Galata, Bankalar caddesi No.59

RADYOLİN
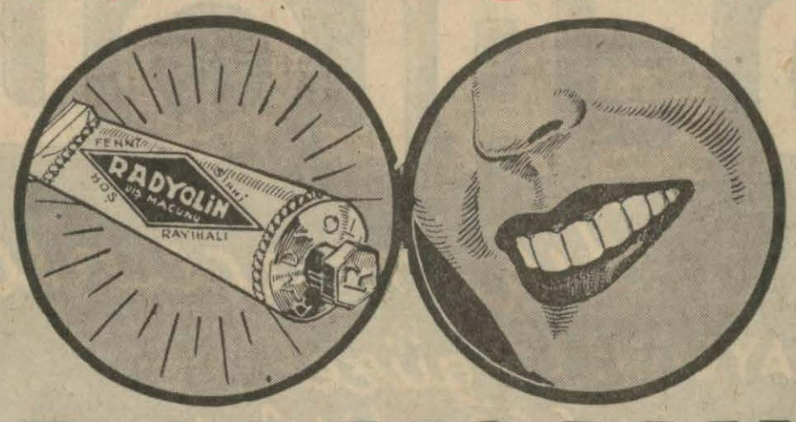

RADYOLİN
Güneş gibidir; en donuk dişleri bile parlatır, bembeyaz yapar
Fakat...
Sabah akşam, günde iki defa, kullanmalısınız.

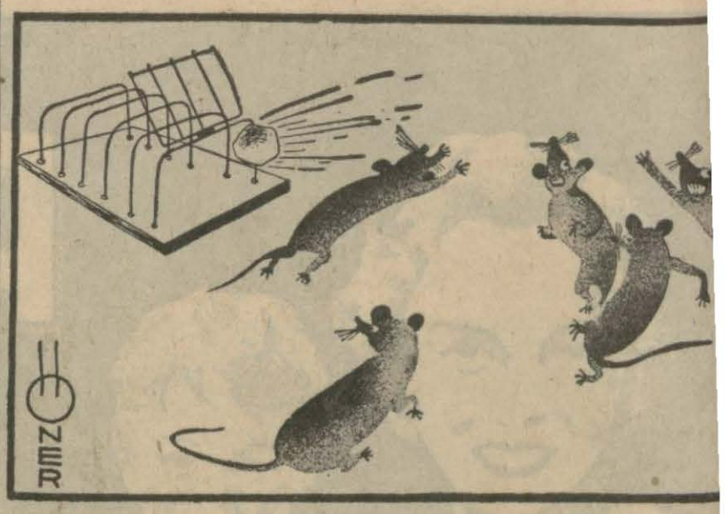

Beşeriyete belâ olan Fareleri imha ediniz...
FAR HASAN Fare Zehir
Fare zehiri macunu
Bir parça ekmek veya pastırma veya yağlı gıdalara sürülerek farelerin bulundukları yere bırakınız. Bilhassa sıçanlar derhal ölür. 25 kuruştur.
Fare zehiri buğday
Farelerin bulundukları serpiniz. Bilhassa küçük lerle fındık fareleri de lürler.
25 kuruş
MACUN ve BUĞDAY İKİSİ BİR ARADA
Bazı fareler buğday zehirinden hoşlanır ve bazıları macunu y ister. Bazı fareler sabah yediklerini akşam yemezler. Bunun içi relere her iki çeşidi vermek lâzımdır. Bunun içindir ki her ikisi timal eylemek çok muvafıktır ve bu suretle farelerin ana, ba silsilesi muhakkak ve kat'î surette ölürler ve kokmazlar. İkisi b rada 40 kuruştur.
Hasan deposu: Ankara, İstanbul, Beyoğlu

Istanbul Dahilî Ticaret ve ihracat Gümrüğü Direktörlüğünden:

Sirkeci Yolcu salonunun dış parmaklığı içinde bulunan anbara alınan markasız bir sandık demir eşyanın sahibi kimse 25-4-936 gününe kadar Gümrüğümüze müracaat etmesi ve bu müddet içinde müracaat vaki olmadığı takdirde sahipsiz mal olarak kanunen satılığa çıkarılacağı ilân olunur. (2026)

Ist. Belediyesi Merkez Hal Müdürlüğünden:

Hâl dahilinde 9 No. lu yazıhanede icrayı ticaret etmekte bulunan Zeki Toros buradaki ticari faaliyetini tatil edip yazıhaneyi başkasına devir etmiştir. İdaremizde bulunan 1500 liralık teminatı hesabları tasfiye edildikten sonra kendisine iade edileceğinden mumaileyhte ilişiği olan müstahsillerin nihayet 20-5-936 tarihine kadar evrakı müsbitelerile İdaremize müracaatları ve bu tarihten sonra yapılacak müarcaatların kabul edilmeyeceği ilân olunur. (2038)

Haftalık on beş günlük ve aylık taksitle elbise yapılır
GÜZEL İŞ
Yeni Postahane karşısında Anadolu Sigorta Şirketi ittisalinde Letafet han İkinci kat No. 6
2481

NASIR İLACI
KANZUK

DOKTOR JEMSİN
Nasır ilâcı bütün dünyaca tanınmıştır. En eski nasırları bile kökünden çıkarır.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Yeni çıktı
Resimli Roman
POMPEi'nin Son günleri
Lord Lytton
Fiatı 125 kuruş
Hilmi Kitabhanesi

İstanbul Gayrimübadiller Komisyonundan:

D. No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve His.	Hisseye göre muhammen K.	
794	Arnavutköy	Büyük Ayazma	E.161 Y.169	Ahşap hanenin 1/4 His.	190	Açık arttırma
1764	Beyoğlu Emin cami	İlâr mahallen Kahya bey	E. 27-29 mahallen 21	Ahşap hanenin 1/4 His.	265	„
2130	Aksaray Kâtib Kasım	E. Musalla Y. Nefer	E.152 Y.156 Ada 38 Harita 844	59,50 metre arsa	350	„
3456	Aksaray Langa İmrahor	E. Bakkal Y. Nefer	E.10-51-53 Ada 38 Harita 1598	78 metre arsa	470	„
3534	Kuzguncuk	E. İstirati kalfa Y. Tomrukağası	E. 43 Y. 51	56,25 metre arsa	40	„
4915	Eminönü Ahi Çelebi	Yemiş iskelesi	E. 9 Y. 7	Üstünde odaları olan kâgir dükkânın 1047/1920 His.	1630	Kapalı zarf
5084	Kadıköy Zühtü paşa	E. Hamidiye	E. 10	1244 metre arsanın 1/2 His.	475	Açık arttırma
5629	Kuzguncuk	E. İstirati kalfa Y. Tomrukağası	E. 47 Y. 55	85 metre arsa	60	„
7275	Eminönü Ahi çelebi	E. Yemiş iskelesi Y. Vapur iskelesi	E. 13 Y. 11	Üstünde odaları olan kâgir dükkânın 66/960 his.	190	„
7962	Çengelköy	E. Tepebaşı Y. Bakırcıbaşı	E. 10 Y.10-12	Kâgir hanenin 3325831 His,	1000	Kapalı zarf
				8957952		
7966	Kadıköy Zühtüpaşa	E. Hamidiye	E. 12	4919 metre arsanın 1/2 His.	1850	„
8051	Beyoğlu Pangaltı	Bayır	E. 105 Y.103-103/1	İki ahşap hanenin 1/4 His.	330	Açık arttırma
8063	Koca Mustafapaşa Davutpaşa	Çukur bostan ve Medrese	E. 18-20-22 Y. 24-26-28	Kâgir hane ve ahır ve bağçenin 1/4 his.	105	„
8105	Çengelköy	Maslak	5-7 mahallen 5	Bağçeli ahşap hanenin 1/2 His.	90	„
8118	Beyoğlu Kurtuluş	Kır	E. 31 Y. 37	Bağçeli ahşap hanenin 2/7 His.	216	„

Yukarda evsafı yazılı gayrımenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 4-5-936 tarihine tesadüf eden Pazartesi günü saat on dörttedir. Satış münhasıran gayrimübadil bonosiladır.

SÜMER BANK
Yerli Mallar Pazarla
ikramiyelerini veriyo
İstanbul Yerli Mallar Pazarından 12 Mart gü
Beyoğlu Yerli Ma lar Pazarından 31 Mart gü
Karaköy Yerli Mallar Pazarından 18 Mart gü
Mal alanlar ellerindeki ay ta.ihli kuponlar mukabilind
Yüzde Yüz
Parasız mal alabilirler
Şimdiye kadar ikramiye kazana laın, mukabilinde mal almak iç Mayıs nihayetine kadar mağaz larımıza müracaatları rica olunu

62 inci Ziraat makineleri cenubi şarki BRESLAV Sergisi 1936
7 ilâ 10 Mayıs

İHRACAT MALLARI:
her nevi ziraat makine alât ve edevatı — Zürrai ve sünai müesseseler alât ve edevatı — Gübrecilik senayii — Kuvvet merkezleri — Bilumum makine — İş aletleri — Yük ve insan nakil arabaları — Motörlü arabalar — Su nakil vasıtaları — Her nevi sıhhî tesisat — İtfaiye makineleri — Elektroteknik — Radyo levazımatı ve radyo — İnşaat malzemesi — Büro levazımatı.
İTHALAT: Her nevi mevadı ibtidaiye— Zürrai mamulât ve mahsulat.
Almanyada Türk siparişleri vekili
Bütün seyahat bürolarında ucuz seyahat biletleri.
Müracaat mahalli: **Natta Millî Seyahat Acentası**
GALTASARAY • İSTANBUL
Mufassal malûmat için Breslauer Messe — Und Ausstellungsgeşellschaft. Breslau 16.

FİLM KÂĞIT
Ferrania
FOTOĞRAFÇILIĞIN
FOTOĞRAFÇILIĞIN İCABETTİRDİĞİ EN İYİ VE EN HASSA MALZEME
Fotoğraf malzemesi Bileşik Fabrikalar
KAPPELLİ - FERRANİA
Türkiye umum acentası :
Umberto J. Reforzo
Beyoğlu P. Kutusu 2295
CAM
KAPPEL

İstanbul Asliye Altıncı Hukuk Mahkemesinden: Zehra tarafından Şehremini odabaşı Yayla caddesinde bakkal Hasan Tahsin evinde otururken halen ikametgâhı meçhul bulunan Gaybullah aleyhine açılan boşanma davasının tahkikatında: tebliğata rağmen gelmediğinizden hakkınızda giyap kararı ittihazı ile beş gün içinde ve onbeş gün müddetle mezkûr giyap kararının ilânen tebliğine karar verilmiş ve bu bapta imlâ kılınan ğıyap kararının bir nüshası da mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan ilân tarihinin fer dasından itibaren 5 gün içinde itiraz olunmadığı surette müteakip kanuni muamelenin yapılacağı tebliğ yerinde olmak üzere ilân olunur.

Üçüncü Sulh Hukuk Mahkeden: İstanbul Evkaf İdaresfından İstanbulda meyva hali No. lu dükkânda Hasan Şerifafa aleyhine açılan 172 lira ruş alacak davasının cari dusında müddealeyhin gittiği yo olmadığından ilânen tebliğat na karar verilmiş ve muhal 12-5-936 salı günü saat ona tılınmış olduğundan yevm ve mezkûrda gelinmediği ve yal vekil gönderilmediği takdirde ben muhakemeye devam olun lânen tebliğ olunur. (22156)

Umumi Neşriyatı İdare Ec
S. SALİM
Gazetecilik ve Matbaacılık